

NYÍREGYHÁZI EVANGÉLIKUS
KOSSUTH LAJOS GIMNÁZIUM

PEDAGÓGIAI PROGRAM

2020.

TARTALOMJEGYZÉK

1	BEVEZETÉS	4
1.1	A Pedagógiai Program jogszabályi feltételei.....	4
1.2	Földrajzi környezet és történelmi áttekintés	4
1.3	Helyzetelemzés	6
1.4	A hitoktatás helyzete	7
2	NEVELÉSI PROGRAM	8
2.1	Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai.....	8
2.1.1	A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei	8
2.1.2	A nevelő-oktató munka pedagógiai értékei.....	9
2.1.3	A nevelő-oktató munka pedagógiai céljai	10
2.1.4	A nevelő-oktató munka pedagógiai feladatai	11
2.1.5	A nevelő-oktató munka pedagógiai eszközei, eljárásai	12
2.2	A nevelő-oktató munka egyéb pedagógiai elvei.....	13
2.2.1	EFOP 3.3.7-17 Ökodiák barlang	13
2.2.2	EFOP-3.2.3-17 Digitális környezet a köznevelésben.....	15
2.2.2.1	Intézményi fejlesztési célok meghatározása	15
a)	Pedagógiai célok.....	15
b)	Fejlesztési célcsoportok meghatározása	16
c)	Szervezeti- és humán területhez kapcsolódó célok	16
2.2.2.2.	A fejlesztési feladatok, tevékenységek meghatározása	16
a)	A digitális pedagógiai-módszertani csomag meghatározása	16
b)	Felkészítő tevékenységek meghatározása.....	17
c)	Pedagógiai szolgáltatások bemutatása.....	17
d)	Infrastrukturális feltételek meghatározása	18
2.2.3	EFOP 3.2.5-17 Reál tudásfeltöltés 500	19
2.3	Személyiségfejlesztési feladatok	20
2.4	Egészségfejlesztési és - nevelési program	21
2.4.1	Az egészségfejlesztési program irányelvei	21
2.4.2	Az egészségfejlesztés célja.....	22
2.4.3	A magyar lakosság kilátásai	22
2.4.4	Feladatok, szükséges akciók tevékenységek:	22
2.4.5	Az iskola szerepe és lehetősége	23
2.4.6	Elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos elvek.....	23
2.5	Közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	23
2.5.1	A közösségépítés szerepe	23
2.5.2	Hagyományörző iskolai ünnepeink.....	24
2.5.3	Az evangélikus jelleg erősítése az iskolában	24
2.5.4	A szülő, tanuló, iskolai és kollégiumi pedagógus együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei.....	25
2.6	A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	26

2.6.1	A pedagógus jogai	26
2.6.2	A pedagógusok helyi intézményi feladatai	27
2.6.3	Az osztályfőnöki munka tartalma, feladatai	28
2.7A	tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje.....	29
2.7.1	Az önkéntesség célja, feladatai, eszközrendszere, megvalósulása.....	30
2.8A	kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal összefüggő pedagógiai tevékenység	31
2.8.1	A sajátos nevelési igényű tanulók és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók integrált nevelése.....	31
2.8.1.1	Érzékszervi - látássérült tanulók	33
2.8.1.2	Érzékszervi - nagyothalló tanulók	35
2.8.1.3	Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók.....	36
2.8.1.4	Pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók	37
2.8.2	Kiemelten tehetséges tanulók foglalkoztatása.....	39
2.8.3	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók	40
2.9A	tanulmányok alatti vizsgák	42
2.10	A felvétel és az átvétel helyi szabályai.....	45
3	HELYI TANTERV	48
3.1	Általános jellemzők	48
3.2A	helyi tanterv sajátosságai	49
3.3	Tantárgyi rendszer és óraszámok	50
3.3.1	Kifutó rendszerű.....	50
3.3.2	2020 szeptemberétől érvénybe lépő	50
3.3.3	A választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások tananyagai	63
3.4	Ének-zene Evangélikus egyházi ének tartalom bővítése	81
3.5	Könyvtár-pedagógia az iskolai könyvtárban	87
3.6A	tankönyvek, segédletek, taneszközök kiválasztásának elvei	88
3.7A	2017-től bevezetésre került középszintű érettségi vizsga szóbeli témakörei tantárgyanként	90
3.7.1	Idegen nyelvek	90
	Angol nyelv	90
	Német nyelv	90
	Olasz nyelv	90
	Francia nyelv	91
	Orosz nyelv	91
3.7.2	Magyar nyelv.....	91
3.7.3	Magyar irodalom	91
3.7.4	Történelem	92
3.7.5	Földrajz.....	92
3.7.6	Kémia	93
3.7.7	Biológia	94
3.7.8	Fizika.....	94
3.7.9	Matematika.....	95
3.7.10	Informatika	96
3.7.11	Testnevelés	96
3.7.12	Ének-zene	97
3.7.13	Hit- és erkölcsstan.....	97
3.8	Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái, a házi feladat kérdése, szabályozása, valamint a magatartás és szorgalom értékelése	99

3.8.1	Beszámoltatás, számonkérés	99
3.8.2	A magasabb évfolyamba lépés feltételei	99
3.8.3	Házi feladatok szabályozása.....	99
3.8.4	A magatartás és szorgalom értékelése.....	99
3.8.5	Jutalmazások	101
3.9A	tanulók fizikai állapotának mérése, egészségnevelési elvek és módszerek	102
3.9.1	A sport és az egészség	102
3.9.2	Testnevelési, egészségfejlesztési lehetőségek iskolánkban	102
3.9.3	Évfolyamonkénti tematika: 9-12. osztály /évi 10-10 óra/	103
3.10	A környezeti nevelés	105
3.10.1	A környezeti nevelés alapelvei.....	105
3.10.2	A környezeti nevelés céljai	105
3.10.3	A környezeti nevelés az iskolai oktatásban, nevelésben	106
3.10.4	Az osztályfőnöki munka és a környezeti nevelés, fogyasztóvédelem és a kulturált közlekedésre nevelés	107
3.10.5	A környezeti nevelés a tanórán kívül	109
3.10.6	Taneszközök.....	109
3.10.7	Kommunikáció	109
4	MELLÉKLETEK	110
5	HATÁLYBALÉPÉS, NYILVÁNOSSÁ TÉTEL, NYILVÁNOSSÁG	110

A Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium Pedagógiai Programja

1 BEVEZETÉS

1.1 A Pedagógiai Program jogszabályi feltételei

- 110/2012. (VI.04.) Kormányrendelet a Nemzeti Alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet A kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről
- 2011. CXCV. törvény A nemzeti köznevelésről
- 1997. évi XXXI. tv. a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásáról
- 40/2002. (V.24.) OM rendelet Az érettségi vizsga részletes követelményeiről
- MEE 2005. évi VIII. tv
- MEE 1997. VIII. tv.
- 2001. évi XXXVII. tv. A közalkalmazottak jogállásáról (Kjt.)
- 26/1997. (IX.3.) NM. r.: Az iskola-egészségügyi ellátásról

1.2 Földrajzi környezet és történelmi áttekintés

*„...évszázadok is el fognak viharozni
az alma mater fölött,
és mégis állni fog,
mert alapja a hit és a szeretet ...”*

Így jellemezte Zsolnai Vilmos egykori igazgató a megye elsőként alapított középiskoláját: a Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnáziumot.

„Nyíregyháza! ... nem történelmi város. Nem fűződnek nevéhez csaták, békeszerződések, nincs nagy történelme, nincsenek nagy számmal történelmi nevezetességei, régi műemlékei királyi lábnyomokkal...”
(Váci Mihály)

Városunk neve 1215-ben tűnik fel először *Nyír* alakban, melyet vagy az itt tenyésző nyírfáról vagy a környező mocsarokról kapott, ami jelentheti a tágabb környéket, a Nyírségnek nevezett tájegységet. Az – *egyháza* a tatárjárás óta (1241) szerves része városunk nevének, ami azt jelenti, hogy a XIII. században pusztai település, templomos hely volt. 1326-ban említik oklevelekben Nyireghaz névalakban. 1543-tól 1582-ig 325 és 740 fő között ingadozik a lakosság száma. 1605-ben a szomszédos tanyákról (Alsó- és Felsősim) betelepített hajdúk szivárogtak át, ami növelte lakosságát, de a század végére a jobbagyok sanyargatása miatt kis lélekszámú, jelentéktelen falucskává zsugorodott.

1753-ban jelentős esemény történik, a település egyik birtokosa gróf Károlyi Ferenc, az akkor 5-600 lelkes, de 30 ezer holdas falut, különleges kedvezményekkel evangélikus vallású szlovák telepeseikkel népesítette be, akik Békés megyéből és Szarvasról érkeztek, mintegy 300 család. Ekkor lett Nyíregyháza mezőváros 2443 lakossal.

33 év múlva felépült az evangélikus nagytemplom (1786) majd rövidesen a városháza is, azaz a hitélet és a közélet két imponáns fóruma. Néhány év múlva tervbe vették az iskola, a tudomány házának az építését. Ennek eredménye, hogy a nyíregyházi evangélikus gyülekezet 1806-ban létrehozta a „professzori iskolát”, mai gimnáziumunk 200 éves őseit. Így már a hit ereje és a polgári szabadságjogok lehetősége mellé az oktatás szellemi fegyverét, a tudományt is gyerekei kezébe adta. A város lakóinak száma ekkor közel 10 000, akik főleg földműveléssel, szilaj állattartással és nagyarányú homoki szőlőműveléssel foglalkoztak.

Az 1900-as évek első évtizedeiben gimnáziumok épülnek a településen, Nyíregyháza nyolc kö-zépiskolájával iskolavárossá vált. Csaknem 30 általános iskola, több mint 20 gimnázium és szakközépiskola valamint 3 főiskola várja a tanulni vágyó ifjúságot.

Iskolánk több mint 200 éves történetével, szellemiségével, legújabb kori törekvéseivel jelentős helyet foglal el ezen a színes oktatási palettán, annak ellenére, hogy a népes mezőnyben sok a konkurens iskola. A további előrelépéshez az iskolaalapító ősöktől kapott elvárások megteremtése mellett képesnek kell lennünk alkalmazkodni a kor igényeihez, az állandó megújulásra, kínálatunk bővítésére, szakmai és szellemi erőink teljes mozgósítására.

Összefoglalva Nyíregyháza történetét elmondhatjuk, hogy egyszerre a múlt és jövő városa, hiszen az ősök eredményeire építve képes arra, hogy folyamatos fejlődéssel megújuljon, és a hagyományok szem előtt tartásával váljon a térség egyik meghatározó településévé.

A nyíregyházi evangélikus gyülekezet 1806-ban azért hozta létre az úgynevezett „professzori iskolát”, hogy gyermekeinek a hit erejét és a tudomány szellemi fegyverzetét is kezébe adja. A kor igényeinek megfelelően 1861-ben algimnáziummá alakult, majd 1867-től a bizonyítványokat „államérvényessé” minősítette a Vallás és Közoktatási Minisztérium.

Időközben iskolatörténeti értékű levélváltásra került sor az iskola vezetősége és a turini száműzetésben élő Kossuth Lajos között. Kossuth saját kezűleg írt szép levelében hozzájárult, hogy az ő nevét viselje a Kossuth-emlékalapítvány, amelynek kamataiból - ma is minden évben- a diákok Kossuth-pályázatra írt legjobb műveit jutalmazzuk. Így az iskola a Kossuth által képviselt nemzeti szellemiséget is vállalta, s ma is híven ápolja.

Nagy értéket képvisel az 1843-ban létrehozott tanári könyvtár, amely - túlélve két világháború pusztításait - ma is megvan: védett műemlék.

A főépület (A) nyugati részét Bobula János tervei alapján 1886. szeptember 1-jén kezdték építeni, és 1887. szeptember 1-jén már az új épületben kezdték meg a tanítást. Az iskola dinamikus fejlődése szükségessé tette az épület bővítését. 1905. augusztus 17-én Alpár Ignác tervei alapján megindult az iskola bővítése, és 1907. szeptember 7-én megtörtént az új épületszárny átadása. Ezzel egy időben elkészült az iskola tornacsarnoka is.

A másik két épülettömb 1961-62-ben, illetve 1964-ben épült, az iskola akkori profiljának megfelelően tanműhelynek (lakatos, autószerelő, esztergályos, elektrotechnikus). E két épület a jelenlegi arculatát az 1978-81-es években történő felújítás alatt nyerte el.

A XX. század első felében az intézmény minőségi iskolává fejlődött. Kiemelkedő, emlékezetes tanár-egyéniségek, igazgatók emelik rangját. Porubszky Pál tanár értő szemmel fedezte fel a gimnáziumban tanuló és érettségiző Krúdy Gyula írói tehetségét. Dr. Vietórisz József költő, műfordító, a Transcius énekeskönyv magyarra ültetője előbb diákja, majd tanára és igazgatója az intézetnek. Itt működött tanárként Geduly Henrik, a későbbi evangélikus püspök, Szalay Sándor fizikus, a tudósdinasztia őse, Sziklay László irodalomtörténész és a templomépítő Józsa Márton.

Az itt érettségizett diákokat a tudományos és kulturális élet szinte minden területén megtalálhatjuk. Volt közöttük miniszter és világbajnok olimpia bajnokok (Balczó András, Harsányi Gergely), gyáralapító gyógyszerész-vegyész (Kabay János) és atomtudós, költő és műfordító, lelkész és pszichoterapeuta.

A gimnázium:

- 1921-től: Nyíregyházi Ágostai Hitvallású Evangélikus Kossuth Lajos Főgimnázium.
Kezdetől fogva nyolcévfolyamos gimnázium.
Az egyre növekvő létszám-igények miatt 1934-től már párhuzamos osztályokat is indítottak.
- 1948-ban: államosították, megszűnt egyházi iskola lenni.
- 1981-től: négyévfolyamos gimnázium,
- 1990-től: nyolcosztályos gimnázium és négyévfolyamos gimnázium.
(10-18 évig, illetve 14-18 évig).
- 1992. július 1-jétől visszakerül az evangélikus egyházhoz.

1.3 Helyzetelemzés

Az intézmény neve: Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium
Helyrajzi szám: 6133 sz. 4706 és 4706/2 hrsz. tulajdonlapon

A fenntartó neve: Magyarországi Evangélikus Egyház
Címe: 1085 Budapest, Üllői út 24.
A Magyarországi Evangélikus Egyház elnök-püspöke

Az intézmény címe: 4400 Nyíregyháza, Szent István utca 17-19. sz.

Az intézmény OM azonosítója: 033650

Az intézmény jogállása:

Önállóan gazdálkodó jogi személy.

Középfokú oktatási intézmény, amely a mindenkor érvényes törvények szerint működik, s nyújt a 12. évfolyam végén felsőfokú továbbtanuláshoz érvényes érettségi bizonyítványt.

A gimnázium segítő szerve az igazgatótanács, amely az egyházi testületek, és a tantestület választott tagjaiból áll.

Iskolánkban jelenleg nyolc- és négy évfolyamos gimnáziumi oktatás folyik alapító okiratban foglaltak szerint, több mint 500 tanulóval. Ez a szám az előző években is hasonlóan alakult. Az eddigi nyolc- és négyévfolyamos (általános és emelt nyelvi, emelt természettudományos: matematika-fizika, biológia, kémia, földrajz valamint emelt szintű média szakiránnyal bővített informatika) osztályok, természettudományos osztályal- emelt szintű fizika, emelt szintű biológia, emelt szintű kémia, emelt szintű földrajz oktatással – egészültek ki.

A régióból és a határon túlról érkező tanulóinknak az Evangélikus Egyház által fenntartott Luther Márton Kollégium biztosít elhelyezést. Több határon túli tanuló jár iskolánkba, más kisebbséghez tartozó tanulóink elvértve akad, kb. 1-2 fő évenként. Közigazgatásilag nem Nyíregyházához tartozó településről diákjaink mintegy negyede jár be naponta.

Az intézményben az oktatás három épülettömbben (A, B, C épület) folyik: 38 oktatásra alkalmas helyiség, továbbá négy szertár, egy tornaterem, két kondicionáló terem, díszterem, ének és rajzterem, hittan és nyelvi terem, biológia-kémia és fizika előadóterem, olvasóterem és könyvtár, orvosi szoba és két informatika terem biztosítja a tanulás, testedzés, művelődés lehetőségét.

Számítógép-parkunkat a 2012/13-as tanévben újítottuk fel az akkor még korszerűnek számító gépekkel az „Új Magyarország fejlesztési terv” keretében a TIOP-1.1.1-07/1-2008-1159 számú pályázat keretében. Az EFOP 3.3.7-17-2017-00059 Ökodiák barlang, valamint az EFOP 3.2.3-17-2017 és az EFOP 3.2.5-17-2017 Reál Tudásfeltöltés pályázatok keretein belül újabb számítógépekkel és IKT eszközökkel bővült informatikai infrastruktúránk.

Több tanteremben rögzített interaktív tábla, illetve mobil interaktív tábla, hordozható számítógépek, televíziók és videomagnók is segítik a szemléletesebb, változatosabb ismeretszerzést. A demonstrációs, illetve taneszközökkel való ellátottság jó, a tárgyi feltételek javítása folyamatosan történik. A taneszköz rendelés az előirányozottnak megfelelően folyik.

A nevelőtestület a gimnázium pedagógusainak közössége, mely döntéseit egyszerű szótöbbséggel hozza. Kollégáink többsége általános és középiskolai tanári képesítéssel is rendelkezik. A teljes munkaidőben foglalkoztatott tanárok munkáját óraadó tanárok segítik. Összességében a személyi feltételek jók. Az órák szakos ellátottsága 100 %-os.

Az iskolában öt élő idegen nyelv oktatása folyik: angol, német, francia, olasz és orosz. Lehetőség szerint franciából és angolból anyanyelvi lektor segíti, erősíti az idegennyelv-oktatás eredményességét. A törvényben előírt továbbképzési formákba iskolánk bekapcsolódott, ez a tevékenység folyamatos. Jelenleg is több kolléga vesz részt egyetemeken, főiskolák által szervezett továbbképzéseken, illetve újabb diploma megszerzése céljából folytatja tanulmányait, valamint 34 pedagógus vett részt az Evangélikus

Hittudományi Egyetem 120 órás pedagógus továbbképzésén. Valamennyi kolléga bekapcsolódott a pályázatainkhoz kapcsolódó továbbképzésekbe.

1.4 A hitoktatás helyzete

A heti 2 hittanóra évfolyamonkénti összevonással felekezeti megoszlás szerint 4 csoportban történik: római katolikus, görög katolikus, református és evangélikus.

Minden tanuló részt vesz azonban az általunk szervezett spirituális alkalmakon: hétfő reggeli áhítat, csendes napok, Evangélikus Nagytemplomban tartott iskolai ünnepek. A tanítást imával kezdjük és imával fejezzük be, reggel sor kerül a napi ige felolvasására. A hittanórák beépülnek a tanulók órarendjébe. Szakképzett hitoktatók és lelkészek látják el az órákat az egyház által jóváhagyott tanterv alapján.

A tananyag elsajátítását ellenőrzéssel, értékeléssel, év végi osztályozással minősítik a hitoktatók. Az értékelésnél azonban tudjuk, hogy csak a vallásismeret elsajátítása mérhető. A hitbeli fejlődés foka és őszintesége, a kegyelem kérdése Isten ítéletére tartozik. A tanulók szívesen választják érettségi tárgyként a hittant.

A Nemzeti Köznevelési Törvény az iskolai pedagógiai programot két nagy részre tagolja:

Nevelési program

Helyi tanterv

2 NEVELÉSI PROGRAM

2.1 Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

2.1.1 A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei

Iskolánk pedagógiai-nevelési programjának meghatározásakor abból a történelmi hagyatékból indulunk ki, amelyet evangélikus őseink már megfogalmaztak 1806-ban a professzori iskola megalapításakor. Az úgynevezett alapító oklevélben az iskola működését három alapvető területen rögzítették.

Nevelési programjuk első pontja szerint az iskolának mindenekelőtt az ifjúságot „keresztyén erkölcsre” kell nevelnie, „hogy igaz vallás-ismerete és erkölcsi szép serénysége mindenekben kitűnjék.” Az alapítólevél második követelménye azt írta elő, hogy a hit- és erkölcstan tanítása mellett „a többi tanulmányokra akként fordítottassék gond, amint azt az idő szelleme fogja javallani.” Az alapítólevél harmadik követelménye pedig a „honi nyelv”, vagyis édes anyanyelvünk gyakorlását és tanítását tűzte ki célul.

Mindezek mellett fontosnak tartjuk a tanuló testi és érzelmi fejlesztését az életkori sajátosságaik figyelembe vételével.

A pedagógus és a növendék a tanítás-tanulás folyamatában egyenrangú felek, egymást kölcsönösen tisztelik, ugyanakkor a pedagógusnak vezető szerepe van: a megfelelő tanulási környezet kialakításában, (ami magában foglalja a digitális tantermi környezetet, a tevékenységközpontú tanulásszervezést, a rugalmasan átalakítható berendezési tárgyakat), a pedagógiai légkör kialakításában; a tanulók aktivitásának kibontakoztatásában; a tanulók tevékenységének megszervezésében; a tanuló személyiségének fejlesztésében, tehetségének kibontakoztatásában.

Az evangélikus önazonosság a Bibliában és az egyház történelmi hagyományaiban gyökerezik.

Evangéliumi. Életünkkel, tetteinkkel és szavunkkal hirdetjük Jézus Krisztus életének, kereszthalálának és feltámadásának örömhírét. Tanúságot teszünk arról, hogy bűneink és hibáink ellenére Isten feltétel nélkül elfogadott bennünket: Jézus Krisztusért, pusztá kegyelemből megbocsátotta minden vétünköt, igaznak tekintett bennünket és a megszentelődés útjára vezette lépteinket.

Közösségi. Életünket az Egyház közösségében éljük, melynek középpontja a Szentháromság egy Isten köré szerveződő istentiszteletünk. Az evangélium hirdetése és a szentségek kiszolgáltatása egyszerre hivatásunk és létünk forrása.

Szolgáló. Jézus Krisztus ugyanis a hit által szabaddá tett bennünket arra, hogy felebarátinkat szeressük és segítsük. Társadalmi szolgálatunk és a teremtésvédelem szerves részét képezi evangélikus önazonosságunknak.

Hitvalló. Az evangélikus egyház vallja, hogy életének, tanításának és szolgálatának egyetlen forrása és mércéje az Ó- és Újszövetségből álló Szentírás, az ökumenikus hitvallásokat és az evangélikus hitvallási iratokat pedig Isten Igéjének megnyilvánulási formáinak tartja.

Ökumenikus. Hitet teszünk az „egy, szent, egyetlenes és apostoli Egyház” mellett és elkötelezzük magunkat, hogy tevékenyen szolgáljuk és előmozdítjuk a keresztyén egységet, és közösen tanúskodunk Jézus Krisztus evangéliumáról. A keresztyének közötti egységen munkálkodunk a teológiai képzés és kutatás, a párbeszéd és a közös programok eszközeivel.

2.1.2 A nevelő-oktató munka pedagógiai értékei

Mindennapi munkánkat a hagyományos értékekre alapozva a modern oktatás igényeit kielégítve szervezzük.

A Magyarországi Evangélikus Egyház a felnőtt életre és hivatásgyakorlásra előkészítő életszakasz egészét átfogó nevelési és oktatási rendszert működtet városunkban, így a nevelést és az oktatást az egymásra épülő helyi intézményeinkben az óvodáskortól egészen az érettségi megszerzéséig végezzük.

Fontos számunkra, hogy intézményrendszerünk folyamatosan fejlődjék, egész közösségünk együtt munkálkodjon, céljaink világosan meghatározottak legyenek.

Munkánkat szolgálatnak tekintjük a Biblia szellemében, Isten igéjének lutheránus értelmezését és az ebből következő tanítást szem előtt tartva.

Evangéliumi

Jézus Krisztus a mérték. Pedagógusként is Hozzá mérjük magukat, Őt követjük, Tőle tanulunk, és a ránk bízott fiatalokat is a tanítványi élet útján vezetjük. Közös törekvésünk, hogy semmit ne helyezzünk Isten elé, egész életünk során keressük Isten közelségét és fölállaljuk akaratának megvalósítását.

Jézus Krisztus a következő parancsolatot adta tanítványainak: „Az az én parancsolatom, hogy úgy szeressétek egymást, ahogyan én szerettelek titeket.” (Jn 15,12) A szeretet a teljes emberre irányul, nincs benne félelem, és szabaddá tesz. Az evangélikus nevelés és oktatás során az értékek továbbadása és a tanítás szeretetvezérelten valósul meg.

Luther Márton mondta: „A keresztény ember szabad ura mindennek, és nincs alávetve senkinek. A keresztény ember készséges szolgája mindennek, és alá van vetve mindenkinek.” A nevelési gyakorlatban képviselt krisztusi szabadság ezért természetesen mindig felelős és elkötelezett.

Befogadó

Felismerve a másik emberben Isten képmását, a lelkeszi, pedagógusi, a gyermeki, a tanulói és a szülői közösségek egymás közti és egymáson belüli kapcsolataiban is feladatunknak tartjuk, hogy megadjuk egymásnak az emberi méltóságnak kijáró tiszteletet és a krisztusi szeretet szabadságát, hogy e képmás minél felismerhetőbben ragyogjon arcunkon.

Az evangélikusság a történelmi sajátosságai miatt is mindig nagy figyelmet fordított arra, hogy önazonosságát a kisebbségek hagyományainak fölállalásával, sajátos jellemzőinek elismerésével, érdekeinek képviselésével összhangban szemlélje.

Minden tőlünk telhetőt megteszünk azért, hogy a nevelés és oktatás során egyetlen gyermeket se érhessen hátrányos megkülönböztetés nemzetiségi, nemi vagy szociális helyzetéből adódó meghatározottságai miatt.

Gyermekközpontú

Jézus Krisztus példaként állította elénk a gyermekeket. „Bizony az Úr ajándéka a gyermek, az anyaméh gyümölcse jutalom” (Zsolt 127,3). A ránk bízott gyermekek ezért Isten kegyelmének jelei a számunkra, kiknek élete és személyisége a keresztény nevelés során teljesebben kiigazán.

A nevelői és oktatói munka megtervezésekor figyelembe vesszük és isteni ajándékként tekintünk az egyéni sajátosságokra és adottságokra, és azokra építve a személyiség egészének fejlesztését és kibontakoztatását tűzzük ki célul. A tanulók előzetes tudására építve az egyéni kiindulóponthoz igazított elvárások és fejlődési utak rendszerével célzottan, ugyanakkor sokoldalú módon fejlesztjük a gyermekek és a fiatalok képességeit és tehetségét Diagnosztikus mérést végzünk a tanév elején, amely a kiinduló állapot értékelésére szolgál, és ez alapján kidolgozzuk a fejlesztés lehetőségeit és felhasználjuk a tanmenetek elkészítésében.

Az evangélikus nevelés a teljes emberre irányul. Az önismeret, az önállóság, az önértékelés, az érzelmi, lelki és társas képességek fejlesztése lényeges szerephez jut a csoportfoglalkozásokon és hittanórákon.

Életrevaló

Pedagógusként elkötelezzük magunkat a folyamatos fejlődés és megújulás mellett az egyéni lelki élet és a szakmai, módszertani ismeretek terén.

A kiemelkedő elméleti fölkesztés mellett hangsúlyt fektetünk a családi életre nevelésre, a szelíd viszálykezelésre, a társas kapcsolatok ápolására, az egyéni hivatás megerősítésére, a munkavállalói, vállalkozói kompetencia fejlesztésére, a szociális érzékenység fejlesztésére és a teremtett világ védelmére.

A gyermekeket és a fiatalokat megismertetjük az Egyház számos szolgálati területével, és a közösségi szolgálat keretén belül lehetőséget biztosítunk a számukra, hogy önkéntesként bekapcsolódjanak egy vagy több egyházi munkaágba.

Közösségi

Pedagógusként testvérnek tekintjük egymást, a gyermekek és a fiatalok között is az otthonos, elfogadó légkör megteremtésére törekszünk. A személyes és társas kapcsolati kompetenciafejlesztést előtérbe helyezzük. Kötelességünknek tartjuk az azonos szakmai alapokon nyugvó együttműködést, a kölcsönös segítségnyújtást, valamint az evangélikus értékek közösségi megélését is.

Az evangélikus hagyományok ápolása mellett tiszteletben tartjuk a többi keresztyén felekezet létét és a tanításbéli különbségeit. Saját felekezetünk felelős és hűséges tagjaiként nem feledkezünk meg Jézus Krisztusról, aki azért könyörgött, hogy a keresztyének „mindnyájan egy legyenek” (Jn 17,21), ezért a felekezeti különbségek elé helyezzük a mindnyájunkat összekötő, egységes keresztyén tanításokat és értékeket.

Tisztelettel fordulunk más vallások képviselői felé, és hitelesen mutatjuk be tanításukat. Kapcsolatunkat a társadalomért végzett összefogás és a békés egymás mellett élés jellemzi.

Nevelő és oktató munkánkkal elsősorban saját felekezetünk tagjait igyekszünk elérni, ökumenikus elkötelezettségünk okán ugyanakkor nyitottak vagyunk más keresztyén felekezetek tagjai, sőt az egyházhoz nem tartozók irányába is.

2.1.3 A nevelő-oktató munka pedagógiai céljai

Egyházi iskolánk nevelési céljait meghatározza a lutheri teológia alapja:

Isten kegyelmes emberszeretete. Ez a szeretet akkor jelenik meg a világban az emberiség számára, amikor Isten az ő egyszülött fiát, Jézus Krisztust elküldi. Jézus megváltó művének központi eseménye a golgotai szenvedés és halál. Ezt ismeri fel Pál apostol megtérése után és írja a korinthusiaknak: „Nem akarok tudni közöttetek másról, mint Jézus Krisztusról, róla is úgy, mint megfeszítettéről.” A kegyelem hiányának inségtől szenvedett Luther, míg a páli levelekben fel nem fedezte a hit által való megigazulás drága üzenetét és valóságát. Minden nemzedéknek és minden egyes személynek külön kell megharcolnia életének harcát, míg eljut az isteni kegyelem felismerésére. Akkor boldogan éli meg azt, hogy ingyen kegyelemből, Jézus Krisztusért, hitben új életet nyer. S aki ezt átéli, annak ez meghatározza gondolkodását és életfolytatását.

Pedagógiai tevékenységünk célja olyan szellemi és keresztyén erkölcsi készségek, képességek kialakítása, melyekkel egymás szeretetére és tiszteletére, a családi élet értékeinek megismerésére és megbecsülésére, együttműködésre, környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre neveljük a tanulóinkat. A tanulás kompetenciáinak, valamint a kommunikációs kompetenciák: anyanyelvi és idegen nyelvi fejlesztésével igyekszünk elérni, hogy életüket tartalmasan tudják élni, meg tudjanak felelni a XXI. század elvárásainak, és társas kapcsolataikban kiegyensúlyozott emberek legyenek, akik képesek az erkölcsi élet választójain helyes döntéseket hozni. Ennek érdekében célunk, hogy:

- az elsajátított ismeretek tevékeny, gyakorlatorientált felhasználásához a tanulóknak alakuljanak ki a problémamegoldó, kritikai, logikus, mérlegelő gondolkodás kompetenciái;
- a tanulási folyamat révén szerzett tudást képesek legyenek analizáló, szintetizáló gondolkodással úgy rendszerezni, hogy az a mindennapi élet hasznos alkotóelemévé váljon;
- a tanulók rendelkezzenek alkalmazható tudással, az élethosszig tartó tanulás képességével, az aktív tanulás megvalósításával a személyes boldoguláshoz szükséges kompetenciákkal és egyenlő esélyekkel a társadalomba való sikeres beilleszkedéshez;
- a kulcskompetenciákat a NAT-ban meghatározott irányelvek szerint fejlesztjük.
- olyan oktatásszervezési keretet valósítunk meg, amely biztosítja a kiemelt figyelmet igénylő tanulók oktatásba való integrálódását, fejlesztését, illetve a tehetséggondozást a kiemelt kompetencterületek

figyelembe vételével. A személyre szabott nevelés – oktatás az egyénre szabott tanulási lehetőség biztosításával és differenciált tanulásszervezéssel kerül megvalósításra. *Különösen igaz ez a kiemelkedően kreatív, egy vagy több területen tehetséges, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, a sajátos nevelési igényű (SNI), beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel (BTMN) küzdő tanulók fejlesztésének területén. A hátránykompenzáció biztosítása érdekében (SNI, BTMN, HH, HHH) a tanuló szükségleteihez, képességeihez, készségeihez illeszkedő módszertani eljárásokat (eszközök, módszerek, terápiák, a tanulást-tanítást segítő speciális eszközök, egyéni fejlesztési terv készítése és rendszeres ellenőrzése) alkalmazunk.*

2.1.4 A nevelő-oktató munka pedagógiai feladatai

A szeretettel és tudatosan végzett oktató-nevelő tevékenységünk kiemelt feladatai:

- a Teremtő és Gondviselő Istenbe vetett hit; a keresztyén lelkület; az embertársaink, felebarátaink iránti szeretet; a nemzeti önbecsülésünkre épülő európai magatartás; a művészetek iránti affinitás; az erkölcs és a tudomány összefüggésének megértésére irányuló szemlélet kialakítása és megerősítése, kreativitás, önkifejezés, kulturális tudatosság erősítése
- az ökumené szellemének erősítése; a templomi viselkedés rendjének elsajátíttatása és gyülekezet-építés,
- bekapcsolódni a helyi evangélikus intézmények közös szakmai munkaközösségi értekezleteibe, részt venni a tájékoztató látogatásokon egymás intézményeiben,
- az intézményvezetők egyeztető megbeszélés tartása havonta,
- a pedagógusok felelősséggel és önállóan, a tanulók érdekében végezzék munkájukat, szem előtt tartva, hogy minden területen értéket közvetítenek,
- a pedagógusok folyamatosan sajátítsák el a kulcskompetenciák fejlesztését segítő módszereket, megtanítták a tanulókat arra, hogy hogyan használják az új tanulási módszereket és technikákat, és hogyan alkalmazzák a kompetenciák fejlesztésére szolgáló digitális, interaktív oktatási eszközöket, ezzel a digitális kompetenciákat fejlesztve,
- előtérbe helyezzük a tanulási folyamatot megkönnyítő képességek, készségek megszerzését, az infó-kommunikációs technológia alkalmazását,
- a tanárok a nevelő-oktató munkát egységes elvek alapján, módszereik szabad megválasztásával végezik, törekedve a következetesség, a türelem, a hitelesség érvényesítésére, kihasználjuk a teamtanítás lehetőségét, ahol a pedagógusok együttműködése fokozható,
- a tanulókat ösztönözzük az iskolai közösségekben való aktív közreműködésre, lehetőséget teremtünk önkormányzó képességük kibontakoztatására, ahol a személyes és társas kapcsolati kompetenciájuk fejlődik
- motiválttá tesszük a diákokat a tudás megszerzésében a tanulási kompetenciák fejlesztését szem előtt tartva olyan tanítási- tanulási folyamatok megszervezésével, amelyek a tanár- tanuló együttes munkájára, valamint a tanulói cselekvések sorozatára építenek,
- a tanulókkal szemben igényes, határozott követelményeket támasztunk ügyelve az egyenlő bánásmódra,
- integrált nevelést biztosítva intenzív differenciálással, személyre szabott (nevelés - oktatás) fejlesztéssel felzárkóztatjuk az SNI- s, a hátrányos helyzetű és a lemaradó gyerekeket, illetve segítjük a tehetségeseket képességük kibontakoztatásában, egyénre szabott tanulási lehetőség biztosításával is
- ingyenes és mindenki számára hozzáférhető középfokú nevelés-oktatáshoz való jogot biztosítunk,
- a tanulókkal megismertetjük jogaikat, kötelességeiket és lehetőségeiket,

2.1.5 A nevelő-oktató munka pedagógiai eszközei, eljárásai

Oktató-nevelő munkánk módszereinek megválasztásakor is megmaradunk az alapítólevél ajánlásánál: miszerint a tanulóifjúság nevelése „... parancsolatok és szép példaadás által vezettség” a keresztyén erkölshöz és a modern tudományokhoz.

Iskolánk módszertani alapja a „hit és szeretet” gyakorlata, amely a Pál apostoli intelem szerint tanárt és diákot egyaránt arra kötelez, hogy

„Minden dolgokat szeretetben menjen végbe.”

Eszközeink:

- lelki előkészítés a felvételt nyert tanulóinknak 2-3 napos program, táborozás keretében;
- diákok rendszeres szolgálata az áhítatokon, istentiszteleteken;
- hétkezdő diák-istentisztelet;
- heti két hittanóra;
- tanári áhítat;
- csendes napok;
- elsősök fogadalomtétele;
- új kollégák fogadalomtétele;
- végzős diákok által szervezett áhítatok;
- templomba járás gyakorlata;
- konferenciák, táborok.
- minden nap közös ima a tanítás kezdetén és végén
- a kompetencia alapú oktatásban hangsúlyossá válik a tevékenységközpontú tanulószervezés,
- a mindennapok nevelő-oktató munkájába beépülnek a kooperatív módszerek, technikák, a projekt alapú oktatás és a differenciálás módszerei, a differenciált tanulószervezés, a tanuló együttműködésen alapuló tanulás, csoportmunka és pármunka,
- valamennyi pedagógus nyitott, fölkészül a szemléletváltásra, és megismeri a kompetencia alapú oktatás módszertani kultúráját alkalmazó oktatást, a projektekbe megvalósítóként résztvevő kollégák belső továbbképzés és egymás óráinak látogatása keretében az ismereteket és a módszereket a tantestület tagjainak átadják így egyre több tantárgy oktatásában alkalmazzák azokat a multidiszciplináris elveket figyelembe véve,
- az új módszer erősíti a tapasztalati úton való tanulást, figyel a csoporttagok integrálására, a tanuló együttműködésen alapuló tanulásra (pármunka, csoportmunka), feltérképezi a csoportközi kommunikációt, dinamikákat, együttműködést, segíti a tanulásban résztvevők erősségeinek felismerését, alkalmazását, a problémamegoldó és felelősségvállaló attitűd kialakítását, nagy hangsúlyt fektet a játék és tanulás kombinálására,
- a digitális tananyagokat folyamatosan beépítjük az oktatásunk folyamatába
- a digitális technika oktatási eszközrendszerét (IKT) a mindennapi tanítás során alkalmazzuk, kialakítjuk a digitális tanulási környezetet
- egyéni bánásmódrá törekszünk annak figyelembe vételével, hogy a tanuló elfogadása, megfelelő követelmények támasztása, a feladatok elvégzésének ellenőrzése, a tanuló fejlődését biztosító sokoldalú, a követelményekhez igazodó értékelés a törvényi előírásoknak megfelelően.

2.2 A nevelő-oktató munka egyéb pedagógiai elvei

2.2.1 EFOP 3.3.7-17 Ökodiák barlang

A megvalósuló tevékenységek és célok részletes bemutatása

Pályázati forrás segítségével egy két laboratóriumból és előkészítő helységekből álló laboratórium rendszert alakítottunk ki, melyet a legmodernebb digitális mérőeszközökkel szereltünk fel, ami elsősorban a természettudományos képzés gyakorlati oktatási folyamatának elősegítésére szolgál, másrészt pedig a formális és informális természettudományos és matematikai tanulási formák és lehetőségek kialakításának színtere lesz.

Innovációs műhelyek kialakítása, élménypedagógia

A **Kabay műhelyben** a tanulók a biológiai és a geológiai értékek feltárására gyűjtőmunkát, kísérleteket végeznek, majd bemutatókat tarthatnak. A nem formális keretek között végzett tanulási folyamat kapcsán a tanulók személyiségfejlődése és a közösségépítés, az együttműködési készségek fejlődése/fejlesztése is hangsúlyos szerepet kap.

A **Szalay műhelyben** látványos fizikai és kémiai kísérletek megtervezésén kivitelezésén, bemutatásán dolgozhatnak a tanulók.

A kísérletek leírása és elemzése mellett digitális felvételek is készülnek, melyekből adatbankot hozunk létre.

A Kabay és a Szalay műhelyek létrehozásával és az ismeretek megszerzését támogató programok módszertani fejlesztése is megvalósult.

A megértés, a saját adottságok felfedezése, a feladatok, példák, kísérletek és vizsgálatok általi örömben való elsajátítás legnagyobb hozadéka, hogy más érdeklődési területen is alkalmazhatóvá lesz a tudás. A transzfer hatás tettenérhető.

A 355 fő tanuló bevonásával megvalósított program ebben az intézményben kivételes lehetőséget ad. Kontroll csoportokban, vegyes csoportokban valamint a kidolgozott módszertan szerint tanulók csoportjában kaphatnak feladatokat, melyek a későbbi fázisban monitorozhatók is lesznek. Ezek kidolgozása mind az adottságok kibontakoztatását célozzák.

Közösségfejlesztő programok, közös játékok, vetélkedők, versenyek tartalmi fejlesztése

A közösségfejlesztő programok, közös játékok, vetélkedők, versenyek tartalmi fejlesztésének megvalósítása a társintézmények diákjainak bevonásával történik. A közös játék, vetélkedők alkalmával az adottságokat szem előtt tartó felkészítésből adódó eredmények megmutatkozása az irányadó. A rendezvények után a meghívottak és a programban résztvevők megoldásai közötti eltérésekre épülő tartalmi fejlesztésben a tapasztalatokat is összegeztük. Az előre kiadott feladatok mentén való felkészítés az eredmények összehasonlíthatósága miatt fontos.

Pedagógusok és diákok felkészítése

Diákok felkészítése

Interaktív előadássorozat szervezése

Cél: a módszertan iskolán belüli kidolgozásának sikeressége érdekében a tematika lényegének megosztása, gazdag lehetőségeinek felvázolása. Minden új elgondolás az egyetértés mértékében valósulhat meg.

"Az iskola dolga, hogy megtaníttassa velünk, hogyan kell tanulni, hogy felkeltse a tudás iránti étvágyunkat, hogy megtaníttson bennünket a jól végzett munka örömeire és az alkotás izgalmára, hogy megtaníttson szeretni, amit csinálunk, és hogy segítsen megtalálni azt, amit szeretünk csinálni. „

A diákok felkészítésének részét kell képezze a közös munkában való részt vállalásuk. Felkészítésük középpontjába kell kerülnie a saját szerepük körvonalazásának, viszonyulásuk meghatározásának, és az ehhez rendelt tematika ismertetésének. A felelősségvállalásuk adja fejlődésük lehetőségeit, adottságaik

felismertetésének alapját és egyben céljaik mellett való kitartásuk záloga lesz. Ezért elengedhetetlen vállalásaik meghatározása. Így foghatnak az eredményesség érdekében egyezségig vitt, egyeztetésen alapuló munkába.

Pedagógusok felkészítése

A pedagógusi oldalról egy olyan szemléletváltási folyamat a cél, mely lehetőséget ad arra, hogy a tanár az adottságok, nem pedig az elvárások, a teljesítmény felől közelítsen feladatához, az oktatáshoz. A folyamat kidolgozása a sikerességig kíséreléssel párosul. A tudásátadás miertje lesz az alapja és kulcsa a diákokkal való együttműködésüknek. A pedagógusi vállalat mindenben összehangoltságra törekszik a diákok vállalásaival. Ennek megismertetése egyben oktatói szándékainak ismertetése is, ezért kerül ez a szempont a nevelők felkészítésének középpontjába. A tudás átadását megelőzi a célok, célkitűzések kijelölése és ez lesz az egyik eszköz a valódi motiváltság ébresztéséhez. Módjainak megismertetése a felkészítés alap-eleme, ami tisztázza a tehetség fogalmát ahhoz, hogy felmérhetőek lehessenek a hiányok, melyek akadályt jelentenek kibontakoztatására. Ennek alapján feltárja a tehetséggondozás gazdag lehetőségeit. A sikeres munkához számba veszi a probléma kezeléséhez szükséges a tananyagot kiegészítő formai, tartalmi elemek sorát.

A kidolgozott állandó tematika működtetése és továbbfejlesztése

A kidolgozott állandó tematika mellett program keretében fejlesztett minták ezeken túlmenően tudatosan vállalják azt a feladatot, hogy egyrészt pótolják a formális tanulási keretek között kialakult hiányosságokat, lemaradásokat, amelyek elsősorban – a tanulók közötti sokféle egyéni különbség miatt – az iskolában csak rendkívüli nehézségek árán csökkenthetők, másrészt teret kívánnak biztosítani a különböző érdeklődésű tanulók, fiatalok számára tehetségük kibontakoztatására és a tanulási igény felkeltésére is.

Közösségfejlesztő programok, közös játékok, vetélkedők, versenyek szervezése

A közösségfejlesztő programok, közös játékok, vetélkedők, versenyek megvalósítása a társintézmények diákjainak bevonásával tervezett.

programok, rendezvények:

- Levelezős verseny
- Szalai emléknap/emlékverseny
- Fotópályázat
- Madarak fák napja-vetélkedő
- Víz világnapja-plakátkiállítás, iskolarádió, projektoros kivetítés
- Fenntarthatósági témahét
- Digitális témahét

A tevékenységek monitorozása és pedagógiai értékelése

A tanulók egyéni vagy csoportos tanulási tevékenysége mintát adhat értékeléskor, hiszen csak azt ellenőrizhetjük, amit a tanulók valóban elsajátítottak (ez vonatkozik az ismeretekre, és az ismeretek feldolgozási módjaira is).

Az értékelés információkat ad arról, hogy a kitűzött célokat milyen szinten sikerült elérni. Ezáltal értékes információkat kapunk arról, hogy a célok reálisak voltak-e, esetleg túlbecsülték vagy alulértékelték egyes korosztályok képességeit, fejlesztési lehetőségeit. Ugyanakkor arról is tájékoztat, hogy az oktató-nevelő program megfelelő tanulási tapasztalatokhoz juttatta-e a tanulókat, a pedagógus ellenőrizheti, hogy megfelelő volt-e az alkalmazott tanítási stratégia, módszertan.

Az értékelés funkciói

Az értékelés során különböző célokat követünk, ennek függvényében változik az értékelés szerepe is. A fejlesztő értékelés az egyéni fejlődést szolgálja. Az értékelés elsősorban a tanuló személyiségformálását, fejlesztését célozza meg, információkat nyújt a pedagógusnak a tanítási-tanulási folyamat eredményességéről, mely lehetőséget ad a menet közbeni korrekcióra, tájékoztatja a tanulót, szülőket, pedagógust, intézményvezetőt a pedagógiai munka eredményességéről, segíti a tanítási-tanulási folyamat innovációját.

2.2.2 EFOP-3.2.3-17 Digitális környezet a köznevelésben

Pályázat keretében konzorciumos formában a gimnázium bekapcsolódott a digitális környezeti nevelésbe. 2018 január 1-től módszertani és tantermi fejlesztést tűzött ki célul a tantestület. Ennek megfelelően a matematika és természettudományos tanórákon a digitális eszköztár alkalmazása eléri a minimum 40%-os arányt. Ennek megfelelően a matematikai gondolkodási kompetenciafejlesztés összefonódik a természettudományos digitalizációval. A program keretében a bevont kollégák Geomatech, Geomatech-természettudomány és Geogebra képzéseken vesznek részt és ezek tapasztalatait felhasználják a tanórákon.

2.2.2.1 Intézményi fejlesztési célok meghatározása

a) Pedagógiai célok

A Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium digitális pedagógia céljai az EFOP 3.2.3-as pályázat kiírásával összhangban a következők a következő évekre:

- matematikai-logikai gondolkodás területen **digitális kompetenciafejlesztés**
- **web 2.0 eszközrendszerének tanórai bevezetése**
- robotika továbbfejlesztése
- A tanári kar digitális kompetenciájának fejlesztése, a digitális pedagóguskompetenciák projektidőszak után való használata, a tanórák digitális alapokra helyezése a teljes oktatási rendszerünkben
- a projektben megvalósított természettudományos digitális kompetenciafejlesztés eredményeinek és kialakult módszertani elemeinek befejezése, fenntartása, a mindennapos oktatómunkába beépülése.
- Digitális projektjeink **jó gyakorlattá** fejlesztése és a projekt befejezése utáni folytatása, átadása
- GEOMATECH interaktív digitális matematika feladat és tananyagrendszer alkalmazása, hogy az élményszerű matematika tanítás bevett módszerré váljon a gimnáziumban
- GEOMATECH interaktív digitális természettudományi feladat és tananyagrendszer felmenő rendszerben való alkalmazása
- **Tanórán kívüli foglalkozásokon** a gimnázium minden évfolyamán az élmény alapú matematika tanítás és a természettudományos gondolkodás támogatása a bevezetett módszerekkel
- A diákok információkezeléssel kapcsolatos készségfejlesztése, digitális eszközök használatának képességfejlesztése
- **A matematika és a természettudományos tárgyak IKT alapú rendszeres, külső sztereotípiákra épülő mérés-értékelés rendszerének kialakítása**, mely támogatja az oktatás tartalmi fejlesztését a pedagógusok módszertani kultúráját és az intézményi értékelési, önértékelési folyamatot.
- **Horizontális kulcskompetenciák megszerzését szolgáló fejlesztések támogatása** (digitális kompetencia, tanulás tanulása)
- Az eszközök használata és rendelkezésre bocsátása során kiemelt figyelmet fordítunk az esélyegyenlőségre, a differenciált foglalkozásokra
- A BTMN, SNI fejlesztés területén a digitális kompetencia fejlesztésével a matematika és természettudományos gondolkodás fejlesztésének képességét támogatjuk
- A digitális pedagógiai módszereket kiemelt figyelemmel használjuk a **felzárkóztató**, fejlesztő foglalkozásokon
- A digitális kompetencia fejlesztésével kiemelten kezeljük az SNI, BTMN, hátrányos helyzetű tanulók horizontális kulcskompetencia megszerzésének támogatását
- Gimnáziumunk szorosan együttműködik a szülői munkaközösséggel, a szülőket előadások, fórumok keretében tájékoztatjuk az új módszerekről, belső továbbképzés keretében lehetőséget biztosítunk a digitális rendszer és a digitális módszertana kipróbálására
- Digitális témahét keretében minden évben az iskola egészének, és a szülőknek bemutatjuk a az új digitális fejlesztési és módszertani irányokat
- A digitális témahét keretében szervezünk internet biztonsági és fogyasztóvédelmi jogérvényesítés elősegítésére ismeretterjesztő előadásokat. Ehhez a rendőrség, joghallgatók és külsős, prevenciószakemberek segítségét kérjük.

- TANÁRHOME rendszerünkben a digitális tudásmegosztás jó gyakorlatát tovább fejlesztjük, a felhasznált tananyagokat a közös virtuális térben hozzáférhetővé tesszük, biztonságosabb, hatékonyabb hálózati adattárolóra költöztetjük a kollégák számára.

b) Fejlesztési célcsoportok meghatározása

Közvetlen célcsoport bemutatása:

A gimnáziumban jogviszonyban lévő diákok, kiemelten **a 9-12. évfolyamban a természettudományos emelt szintű képzésben tanuló**, a matematikai gondolkodási kompetencia fejlesztésben a természettudományos határterületeken is fejleszthető tanulók, valamint a bevont pedagógusok. Ezen belül **konkréten a 2017-18. tanévben belépő természettudományos tagozatos osztályának választott csoportja (26 fő).**

Emellett a SNI, BTMN fejlesztésben részt vevő tanulók, akik a matematikai gondolkodás kompetencterületen digitális tudásbázis és eszközrendszer használatával fejleszthetők. **(max. 15 tanuló, 2-4 fő kics csoportos foglalkozások keretében)**

Közvetett célcsoport bemutatása: A tantestület többi tagja, a szülők, a megyében lévő általános iskolai tanulók és pedagógusok, akik a megyei levelezős verseny kapcsán a gimnáziumban találkozni fognak a matematikai gondolkodási kompetencia fejlesztésének különleges területeivel, valamint a város lakossága, a gimnázium iránt érdeklődők.

c) Szervezeti- és humán területhez kapcsolódó célok

A szervezeti fejlesztési céloknál kiemelten fontos számunkra, hogy a gimnázium tanári karának legalább 60%-a képes legyen az állandó digitális innovációra és felhasználói jelenlétén túl, a digitális oktatás területén is tevékenyen oktasson.

Ennek érdekében a TANÁRHOME rendszerben a digitális tudásmegosztás központi eleme a fejlesztéseknek.

Ez azért fontos, mert módszertani megújulást és korszerű, diákközpontú oktatást jelent. A digitális oktatási környezet megteremtése és használata nagy motiváció a középiskolai korosztály számára.

Szeretnénk elérni, hogy úttörő szerepet tölthessünk be a természettudomány és a matematika határterületeinek digitális eszközökkel való oktatásában, illetve hogy diákjaink számára természetes legyen a digitális datalogerek, elektronikus kísérleti eszközök, érintőpanelek, tanulói laptopok használata a mindennapokban.

Már most is, az információk áramlásának digitális módját részesíti előnyben iskolánk, ezzel is segítve a tanárok tudatos eszközhasználatát. Ehhez a WIFI rendszer modernizálása a legfontosabb.

Humán feltételek javítása: A természettudományos munkaközösség optimális digitális eszközkiszhasználásához a programba bevont pedagógusok digitális továbbképzésének folytatása.

Fontos hogy az intézményi kultúra részévé váljon a dolgozók **önreflexiója**, és erre alapozott problémamegoldás. Kiemelten kezeljük ezért, hogy az érintett értékelési, önértékelési feladatok (sztenderd értékelési rendszer, óralátogatások, tanulói visszajelzések stb) részét képezzék a pedagógusok intézményi önértékelésének is.

2.2.2.2. A fejlesztési feladatok, tevékenységek meghatározása

a) A digitális pedagógiai-módszertani csomag meghatározása

A gimnázium a **MATEMATIKAI GONDOLKODÁSI KOMPETENCIA FEJLESZTÉSÉNEK** támogatása középiskolai programcsomagot, valamint a **TERMÉSZETTUDOMÁNYOS MEGISMERÉS TÁMOGATÁSA** programcsomagot választotta, ehhez kapcsolódik minden fejlesztés.

A digitális pedagógiai csomagok közül:

GEOMATECH – Interaktív, digitális matematikai feladat- és tananyagrendszer középiskolások számára.

GEOMATECH – Interaktív digitális természettudományi feladat és tananyagrendszer középiskolások számára

A választást az indokolja, hogy a gimnázium erősödő természettudományos képzéssel rendelkezik, ahol egy nagyon fontos komplex területet erősíteni kell. A matematika és a természettudományos gondolkodás határterületeinek erősítése, a matematikai gondolkodás vizualizálásával. A komplex digitális környezetben megvalósítható fizikai-matematika, kémiai-matematika, biológiai-matematika, földrajzi-matematika oktatás a diákok számára olyan fontos plusz ismeretet képes jelenteni a tanórai oktatás keretében, ami a továbbtanulásnál és az alkalmazó természettudományos gondolkodásnál nagyon nagy előnyt jelent. **A kísérletekhez szorosan kötődő egyenlet számítások mellett, megalapozhatja például a geológiai, csillagászati ismeretek alapjait, a genetikai számítások alapjait, sőt, a komplex biofizikai, biokémiai területek tudományos alapját is ez képezi.**

Az ehhez kapcsolódó képzések, továbbképzések:

- GEOMATECH@Látható matematika – 60 kredites, 60 kontakt órás képzés a pályázat kezdetét követő első „tanfélévben”
- GEOMATECH@Látható természettudomány – 60 kredites, 60 kontakt órás képzés a pályázat kezdetét követő első „tanfélévben”
- GEOMATECH digitális tanítási gyakorlat - egy teljes tanévre vonatkozó folyamatos szakmai támogatást, mentorálást is magában foglaló 84 órás akkreditált képzés blended learning (12 kontakt és 72 óra online óra) formában. A képzés két tanítási félévben történik 12-12 héten keresztül heti 2 óra elfoglaltságban
- GEOMATECH – Természettudományos képzés (60 óra)

b) Felkészítő tevékenységek meghatározása

A digitális módszertani csomagok adaptálásához első körben azon bevonható kollégák körét határoztuk meg, akik nyitottak az új módszerek bevezetésére és előzetes informatikai tudásuk, előismereteik alapján is alkalmasak a feladatok ellátására. A kiválasztásnál fontos szempont volt, hogy nyitottak legyenek az új ismeretek minél szélesebb körben történő átadására, az eredmények **disszeminálására** is.

A csomagok hatékony megvalósításához szükséges továbbképzéseket a csomag ajánlata alapján határoztuk meg. Figyeltünk arra, hogy a módszerek kipróbálását segítő digitális asszisztens és rendszergazda is megfelelő képzésben részesüljön.

Nélkülözhetetlennek tartjuk, hogy **belső továbbképzésekkel** segítsük majd egymás munkáját mind az iskolán belül, mind pedig a bevont intézmények között.

Mind a csomagokat, mind a kollégákat annak figyelembevételével választottuk ki, hogy biztosíthassuk, az ismeretek átadásával a projektbe be nem vont tanáraik is képesek legyenek ezen módszerek tanórai és tanórán kívüli alkalmazására.

c) Pedagógiai szolgáltatások bemutatása

A csomagok kipróbálásának egyik alap feltétele, hogy **a pedagógusok munkáját az oktatást segítők a projekt során a szokásosnál is nagyobb értékben segítsék.** Így őket már a projekt tervezésébe is bevontuk és a végrehajtásában is jelentős szerepet vállalnak.

A rendszergazda a felelős a terem hardveres és szoftveres installációjáért, annak állandó frissítéséért, valamint a hálózat teljes szegmentálásáért és az internetes tartalmak szűréséért.

A laboráns kolléga feladata a tanórák és a természettudományos kísérletek előkészítése lesz. Ez napi feladatot jelent neki mind az előkészítő tanévben, mind a végrehajtás éveiben, majd pedig a fenntartás ideje alatt is.

A külső szakértő külső szemlélőként, ugyanakkor hozzáértő szakemberként tudja ellátni a minőségbiztosítási feladatokat félévente valamint a Pedagógia Program felülvizsgálata során is.

A pedagógusok vállalják, hogy a digitális eszköz és a tananyagok tanórákon való 40%-os alkalmazását biztosító éves digitális tanmenet kialakítását. Ennek szakmai támogatása a program képzéseinek és az iskola vezetésnek a segítségével fog megvalósulni.

A pedagógusok mentorált óralátogatások segítségével értékelik majd saját és egymás munkáját, és fejlesztik önreflexió és segítő értékelés segítségével

d) Infrastrukturális feltételek meghatározása

- Az matematika – természettudományos laborban felszerelése kerülő interaktív megjelenítő eszköz szolgálja mind frontális oktatást, mind csoportmunkát, mind pedig egyéni feladatmegoldást is, hiszen rajta a kívánt tartalmat mindenki láthatja. Ezen felül a HD felbontás biztosítja a digitális tartalmak élvezhető megjelenítését is.
- A legmagasabb szintű digitális eszközök az oktatás, tehetséggondozás, esélyegyenlőség legmagasabb céljait hivatottak megvalósítani.
- Elengedhetetlennek tartjuk, hogy a tanárok a tanórára való készülésükhöz ugyanolyan infrastrukturális feltételekkel rendelkezzenek, mint amivel az órán találkoznak, így számukra is laptopokat szerzünk be.
- A tanteremben található IKT eszközöket központi menedzsment szolgáltatással látjuk el, így a tanár irányító és ellenőrző szerepe is digitálisan megoldható lesz a szükséges helyzetekben.
- A módszertani csomagok implementálásának intézményi sajátossága, hogy a természettudományos emelt szintű órák magas szinten valósuljanak meg és állandó digitális környezettel biztosítsák a korszerű tanulás és fejlődés lehetőségét.
- Ennek elengedhetetlen feltétele volt, hogy további 2 terem felszereljünk interaktív panellel, hangszóróval. Így biztosítható a folyamatos digitális teremhozzáférés a matematikai gondolkodási kompetenciafejlesztésben a kollégák számára.
- Ezek a tanterem a tanórai tevékenység mellett más tanulócsoporthoz emelt szintű felkészítését is segítik, hiszen az elektronikus eszközök és a szoftverek használata segíti ezt a munkát.
- A digitális pedagógiához kapcsolódó tanulók nevelését, oktatását támogató digitális eszközök rendelkezésünkre állnak
- A felszerelni kívánt interaktív panelek a matematika és természettudományos oktatás területén kiküszöbölnek olyan technikai problémákat, amelyek a jelenleg használatos eszközöknél felléphetnek (pl: kalibrálási felületi eltérések).
- Ezek kiküszöbölése elengedhetetlen, hiszen a mértani pontosság, a kísérleti alkalmazások képernyőn bemutatott pontossága elengedhetetlen.
- A GEOGEBRA illetve a GEOMATECH - természettudomány szoftverek futtatásához a panelek nyújtják a legjobb felhasználói élményt
- A diák laptopok tekintetében olyan modern eszközökre van szükség, melyeknek a billentyűzete eltávolítható a kísérletek nyomon követése és az egyszerűbb használat érdekében, azonban alkalmasak kísérleti naplók, hosszabb matematikai gondolatmenetek rögzítésére is.
- Ezek alkalmazása a mindennapokban elengedhetetlen, hogy a matematikai gondolkodási kompetencia digitális területen is lehető legmagasabbra fejlődjön és a matematikai – logikai gondolkodás, alkalmazó gondolkodássá tudjon fejlődni.

Három matematika szakos kollega rendelkezik már GEOMATECH és egy GEOMATECH – természettudomány képesséssel. Ők a program bevezetésében, kialakításában segíteni tudnak.

Disszemináció:

- A projekt eredményeinek terjesztését, hasznosítást elsősorban a munkatársak, szakmai közösségek körében kívánjuk megvalósítani. A jó gyakorlatokat és azok eredményeit az EPSZTI (Evangélikus Pedagógiai Intézet) bevonásával a hálózatban működő evangélikus gimnáziumokban mutatjuk be.
- A már meglévő iskolai jó gyakorlatnak megfelelően digitális projekt hetet szervezünk a további tanuló csoportok bevonása céljából. Ennek keretében interaktív, személyes jelenlétet igénylő rendezvényt szervezünk a második évben, ahol workshopot tartunk a fejlesztésről és a módszertani

eredményekről. Itt tartunk tájékoztatót az internet biztonság és a fogyasztóvédelem erősítése érdekében történt lépésekről is.

- A minden évben nyílt órákat tartunk, amit a város általános és középiskolás tanulói, szülei és tanárai számára rendezünk.
- Levelezős versenyünk keretében a megyéből érkező általános iskolásoknak és tanáraiknak próbafoglalkozás keretében lehetőséget biztosítunk a módszer kipróbálására.
- Már a projekt megkezdésekor tájékoztatásra kerültek a szakmai közösségek a bevont pedagógusok prezentációi által. Bemutató órát tartunk félévente legalább egy alkalommal ugyancsak a bevont pedagógusok közreműködésével.
- A rendszeres tantestületi megbeszéléseken (havonta egy alkalom) ugyancsak szélesítjük a pedagógusok ismereteit, beszámolókat tartunk a program előrehaladásáról.
- Szülői fórumokon tájékoztatást adunk a program a várható eredményeiről, a honlapon színes beszámolókat teszünk közzé.
- Az iskolai beszámoló éves szinten összefoglalja a projekt eredményeit, mely beszámolót megküldünk a fenntartónak.
- A projekt beválás-vizsgálatát és értékelését célcsoportokra szabottan kívánjuk megvalósítani. A projektbe közvetlenül bevont pedagógusok digitális kompetenciájának újraértékelése, IKER szerinti besorolása. A program digitális pedagógiai követelményeinek teljesülése, (programcsomagok beépítése a tananyag feldolgozásba, digitális környezetben megtartott órák száma).
- A digitális környezetben megtartott tanórák hatásának vizsgálata a tanulók növekedő motivációs szintjére (tanulási kedvére) kérdőíves felméréssel.

2.2.3 EFOP 3.2.5-17 Reál tudásfeltöltés 500

Cél: pályaaorientáció, kiemelten az MTMI (matematika, természettudomány, műszaki, informatikai) készségek és kompetenciák fejlesztése a köznevelés rendszerében.

- A tudatos felnőttkori életpálya-építés és a majdani sikeres munkaerő-piaci részvétel megalapozása, az ehhez szükséges készségek elsajátításának, és így a köznevelés eredményességének, hatékonyságának és hátránykompenzáló szerepének javítása érdekében.
- A tanulók pályaaorientációs kompetenciafejlesztése, kiemelten fókuszálva az MTMI területek népszerűségének növelésére a köznevelés intézményrendszerében.
- A pedagógusok és a pályaaorientációs feladatellátásban érintett köznevelési szakemberek pályaaorientációs célú felkészültségének támogatása.

Ennek eszközei:

- A pályaaorientációs tevékenységek száma növekedjen, minősége javuljon a projektben résztvevő valamennyi intézmény esetében.
- Matematikai, természettudományos, informatikai és műszaki pályák választását támogassák a projekt tevékenységek, az MTMI irányú orientáció a lehető legtöbb programban legyen jelen, a tevékenységek széles köre irányuljon az MTMI kompetenciák fejlesztésének megalapozására, ill. direkt módon a releváns kompetenciák fejlesztésére.
- A szociokulturális hátrányok csökkentését es célozzák a tervezett tevékenységek.
- A végzős tanulók vegyenek részt legalább egy pályaválasztási eseményen, életvezetési képzésen.
- Minden érintett szülő számára elérhető legyen legalább egy olyan rendezvény, ahol a pályaválasztás / pályaaorientáció szülői szemszögből kerül megvilágításba.
- A tanulók játékos formában vehessenek részt MTMI tematikájú vetélkedőkön, versenyeken, a TudásFeltöltés vetélkedőn.
- A tanulók számára biztosított legyen a helyi, vagy közeli piaci szereplőkkel való találkozásra, amelyek MTMI kapcsolódású termelő üzemek.
- A tanulók számára biztosított legyen foglalkozásokon való részvétel az Elemi Sztárok keretében létrejött természettudományos játékban.
- A tanulók számára elérhető legyen olyan szakkör, tanóra utáni vagy egyéb foglalkozás, mely az MTMI érdeklődésű tanulók számára nyújt lehetőséget játékos keretek között az ismeretszerzésre.

- A tanulók részt vehessenek MTMI tematikájú, több napos táborban.
- A pedagógusok számára elérhető legyen képzés, mely a pályaeorientációhoz kapcsolódik, ebből legalább 1 db MTMI témájú legyen.
- A pedagógusok motivációs tevékenységét MTMI jellegű taneszközök is segítsék.

Elvárások

- A köznevelési intézményekben megvalósuló pályaeorientáció, életpálya tanácsadás tartson lépést a társadalmi és munkaerő-piaci igényekkel
- A kötelezően előírt egy osztályfőnöki tájékoztatáson túlmenően további lehetőségek álljanak rendelkezésre a pályaválasztás megalapozásához
- A tanulók rendelkezzenek valós információkkal a foglalkozásokról és képzésekről
- A tanulók legyenek képesek önálló pályainformáció szerzésre és feldolgozásra
- A pályaeorientációt segítő rendezvények épüljenek be az információszerzés rendszerébe, az információfeldolgozáshoz és rendszerezéshez a tanulók kapjanak segítséget

A „TudásFeltöltés” vetélkedő a diákok két legkedveltebb tevékenységét, a vetélkedőket és a saját kamerahasználatot reál-tudományos témákra alkalmazza, bevonva az egyes szakterületek és szakmák képviselőit. Az „Elemi Sztárok” komponens a természettudományos és műszaki oktatásban alapként használatos periódusos rendszer elemeit dolgozza fel látványos, médiaképes formában, amihez interaktív alkalmazásokat is fejleszt, a fiatalok kedvelt gyűjtőjátékainak digitális formájában. Az egyes elemekhez fejlesztett animációk kapcsolódnak a felhasználáshoz, ami alkalmat ad az érintett szakmák képviselőivel találkozni. Az animációk bázisul szolgálnak ilyen tárgyú klipek számára. Mindkét komponenshez számos rendezvény kapcsolódik, amelyek interaktív, talkshow jelleggel kapcsolja össze a diákok önprezentációját és találkozókat az egyes szakmák reprezentánsaival, a szülők számára is érvényes tartalommal. Emellett szakkörök, tematikus hetek és iskolalátogatások egészítik ki a projektet.

HEAD program

A tudásalapú gazdaság igényeinek kielégítése érdekében az iskolával szemben támasztott reális igény, hogy képes legyen felkészíteni a tanulókat arra, hogy tudjanak és akarjanak a mindennapok során önállóan boldogulni és sikereket elérni. Ennek érdekében fontos a cselekvést támogató kompetenciák, így az általános problémamegoldó képesség, a kritikai gondolkodás képessége, a reális és pozitív önbizalom, és a szociális képességsoportok fejlesztése.

Ennek megfelelően iskolánk fontos célja a problémamegoldó gondolkodás és kreativitás fejlesztése, amelyet az iskola a HEAD program kísérleti bevezetésével kíván elérni. A HEAD program olyan holisztikus megközelítésű (H), együttműködés alapú (EA), és design (D) elemeket is tartalmazó nevelési-oktatási program, amely akár a különböző tantárgyak együttműködésében, a tervezői gondolkodás lehetőségét használja fel a tanulás érdekében. A mindennapi kihívásoknak megfelelően a program a cselekvés pedagógiáját, az aktív tanulás elvét követi, azaz a HEAD módszertant alkalmazó foglalkozásokon tanulók a saját tevékenységeiken keresztül, és másokkal való együttműködésben, csoportmunkában építik a tudásukat. Iskolánk törekszik rá, hogy a tanórai tanulás során is olyan tantárgyakat is összekapcsoló – közös problémamegoldás érdekében szerveződő – tanulótervezési szemléletet képviseljen, ami képes a fejlesztéscentrikus pedagógiai szemlélet érvényesítésére.

A HEAD módszertan ugyanakkor felhasználja a művészeti nevelés alkotó tevékenységein keresztül ható összetett fejlesztő erejét is, hisz a tudomány és művészet összekapcsolásával a design, a tervezői gondolkodás értelmezésével teremti meg a művészet eszközével történő tanulás lehetőségét.

2.3 Személyiségfejlesztési feladatok

Gimnáziumunk Nyíregyháza és vonzáskörzetén kívül a megye egész területéről, de határainkon túlról is fogad tanulókat.

Tanulóink körében igen nagy különbségek érezhetők mind a szociokulturális háttér, mind a tanulmányi eredmények tekintetében. Tanulóink mintegy fele szociális körülményeit figyelembe véve hátrányos

helyzetűnek számít. Sok a gyermekét egyedül nevelő, a munkanélküli szülő, de gyakran találkozunk iszákos vagy agresszív szülői háttérrel is.

Mindezek az átlagnál nehezebb feladatokat jelentenek a pedagógusok számára az oktatás és a nevelés folyamán, a személyiségfejlesztés területén.

Célunk olyan személyiségek kialakítása, akik képesek az „építő szeretet” gyakorlására, és arra, hogy „derűs lélekkel szolgálják embertársaikat”.

Kiemelt feladataink:

- a kerettantervben előírt törzsanyag átadása, elsajátításának ellenőrzése;
- kiemelt figyelmet igénylő tanuló esetén egyéni fejlesztés megvalósítása;
- tehetségek kibontakoztatása;
- személyiségfejlesztés;
- esélyegyenlőség megteremtése;
- önismeret fejlesztése, helyes önértékelés kialakítása;
- az életük és az egészségük kegyelmi ajándékként való elfogadása;
- felelős társadalmi magatartás kialakítása;
- jogok és kötelességek összetartozásának tudatosítása;
- szociális képességek fejlesztése (kapcsolatteremtés, személyes és társas kapcsolati kompetencia, empátia, tolerancia, nyitottság, kooperáció, kommunikáció, konfliktuskezelés);
- szerepvállalás az iskolában és az iskolán kívül szerzett élmények feldolgozásában;
- a praktikizmus irányába történő elmozdulás, támaszkodva a tanulók kíváncsiságára, érdeklődésére – olyan személyiségvonásokat is erősíteniünk kell, mint a logikus gondolkodás, rendszerező képesség, munkafegyelem.

Ezen pedagógiai feladatok megvalósítói és színterei, eszközei:

- hittanárak hittanórák és lelki beszélgetések keretében;
- osztályfőnökök osztályfőnöki órákon a tanulókkal, fogadóórákon, szülői értekezleteken a szülőkkel és személyes beszélgetések alkalmával gyerekekkel és szülővel egyaránt
- iskola lelkész, gyermek- és ifjúságvédelmi felelős és osztályfőnökök mentálhigiénés foglalkozásokon szülőkkel és tanulókkal
- szaktanárok tanórákon és tanórán kívüli tevékenységek során a tanulókkal, és fogadóórákon a szülőkkel,
- az iskolai könyvtár állományának használata

A gyermek- és ifjúságvédelem feladatai:

- Nyilvántartani a veszélyeztetett helyzetű, a hátrányos helyzetű, a beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézségekkel küzdő tanulókat.
- Tájékoztatni a szülőket, tanulókat, hogy hogyan tudják problémáikat orvosolni, milyen gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézményeket kereshetnek fel problémáikkal.
- Egészségvédő, mentálhigiénés és szenvedélybetegség megelőző programokat szervezni.
- Anyagi problémáik esetén támogatást és különböző természetbeni juttatásokat biztosítani.
- Figyelemmel kísérni pályaválasztást, továbbtanulást
- Szükség esetén védő-óvóintézkedéseket tenni.
- A pedagógusok a megszerzett információt bizalmasan kötelesek megőrizni a titoktartási kötelezettséget betartva

2.4 Egészségfejlesztési és - nevelési program

2.4.1 Az egészségfejlesztési program irányelvei

Az Egészségügyi Világszervezet 1998-as közgyűlésén elfogadott nyilatkozat alapján a jó egészségi állapot az egyik alapvető emberi jog.

Egészségi állapotunkat elsődlegesen mindennapi döntéseink, közvetlen környezetünk, a család, az iskola, a munkahely, a lakóhely határozzák meg. Az egészség nem csupán vagy egyéb kórállapot hiánya, hanem a jóllét vagy jó közérzet állapotát is jelenti. Az iskola az egészséges életmódra neveléssel kívánja elérni a tanulók egészségi állapotának kedvező irányú változását. Az egészségfejlesztési programot az iskolaor-

vossal és a védőnővel közösen dolgozzuk ki, az erről szóló nyilatkozatot a Pedagógiai Programhoz mellékeljük.

2.4.2 Az egészségfejlesztés célja

Az egészségfejlesztés célja, hogy képessé tegye az embereket arra, hogy egyre növekvő kontrollt szerezzenek saját egészségük felett, többet törődjenek az egészségükkel és ugyanakkor rendelkezzenek a szükséges információkkal és lehetőségekkel. Magában foglalja az emberi szervezet működésével, a betegségek megelőzésével, az életvezetéssel, a környezeti tényezőkkel kapcsolatos ismereteket és arra buzdít, hogy az egyének a szolgáltatások értő felhasználóivá váljanak.

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

2.4.3 A magyar lakosság kilátásai

Magyarország egészségügyi állapota alapján a világ országai között a középmezőnyben foglal helyet, azonban Európát tekintve egyike a legkedvezőtlenebb helyzetű országoknak. Sajnos elmondható, hogy hazánk a rendszerváltást követően nemcsak az Unió fejlett országaival és az uniós átlaggal sem tudott az egészségügyi állapotokat és halálzási statisztikát szemlélve lépést tartani, de Közép-Kelet-Európa országai (volt szocialista államok) mögött is elmaradt.

Egyre általánosabbak a szív- és érrendszeri betegségek, magas vérnyomás, légzőszervi betegségek (pl. asztma), diabetes, emésztőszervi betegségek, a gyermekkori elhízás és mozgásszervi betegségek, magas koleszterin szint és vérnyomás, valamint a fizikai inaktivitás. További problémát jelentenek a neurológiai és pszichikai kedvezőtlen körülmények, az egyre gyakoribb fiatalkori daganatos betegségek.

Megduplázódtak az utóbbi tíz évben a gerincbetegségek, a fiatalok 60-80%-a tartáshibás. A fogbetegségek szempontjából Magyarország a legrosszabb mutatókkal jellemezhető országok között van Európában. Az ifjúság 55%-a nem sportol. Egyre gyakoribbak a gyermekkori mentális zavarok, az agresszivitás, a szenvedélybetegségek (dohányzás, alkohol- és drogkipróbálás és fogyasztás) korai megjelenése.

A kedvezőtlen egészségmagatartás összefügg a szocializációs folyamat zavaival. Márpedig a szocializáció intézményes színtere az iskola, amely a szükséges ismeretek közlésében, a szükséges jártasságok és készségek kialakításában meghatározó szerepet játszik. Nem kevésbé fontos a családi szociokulturális háttér, korai otthoni nevelés, a társadalmi rétegződésben elfoglalt hely hatása.

2.4.4 Feladatok, szükséges akciók tevékenységek:

- Döntő fontosságú a közvetítésre hivatott **pedagógusok felkészítése és továbbképzése** az ismeretekből és módszerekből, valamint az iskola-egészségügyi szolgálat és a tanárok közötti együttműködés.
- A mindennapos egészségfejlesztő testmozgás megvalósítása minden gyermek számára
- Teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladataink tananyagok beépítése az iskolai tantervbe.
- A Házirendben előírt egészséges életmódra vonatkozó intézményi szabályok betartása kötelező érvényű.
- Gyermekjóléti szolgálattal, valamint a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal való együttműködés.
- Iskolai büfében vagy automatából, iskola által szervezett belső és külső helyszíneken szervezett rendezvényeken alkohol, dohánytermék és egyéb egészségre ártalmas árucikk nem árusítható. Csak az előírásoknak megfelelő árukínálattal lehet működni. (EMMI 130.§)

Nagyon fontos az elsődleges **megelőzés**.

Fontos figyelmet kap:

- az egészséges táplálkozási szokások elterjesztése;
- az aktív mindennapos testmozgás elterjesztése;
- az egészséges fizikai környezet kialakítása;
- a testi-lelki egészségfejlesztése;
- a mozgásszervi betegségek és az abból eredő szövődmények csökkentése;
- a dohányzás visszaszorítása;
- alkohol- és drog prevenció;

- baleset megelőzés, balesetvédelem, elsősegélynyújtás;
- bántalmazás és iskolai erőszak megelőzés;
- személyi higiéné;

2.4.5 Az iskola szerepe és lehetősége

Az egészségfejlesztés egyik legfontosabb színtere az iskola. A közvélemény elvárja, hogy az iskola vállaljon főszerepet az egészségnevelésben, mert:

- Minden korosztály hosszú éveken át látogatja az iskolát.
- Az iskolások személyiségfejlődésük és az értékek elsajátítása szempontjából még olyan fejlődési periódusban vannak, amelyben érdemi hatást lehet elérni
- Az iskola gyerekekre gyakorolt hatása többretegű, komplex kommunikációs üzenetként fogható fel.
- Az iskola a társadalmi intézményekkel és szervezetekkel állandó kölcsönhatásban tevékenykedik, így jobban mód nyílik az egészségesebb életvitel készségeinek, magatartásmintáinak kialakítására és gyakorlására.
- Célunk hogy felmenő rendszerben minden tanulóknak legalább fél éven keresztül biztosítsuk a lehetőséget az úszásoktatásra.

2.4.6 Elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos elvek

Az egyén és a társadalom számára egyaránt fontos és egyre szélesebb körben felismert szükséglet, hogy minél több állampolgár legyen képes a saját illetve mások testi épségét, egészségét veszélyeztető állapotot felismerni, szaksegítségét hívni és a hivatásos segélynyújtó helyszínre érkezéséig megfelelően, magas színvonalon elsősegélyben részesíteni az arra rászorulókat.

A mindennapok során számos alkalommal találkozunk potenciális veszélyforrással, mely akár súlyosan károsíthatja egészségünket. Nem csupán a sérüléssel járó balesetek tartoznak ide, hanem a szervezetünkben hirtelen kialakuló változások, melyek gyors lefolyásukkal jelentenek fokozott veszélyt az emberre. Az elsősegélynyújtás ifjúkorban történő oktatása a későbbi elfogadható tudás alapja lehet. Az Országgyűlés Egészségügyi Bizottságának 8/2006-2010. (2008. IV. 2.) számú állásfoglalását figyelembe véve intézményünk oktatásába rendszeresen beépítjük az elsősegély nyújtási ismereteket, biológia, testnevelés és osztályfőnöki órák keretében.

2.5 Közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

2.5.1 A közösségépítés szerepe

A közösségfejlesztés az a folyamat, mely az egyén és társadalom közötti kapcsolatot megteremti. A diákokat ösztönözni kell az iskolai közösségekben történő aktív közreműködésre, segíteni kell önkormányzó képességük kibontakozását. Feladatul tűztük ki az ökömené szellemének erősítését, a templomi viselkedés elsajátíttatását, illetve a gyülekezetépítést.

A közösségek életében meghatározó szerepük van a hagyományoknak, melyek megteremtik és megőrzik az adott közösség folyamatos fennmaradását. A rendszeresen megjelenő iskolaújság biztosítja az iskola, a tanulók, a szülők és az öregdiákok közötti „élő kapcsolat” fenntartását. Az intézmény jelképei, a tudatosan kialakított szokások, a rendszeresen ismétlődő események erősítik a Kossuthos diákok, illetve öregdiákok közösségéhez való ragaszkodást. Az évente megrendezésre kerülő Családi-nap alkalmas arra, hogy a szülők, családok és a tanárok szorosabbra fűzzék kapcsolatukat és eredményesebb munkával tudják a kitűzött célokat elérni.

Az iskolavezetés és a tanári kar elkötelezett a Diákönkormányzat munkájának segítésében, ezáltal is erősítve a közösségi szellem, a Kossuthos hagyományok ápolását. A tanári kar megbízott tagjai és az iskolavezetés képviselői részt vesznek a DÖK közgyűlésein és a diák önkormányzati rendezvényeken.

Jelképeink:

- Iskolázászló a búcsúzó 12-esek emlékszalagjaival
- Luther-rózsa, melyet minden „elsős” a fogadalomtétel alkalmából kap meg
- Egyenruha (lányok: fehér Kossuthos blúz kék sálgallérral + sötét alj
fiúk: sötét öltöny + Kossuthos nyakkendő)

2.5.2 Hagyományörző iskolai ünnepségeink

- Tanévnnyitó és tanévzáró ünnepség és istentisztelet
- Kossuth-diák avató – ünnepélyes fogadalomtétel
- Kossuth Lajos szülőhelyének meglátogatása Monokon
- Kossuth Családi Nap
- Szalay Verseny vagy Emléknep
- Október 23-i ünnepi megemlékezés
- Szalagavató bál
- A magyar nyelv napja alkalmából – novemberben - a végzősök Széphalomra látogatnak
- Karácsonyi műsor, vásár, jótékonyági büfé, kiállítás,
- Jótékonyági bál: a szülői szervezet szervezésében, melynek bevételét a tárgyi feltételek javítására fordítjuk minden évben
- Március 15-i ünnepi megemlékezés
- „Az Úr érkezése” elnevezésű országos ökumenikus szavalóverseny
- Az iskolai környezet igényes rendben tartását, a tisztaság iránti belső igény kialakítását szolgálja a teremdíszítési verseny
- Ballagási ünnepély, péntek délután 16⁰⁰ órakor
- Ballagási ünnepélyen átadott kitüntetések és elismerések
- Nemzeti összetartozás napja - megemlékezés
- DÖK és SPORT - napok megrendezése
- Egyéb megemlékezések (Magyar kultúra napja, Holokauszt, A kommunista diktatúra áldozatai, Krúdy emléktábla koszorúzása)

2.5.3 Az evangélikus jelleg erősítése az iskolában

Mint a nyíregyházi evangélikus oktatási és nevelési intézmények tagja **a helyi evangélikus oktatás hagyományait** figyelembe véve fontosnak tartjuk a tanulók evangélikus szellemiségű nevelését és oktatását az egymásra épülő intézményeinkben óvodás kortól egészen az érettségi megszerzéséig, ezért az intézmények a pedagógiai programok érték- és célkitűzéseiben egységesek.

- Fontosnak tartjuk a vezetők képviselőit a másik intézmény igazgatótanácsában.
- Minél több alkalmat és lehetőséget kihasználunk (pl. ünnepségek, szakmai fórumok, szabadidős- és sport tevékenységek, közös pályázatok, csendes napok, stb.) az együttműködésre, bevonva az iskolai és gyülekezeti lelkészeket.
- A testvér nevelési és oktatási intézmények vezetői havonta megbeszéléseken egyeztetik intézményük programjait, konzultatív megoldásokat keresnek a keret megállapodás szerinti programok közös megtartására, az együttlét alkalmaira.

A gimnázium vonzaskörzetében lévő evangélikus gyülekezetekkel rendszeres kapcsolat kialakítására törekszünk.

- Ez az élő kapcsolat biztosítéka lehet annak, hogy minél több evangélikus családból származó diák folytassa tanulmányait az intézményben, másrészt az itt eltöltött évek során az evangélikus gyülekezetek építését is segítjük a tanulók hitéletre történő nevelésével.
- Szorgalmazzuk, hogy minél több tanuló kapcsolódjon be az ifjúsági bibliakörök ifjúsági „gyülekezetek”, ifjúsági délutánok, filmvetítések alkalmába. Ezek az együttlétek nagyon jó lehetőséget adnak az emberi kapcsolatok kialakítására, elmélyítésére. Lényeges, hogy kik a barátok, milyen társaságban töltik el a fiatalok a szabadidejüket.
- A gimnázium tanulói évente legalább egy alkalommal szolgálnak a körzetünkben lévő gyülekezetekben. A konfirmációra készülő fiataloknak évente külön programot szervezünk az intézményben.
- Törekszünk arra, hogy a tantestület minél több evangélikus tanára feladatot vállaljon a gyülekezetek presbitériumaiban és a gyülekezetek mindennapi életében.
- A gimnázium nyilvános rendezvényeire a gyülekezeteket minden alkalommal meghívjuk.

Fontos, hogy a tanulók tizenévesen megtanulják, hogy az emberi együttélés alapja az, hogy odafigyeljenek egymás problémáira, s átérezzék, azt, hogy mások segítése által ők is gazdagodnak.

Ennek érdekében erősítjük kapcsolatunkat az evangélikus egyház helyi diakóniai intézményeivel. Az önkéntes munka iránti elhivatottságot erősítjük a diákjainkban.

2.5.4 A szülő, tanuló, iskolai és kollégiumi pedagógus együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei

Iskolánkban minél több formában igyekszünk a nevelés és oktatás, valamint a fejlesztés feladatát megosztani a diákokkal, szüleikkel, köznevelési és más jellegű intézményekkel. Ezek közül kiemelt helyet foglal el az önkéntesség.

Szülői részvétel az iskola munkájában

Alapvető fontosságú a szülőkkel a harmonikus, együttműködő kapcsolat kialakítása. A tanár-szülő kapcsolatnak a kölcsönös bizalmon, őszinteségen, megbecsülésen és megértésen kell alapulnia. Az iskola pedagógiai programját csak a szülőkkel együttműködve tudjuk megvalósítani.

A szülők közösségének szervezetei

- szülői szervezet (az osztályok által delegált szülők)
- igazgatótanácsi képviselő

A szülők tájékoztatásának formái:

- iskolai és osztály szülői értekezletek
- rendkívüli szülői értekezlet
- fogadóórák
- családlátogatás (szükség esetén)
- hivatalos levél
- ellenőrző könyv, bizonyítvány
- iskolai hirdetőablak
- agenda
- Kossuth-diák (iskolaújság)
- közös rendezvények
- kirándulások
- személyes beszélgetések
- elektronikus napló
- ¾ éves tájékoztatás írásban
- bejövő osztályoknak tájékoztató jelleggel szülői értekezlet
- végzős osztályoknál továbbtanulási tájékoztatás összevont szülői értekezleten

A szülői aktivitás jelentősége az iskolai élet alakulásában

Számítunk a szülők tevékenységére az iskola keresztyén szellemiségének támogatásában is

- mint a szolgáltatás megrendelője
- tanulási-nevelési folyamat segítője
- mint az iskolai élet szereplője

A szülő, mint a szolgáltatás megrendelője kérheti:

- az iskola által biztosított programban való részvételt gyermeke számára
- a nem kötelező, tanórán kívüli foglalkozások szervezését
- kollégiumba való felvételt
- az idegen nyelv választási lehetőségét
- a gyermek- és ifjúságvédelmi problémák megoldásához segítséget
- az étkeztetési hozzájárulás csökkentését
- alapítványi támogatást rászorultság esetén

A szülő, mint a tanulási-nevelési folyamat segítője a következő formákban tevékenykedhet:

- aktív részvétel a gyülekezet életében
- a Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnáziumért Alapítvány támogatásában
- a jótékonyági bál szervezésében
- az iskolai eszközfejlesztésben

- az iskolai környezet alakításában
- iskolán belüli és kívüli rendezvények szervezésében

Formái:

- pénzadomány
- tárgyi ajándékozás
- szellemi és társadalmi munka

A szülő, mint a tanulási-nevelési folyamat szereplője az oktatás-nevelés sikerességét, erősítését, színesítését szolgáló tevékenységet kezdeményezhet.

Színterei:

- szülői értekezlet
- szabadidős tevékenységek

Az iskola elvárásai a szülővel szemben:

- fogadja el és tisztelje az iskola értékrendjét, nevelési elveit, becsülje az ott dolgozó pedagógusokat
- a családban is próbálják felelősen, a keresztyén értékrend szerint nevelni gyermeküket
- biztosítsa gyermeke tanórákon való részvételét, tankötelezettségének teljesítését
- rendszeresen érdeklődjön a szaktanároknál gyermeke érdemjegyeiről, illetve iskolai magatartásáról

A kollégium és iskola kapcsolata

A Luther Márton Kollégium új épületében a tehetséges vidéki tanuló beiskolázására nyílik lehetőségünk. A kollégiumi ellátás mellett a gimnázium többi tanulójának menzai ellátását is a kollégium konyhája biztosítja. Tanulóink tanulmányi előmenetelének javítása és a személyiségük fejlesztése érdekében a gimnázium és a kollégium tantestülete rendszeres személyes kapcsolatot tart fenn.

2.6 A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

A pedagógus a nevelési- oktatási-fejlesztési folyamat irányítója: koordinálja, ellenőrzi és értékeli a tanulók tevékenységét. Szakmai munkáját az intézmény pedagógiai programjában, valamint az SZMSZ-ben foglaltaknak megfelelően végzi, annak végrehajtásáért egyénileg is felel.

Az intézményi önértékelés alapját képező saját egyedi elvárás-rendszerünket az Önértékelési Szabályzat tartalmazza.

2.6.1 A pedagógus jogai

A pedagógus joga, hogy

- személyét, mint a pedagógusközösség tagját, megbecsüljék, emberi méltóságát és személyiségi jogait tiszteletben tartásák, nevelői, oktatói tevékenységét értékeljék és elismerjék,
- a nevelőtestület tagjaként részt vegyen a nevelési-oktatási intézmény nevelési, illetve pedagógiai programjának és egyéb intézményi dokumentumainak a megalkotásában és elfogadásában; a pedagógiai program alapján megválassza az ismereteket, a tananyagot, a nevelés és tanítás módszereit, a tankönyveket és taneszközöket; irányítsa és értékelje a gyermekek, tanulók munkáját és minősítse teljesítményüket,
- az iskola könyvtárán keresztül használatra megkapja a munkájához szükséges tankönyveket, tanári segédkönyveket, informatikai eszközöket,
- megkapja a munkájához szükséges intézményi és fenntartói információkat,
- szakmai ismereteit, tudását a kötelezően előírt továbbképzéseken túl, egyéb szervezett továbbképzés útján gyarapítsa, részt vegyen a közoktatás működtetésével, ellenőrzésével kapcsolatos megyei vagy országos feladatokban, pedagógiai kísérletekben, tudományos kutatómunkában,

- bizonyos időközönként, támogatás mellett alkotói szabadságra menjen, a Pedagógus Kamara vagy szakmai egyesületek tagjaként vagy képviselőként részt vegyen közoktatással foglalkozó testületek munkájában.

A pedagógusnak járó kedvezményeiről a pedagógus életpálya-törvény rendelkezik.

A pedagógusokra vonatkozóan a Pedagógus életpályáról és a Pedagógus Kamaráról szóló törvények további jogokat és kötelezettségeket határoznak meg, etikai normákat tartalmaznak és meghatározzák azok betartásának elveit.

2.6.2 A pedagógusok helyi intézményi feladatai

A társadalomban bekövetkező változások szükségessé teszik a pedagógus szerep újrafogalmazását.

A nevelés feladata a helyes önismeret és jelenismeret kialakítása, az önmeghatározás, az identitásképzés elősegítése, olyan információk közvetítése, amelyek egyértelmű és kiszámítható jövő képet jelenítenek meg a tanulók számára. Mindez elengedhetetlenül fontos a mindennapi életben való boldoguláshoz, kiterjed a munka, a tanulás, a partnerkapcsolat területére egyaránt.

A pedagógus gondoskodik a tanuló személyiségének fejlődéséről, tehetségének kibontakozásáról, figyelembe véve a tanuló egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét; hozzásegítse a tanulót a valóság helyes észlelésére, értékelésére, az abban való hatékony részvételre. A nevelés folyamán alakuljon ki a gyermekben az önfegyelmzés, az önirányítás, a helyes irányba való egyre önállóbb haladás képessége.

A pedagógus feladata éppen ezért nagyon sokrétű:

- Tanításra való felkészülés, a tanítás megtervezése, nyitottság a pedagógiai újításokra
- Oktatási folyamat, tanórák vezetése
- Tanítási kompetenciák fejlesztése
- Tanítás módszereinek kiválasztása, alkalmazása
- Motiválás, az érdeklődés felkeltése és fenntartása
- Tanulásszervezés, tér- és idő hatékony menedzselése
- Iskolai környezet alakítása a fenntartható fejlődés szempontjait beépítve
- Fegyelmzés, konfliktushelyzetek megoldása
- Tanulók munkájának ellenőrzése, értékelése, osztályozása
- Dolgozatok feladatainak összeállítása, javítása, vizsgáztatás
- Tanártovábbképzésen, konferenciákon való részvétel
- Pedagógiai-pszichológiai és szakjának megfelelő szakirodalom folyamatos nyomon követése
- Szülőkkel való kapcsolat ápolása: szülői értekezlet, fogadóóra tartása, iskolai rendezvények együttes szervezése
- Igazgatótanács munkájában való részvétel
- Kollegiális kapcsolatok ápolása, szakmai munkaközösségekben végzett munka, nevelőtestületi rendezvényeken, eszmegbeszéléseken, műhelymunkákban, projektekben, team-munkában, teamtanításban, vizsgálatokban való aktivitás, pályázatírás segítése
- Diákönkormányzat munkájának segítése
- Osztályfőnöki feladatok ellátása
- Iskolai ünnepségek szervezésében, lebonyolításában való részvétel, évnyitó, évzáró, ballagás szervezése
- Táboroztatás segítése
- A tanulók egymás közötti kapcsolatainak formálása
- A diákok egyéni problémáinak megoldásában segítségnyújtás, egyéni ráhatás
- Tanulmányi versenyekre való felkészítése, versenyek szervezése
- Szakkör vezetése, osztály- és tanulmányi kirándulás, múzeum-, színház-, könyvtárlátogatás esetleges szervezése
- Tankönyvek közti tájékozódás, tankönyvek kiválasztása, órai segédanyagok, taneszközök gyűjtése, készítése
- Internetes oktatást-nevelést segítő weblapok használata
- Pedagógiai program, helyi tanterv készítésében való részvétel
- Projektnap szervezése, tervezése
- Iskolai adminisztratív feladatok ellátása

- A tanügyi jogi dokumentumok, törvények, minisztériumi rendeletek változásainak figyelemmel kísérése
- Továbbtanulás segítése, pályaválasztási tanácsadás, a munkavállalói és vállalkozói kompetencia fejlesztése
- Gyermekvédelmi feladatok ellátása, hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek felismerése, további segítség nyújtása, illetve a megfelelő segítő megtalálása
- Tehetséggondozás, tehetségdiagnosztika
- Egészségvédelem, egészségfejlesztés
- Hazai, külföldi tanulmányutakon való részvétel

2.6.3 Az osztályfőnöki munka tartalma, feladatai

Az osztályfőnök az iskolai nevelőmunka kulcsszereplője, a fentiekben megjelölt feladatokon kívül két nagy területet emelhetünk ki az osztályfőnöki feladatok ellátásában:

Belső feladatcsoport:

- belső normarendszer közvetítése,
- az osztályra vonatkozó szabályok megismertetése,
- az osztály iskolai életének szervezése,
- magatartás és szorgalom jegyek megbeszélése a diákokkal, illetve az osztályban tanító pedagógusokkal, kollégiumi nevelőkkel,
- kapcsolattartás a szülő-iskola- kollégium-diák között.

Külső feladatcsoport:

- kapcsolattartás a szülőkkel, adott esetben a kollégiumi nevelőkkel,
- beiskolázás segítése,
- továbbtanulás követése,
- a tanulók iskolán kívüli tevékenységének figyelése.

Intézményünkben az osztályfőnök kiemelt feladatainak tekintjük a következőket:

- Figyelemmel kíséri és segíti (esetleg órán kívüli szervezésekkel is) osztályukban a kompetencia alapú oktatási formákat annak érdekében, hogy diákjaink megfelelően motiváltak legyenek, felhívja figyelmüket a felzárkóztatási, tehetséggondozási lehetőségekre, kihasználja azon motiváló lehetőségeket, melyek a felzárkóztatásban és tehetséggondozásban segítenek.
- Az osztályfőnök a szülőkkel, a szaktanárokkal, a kollégiumi nevelőkkel együttműködve a lehetőségekhez mérten javítja és fejleszti diákjaink viselkedését, beszédkulturáját, kommunikációs készségeit, kompetenciáját, ösztönzi kreativitásuk fejlesztését.
- Hatékonyra teszi az osztályfőnöki órák pedagógiai színvonalát (pl. szakirányú pedagógiai továbbképzéseken való részvétel, interneten szakirodalom keresése, stb.).
- Hatékonyan és rendszeresen működik együtt az osztályban tanító szaktanárokkal team-munkában.
- Számon tartja és segíti a sajátos nevelési módszereket igénylő diákokat, a gyógytestnevelésben részesülőket. Helyzetükről egyeztet a szaktanárokkal, az iskolaorvossal és más szakemberekkel.
- Segíti a hátrányos és nehéz helyzetű tanulókat, céltudatosan kezeli problémáikat.
- Különös figyelmet fordít a hiányzások (különösen az igazolatlan mulasztások) visszaszorítására, a megfelelő adminisztrációs teendők ellátására.
- Ismerteti a tanulókkal az év végi vizsgák és előrehozott érettségik, valamint a hozzájuk kapcsolódó osztályozó vizsgák menetét, jelentőségét, pozitív hatását.
- Aktívan részt vesz a pályaválasztással kapcsolatos szervezési munkákban.
- Fokozza az egészséges életmódra, a jó keresztény és családi életre nevelést, szorgalmazza az aktívabb sportolási tevékenységet.
- Figyelemmel követi a tanulók részvételét a különböző versenyeken és ismerteti azok eredményeit az osztállyal.
- Segít és részt vesz a határon túli testvériskolákkal közös eseményeken, a multikulturális nevelés jegyében, valamint a nyári szünetben szervezhető táborozásokon.
- Osztályszintű kirándulást, színházlátogatást, sportolási lehetőséget, korcsolyázást, szalonnasütést, stb. szervez.

- A Kossuth hagyományok ápolása kapcsán segít diákjainknak megismerni névadónk életútját és munkásságát (pl. monoki kirándulás, hazai és kárpát-medencei emlékhelyek), buzdít a Szalay Sándor munkásságához kapcsolódó rendezvényeken való aktív részvételre.
- Az iskolai kötődés erősítése érdekében szervezett eseményeken (pl. szalagavató, ballagás, Kossuth családi nap, a karácsonyi témahét) minél több szülőt és diákot szervez be. Ezzel fokozza az összetartozás érzését, élményét.
- Folyamatosan tartja a kapcsolatot a kollégiumi nevelőkkel.
- A Házi rend következetes betartatásában igényli a szülők, a szülői szervezet, a kollégium együttműködését.
- Az osztályfőnök a családokon keresztül is megpróbál hatni az iskola beiskolázási tevékenységére.
- A diákokkal és szülőkkel megismerteti, hogy milyen közvetlen és folyamatos kapcsolatot biztosít az iskolával az elektronikus napló hozzáférési lehetősége. Következésképpen követi a diákok igazolt és igazolatlan hiányzásait, szükség esetén időben jelzi a problémát a szülők, a kollégium, illetve az iskola vezetés felé.
- Segíti a hasznos tanulói kezdeményezéseket, a diák önkormányzat munkáját.
- Figyeli a különböző pályázati lehetőségeket.
- Folyamatosan és szervezeten foglalkozik az osztályterem és az iskola külső és belső rendjével (WC, firkák, dohányzás), tisztaságával, ízléses dekorálásával, a szelektív hulladékgyűjtéssel, a fenntartható fejlődés lehetőségeinek megismertetésével.

Tanévkezdési teendők:

- pótvizsgák, osztályozó vizsgák figyelemmel kísérése
- bizonyítványok, anyakönyvek ellenőrzése, lezárása
- tanmenetek elkészítése
- osztálynévsorok, adatváltozások, menzára jelentkezők, gyógytestnevelésben részesülők, SNI-s és BTMN-s tanulók felmérése
- igény szerint a bejövő osztályok közösségépítő táborának szervezése
- szülői értekezlet előkészítése
- aktuális kérdések megvitatása.

Félévi teendők:

- félévi munka értékelése egyéni- és osztályszinten
- szülői értekezlet tartása
- a 2. félév aktuális feladatai, programjainak ismertetése.

Tanév végi teendők:

- éves munka értékelése egyéni- és osztályszinten
- év végi és érettségi vizsgákkal kapcsolatos teendők.

2.7 A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

A diákok közössége diákszervezeteket, diákönkormányzatot alakíthat. A diákönkormányzat a demokratikus döntéshozatal formai és jogszabályi előírásainak betartásával végzi tevékenységét (határozathozatali szabályok, jegyzőkönyv vezetése). Munkáját e feladatra kijelölt pedagógus segíti, akit a diákönkormányzat javaslatára az igazgató bíz meg 5 éves időtartamra. A megbízás meghosszabbítható.

A diákönkormányzat az iskolai élet diákokat érintő valamennyi kérdésében fontos joggal rendelkezik. Ennek célja a diákok érdekeinek hatékony érvényesítése. Az a diákönkormányzat, amelyik hatékonyan tud élni ezekkel a joggal, eredményes, sikeres szervezet lesz.

A diákönkormányzatnak az iskola szakmai döntéseit és működését illetően javaslattevő és véleményezési joga van.

A diákönkormányzat – a nevelőtestület véleményének kikérése után – maga dönt a szervezetéről, működési rendjéről, feladatairól, tisztségviselőiről és a rendelkezésére bocsátott anyagi és tárgyi eszközök használatáról.

Mivel a diákönkormányzat a diákok szolgálatában működik, céljait, tevékenységét a diákok igénye határozza meg. A DÖK célokat fogalmaz meg magának, ezeket valamilyen folyamat, tevékenység révén eléri, megvalósítja. A DÖK tevékenységeit alapvetően négy csoportba sorolhatjuk:

- érdekérvényesítés,
- programszervezés,
- gazdálkodás,
- kapcsolattartás, marketing.

A DÖK alapvető feladata a diákok érdekeinek védelme, jogainak érvényesítése. Ide tartozik a problémafeltárás, a diákság képviselője, részvétel fegyelmi eljárásokban, részvétel az iskolai élet szabályainak alakításában.

A diákönkormányzatok szinte minden esetben szerveznek különböző programokat az iskolában. Ezek lehetnek sportversenyek, ünnepi műsorok, délutáni rendezvények, diáknapiak. A törvényben biztosított egy tanítás nélküli munkanap programjának megszervezése a DÖK egyik fontos feladata.

A DÖK mint szervezet gazdálkodik különböző erőforrásaival. Saját vagyonának felhasználása, az iskola által rendelkezésre bocsátott eszközök hasznosítása, pályázatok írása és az adománygyűjtés tartozik ide.

A működéssel kapcsolatos információk terjesztése, a programok reklámozása fontos a DÖK sikeres működéséhez. A jó DÖK megfelelő kapcsolatot ápol a pedagógusokkal, az iskola vezetésével, a diákokkal, diákszervezetekkel, az iskolai élet minden érintettjével.

A működés egyik alapvető kérdése a tagválasztás. A DÖK-tagokat választhatják közvetlenül a diákok vagy a diákok által kijelölt képviselők. Az iskola, kollégium bármely diákja tagja lehet a DÖK-nek. Cél szerű a tagok létszámát az intézmény méretéhez igazítani. A létszámot természetesen befolyásolják a DÖK által végzett feladatok is.

A megválasztott DÖK tagok közül a szabályozástól függően a diákság vagy a DÖK-tagok vezetőket választanak. A diákönkormányzat elnökét és helyettesét minden esetben ajánlott megválasztani. Természetesen a helyi sajátosságoknak, feladatoknak megfelelően lehetnek egyéb tisztségek is. Tevékenysége során a diákönkormányzatnak alapvető céljait kell szem előtt tartani.

2.7.1 Az önkéntesség célja, feladatai, eszközrendszere, megvalósulása

Az önkéntes mozgalom bevezetésével a cél az, hogy a felnövekvő nemzedékek körében szemléletváltás következzen be a szűkebb és tágabb környezetükhöz, a rászorulókhöz és a közjóhoz fűződő viszonyuk tekintetében. Ezen lehetőségeken keresztül fejleszhető - nemcsak a hitbéli meggyőződésen alapuló - szociális érzékenységük és olyan kompetenciák (együttműködés, problémamegoldás, felelős döntéshozatal, személyes és társas kapcsolati kompetencia stb.), amelyek megszerzése és elfogadása fontos lehet későbbi életük során. A közösségi szolgálat a tanuló társadalmi környezetének javát szolgálja, anyagi érdektől független, egyénileg vagy csoportosan, projekt módszerrel végezhető tevékenység.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 6§ (4) alapján ez a szolgálat beépül az érettségi rendszerbe: "Az érettségi bizonyítvány kiadásának feltétele 50 óra közösségi szolgálat elvégzésének igazolása".

A tevékenységek 20-40 órás, alkalmanként minimum 1, maximum 3 órás időkeretben megvalósítható tevékenységcsoportokban meghatározott tevékenységek-lehet, mint például:

Szociális tevékenységek, amelyek keretében segítséget nyújtanak a szociálisan rászorulóknak részére szociális intézményekben, saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában vagy más okból származó problémáik megoldásában (pl. idős emberek segítése, sétáltatás, bevásárlás, beszélgetés, közös főzés, takarítás, szoba rendezése, étkezésben segítség, ágynemű áthúzása, udvar rendbe tétele, temetőben sírok gondozása igény alapján az otthonlakók kérelmére, stb.).

- Életinterjú készítése digitálisan rögzített módon idős emberekkel is tanulságos tevékenység lehet (történelem szakos tanárok segítségével egy alap kérdőív elkészítése a várost érintő jelentős eseményekkel kapcsolatban - pl. 1956, kulákság, kitelepítések, malenykij robot, áttelepítések). Közös programok, ünnepek lebonyolítása mindkét fél számára emlékezetes lehet. Gyermekintézményekkel, speciális iskolákkal változatos kézművesség, játék, farsang, gyermeknap, télapó, játszóház szervezése, karácsonyi szeretetműsorok valósíthatók meg.
- Fontos feladat a fogyatékos személyek ellátásának segítése, közös kulturális és sport tevékenységben való részvétel (pl. karácsonyi, gyermeknap szeretettműsorok az ÉLIM-ben, a kórház gyermekosztályán, a down egyesületnél), kupagyűjtés, jótékonysági iskolai vagy külső helyszíni koncertek, zenés-irodalmi előadások beteg gyerekek javára.

- Oktatási, kulturális és közösségi tevékenységek is megvalósíthatók több formában: pl. iskolánkban korrepetálás alsóbb évfolyamokon (felsőbb évesek segítségével egyénileg, kis csoportokban vagy a napköziben), gyermekotthonban, sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését-oktatását végző intézményekben.
- Iskolánkban, más nevelési-oktatási- és egészségügyi intézményben, a templomban vagy a többi partner intézménynél állagmegóvást szolgáló tevékenységek valósíthatók meg önkéntes munkával (pl. őszi-tavaszi, nagyobb ünnepek előtti, külső-belső nagytakarítás, szükség esetén téli hóseprés, kerítésfestés, építés, javítás, intézmények környezetének rendezése, fa- és növényültetés, avar összegyűjtése, stb.).
- Régi Kossuthos tanárok, evangélikus lelkészek és olyan személyek sírjainak ápolása és rendbetétele is fontos feladatunk, akik kiemelkedően sokat tettek iskolánk, egyházunk és a város javára.
- Más jellegű lehetőségek is vannak iskolán belül és kívül egyaránt: a Kossuth-családi napon vagy az iskolai projekt héten való aktív, szervező részvétel, előadások vállalása; ökumenikus ifjúsági fesztiválok szervezése, hostesskedés; „Olvassunk együtt!” kampány szervezése - könyvek és az olvasás örömeinek eljuttatása rászoruló gyerekeknek, családoknak, iskoláknak (pl. határon túliak segítése); segítő feladatok vállalása a vakok és gyengénlátók szervezeténél; felvenni a kapcsolatot állatmenhelyekkel; tartós élelmiszerek, ruhák gyűjtése a szociálisan rászorulóknak; természetvédelmi területen szemétszedés, a terület megismerése

A gimnázium együttműködési szerződést köt a befogadó intézményekkel, melyek listája évenként módosulhat. A befogadó intézmények listája önálló függelékben található.

A közösségi szolgálat nyilvántartását az osztályfőnökök végzik, a jogszabályban előírtak szerint.

2.8 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal összefüggő pedagógiai tevékenység

Különleges bánásmódot igénylő tanulók:

- A sajátos nevelési igényű tanulók (SNI) és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók integrált nevelése (BTMN)
- Kiemelten tehetséges tanulók foglalkoztatása
- Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók

2.8.1 A sajátos nevelési igényű tanulók és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók integrált nevelése

Az integrált (együttnevelő) minőségi oktatást biztosító program jellemzői:

Az integrált oktatás keretében az eltérő családi háttérrel rendelkező, különböző képességű és fejlettségű gyermekeket együtt fejlesztjük. Gimnáziumunkban az integrált nevelés keretében történik a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő gyermek, tanulók nevelése, oktatása.

Az integrált nevelés céljai

Egyrészt olyan oktatásszervezési keret kialakítása

- amely biztosítja a mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő tanulók oktatásba való integrálódását

- amely lehetőséget biztosít minden gyermek számára képességei kibontakoztatásához,
- amelyben minden gyerek előzetes, otthonról hozott tudását és kultúráját értéként képviselheti, kamatoztathatja,
- amelyben kialakulnak a gyerekek egymást segítő közösségei,
- amelyben a szülőt, a családot mint partnert vonják be az iskolai folyamatokba, döntésekbe (tudatosan fejlesztik a család, az iskola és a gyerek közötti kommunikációt),
- amelyben tudatosan építik ki az előítéletek csökkentésére, megszüntetésére alkalmas együttműködő, elfogadó környezetet,
- amelyben tudatosan teremtenek lehetőséget az oktatás ügyében érintett intézmények együttműködésére (óvoda, általános iskola, középiskola, családsegítő szervezetek, kisebbségi és helyi önkormányzatok, kulturális és civil szervezetek),
- amelyben a tanulókövetés az iskolai hatékonyság visszajelzésének kiemelt eszköze,

másrészt fejleszteni a pedagógusok

- módszertani kultúráját,
- egyéni különbségekre figyelő, egyénre szabott pedagógiai eszköztárát,
- oktatási mérőrendszerekre vonatkozó ismereteit,
- új tanári szerepek elfogadására való készségét
- különböző kultúrák megismerésére, egyenértékű kezelésére irányuló képességeit.

A különböző típusú SNI-s és BTMN-es tanulók integrált nevelésének és oktatásának fejlesztő programja

A BTMN-es és SNI-s tanulók az ismeretek elsajátításában és a szociális kultúrában való lemaradásuk tekintetében a szakszerű foglalkozások szervezésével az átlagos követelmények elérésének szintjére fejleszthetők. Ezt a szakszerű foglalkozást a heterogén szerveződésű osztályokban tanító szaktanárok összehangolt fejlesztő munkáján túl megfelelő szakirányú képzettségű gyógypedagógusok és fejlesztőpedagógus közreműködésével és rehabilitációs foglalkozásaival valósítjuk meg.

- Az osztályba sorolás módja a heterogenitás elvén alapul,
- a diagnosztikai méréseket alkalmazzuk a heterogén csoportok kialakításához, a kudarcveszélyek és a veszélyek megismerésére és a különleges bánásmódot igénylő tanulók egyéni fejlesztési tervének elkészítéséhez,
- a tanulás, a tanítás, a tananyag a közösség számára megélt, megtapasztalt, átlátható, ismeretanyagból kell, hogy kiinduljon,
- alkalmazzuk az önálló és a kiscsoportos tanulási formákat: differenciálót, kooperatív technikákat, projektmetódszer, témnap, témahét
- az alacsony iskolázott és szegény családban nevelkedő gyerekekre különös pedagógiai figyelmet szentelünk,
- a szülőkkel való kapcsolattartást a szülői szervezettel való együttműködés keretében valósítjuk meg.

A bejövő osztályokban végzett mérések figyelmeztető eredményei és a tanórákon tapasztalt zavarok és nehézségek alapján az érintett tanulók szüleivel való egyeztetés alapján további célirányos vizsgálatokat végzünk a tantestület szakembereivel, illetve külső szakértők segítségével. A vizsgálatokat kezdeményezheti az iskola és a szülő is.

Az egyéni fejlesztést, valamint a rehabilitációs foglalkozásokat, az iskolai nevelés és oktatás keretében valósítjuk meg a szakértői bizottság által meghatározott területeken gyógypedagógus és fejlesztőpedagógus bevonásával.

Az SNI-s és BTMN-s tanulók részére az igazgató mentességeket vagy kedvezményeket biztosít a szakértői vélemény alapján készült határozatban a bizottság által meghatározott módon.

Ezen tanulók részére szükség szerint biztosítjuk a felvételi, osztályozó-, különbözeti, javító-, és érettségi vizsgán a hosszabb felkészülési időt, az írásbeli beszámolókon lehetővé tesszük a megfelelő segédeszközök használatát- szükség szerint az írásbeli beszámolók szóbeli vagy a szóbeli beszámolók írásbelivel történő kiváltását.

Az integrált nevelés keretében a következő területekre külön figyelmet fordítunk:

A hozzánk már szakértői véleménnyel érkező tanulók részére egyéni fejlesztési tervet készítünk, melynek ismerete és megvalósítása minden, a tanulót tanító szaktanár részére kötelezettséget jelent:

- a fejlesztési tervet általában az osztályfőnök készíti el a velünk együttműködő szakemberrel együtt,
- a velünk együttműködő szakemberek az érintett tanuló osztályközösségével, esetleg a szülői közösséggel és a tanító tanárok közösségével szakmai megbeszélést, esetmegbeszélést tartanak évente legalább egyszer,
- a fejlesztési tervben előírt terápiás foglalkozásokat szakemberek vezetik, a tanulók számára a részvétel kötelező.
- A belépő 9. évfolyamokon logopédus segítségével helyesírás és szövegértés, valamint matematika terén mérjük a tanulókat. Így a szakértői véleménnyel nem rendelkező tanulók között is találkozunk diszes tanulókkal, akiket szakértői bizottsághoz irányítunk és a későbbi szakértői vélemények alapján hosszabb időn keresztül, eredményesebben fejleszthetünk az adott osztályközösségben.
- Az írásnehezítettséggel küzdő SNI és BTMN tanulók esetében - az oktatói munka elősegítése, a tanulók későbbi céljaik könnyebb megvalósítása és a digitális kompetenciák fejlesztése érdekében - célunk hogy a gépírást a fejlesztő óra keretében elsajátítsák.

Az integrált nevelés eredményességének érdekében három kolléga – két logopédus és egy fejlesztő pedagógus – órarendi fejlesztő órák keretein belül fejleszti SNI-s és BTMN-es tanulóinkat, valamint legalább fél státusz erejéig tiflopedagógus és szurdopedagógus szakembereket foglalkoztatunk a gimnáziumban. Folyamatosan kapcsolatot tartunk:

- a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat Látásvizsgáló, Gyógypedagógiai Tanácsadó, Korai Fejlesztő, Oktató és Gondozó Tagintézménye (1146 Budapest, Ajtósi Dürer sor 39.),
- a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat Hallásvizsgáló, Gyógypedagógiai Tanácsadó, Korai Fejlesztő, Oktató és Gondozó Tagintézménye (1147 Budapest, Cinkotai út 125-137.),
- a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Pedagógiai Szakszolgálat (4400 Nyíregyháza, Szarvas utca 10-12.),
- a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Nyíregyházi Tagintézménye (4400 Nyíregyháza, Krúdy köz 4-10.) intézményekkel.

Az általuk kiállított szakértői véleményekben iskolánkat kijelölt intézményként nevezték meg a feladat ellátására. Mely feladat ellátására személyi, tárgyi feltételeink adottak.

2.8.1.1 Érzékszervi - látássérült tanulók

Látássérült tanuló

A látássérülés a szem, a látóideg vagy az agykérgi látóközpont sérülése következtében kialakult állapot, mely megváltoztatja a tanuló megismerő tevékenységét, alkalmazkodó képességét, személyiségét.

Gyógypedagógiai szempontból azok a tanulók látássérültek, akiknek látás teljesítménye az ép látáshoz viszonyítva két szemmel és korrigáltan is 0-0,33 közötti. Látássérült az a tanuló is, akinek a látótere- tekintése fixációs pontjától mindkét irányban legfeljebb 10 fok, azaz teljes szélességében legfeljebb 20 fok.

Ezen belül: a, vakok azok a tanulók akiknek látóképessége teljesen hiányzik. (Vízus: 0)

b, aliglátók azok a tanulók, akik minimális látással rendelkeznek: fényt érzékelők, ujjolvasók, nagytárgylátók (vízus: fényérzés- 0.1)

c, gyengénlátók azok a tanulók akiknek az életvitelét nagymértékben korlátozza a csökkent látásteljesítmény (vízus: 0.1-0.33)

A vak valamint az aliglátó tanulókat elsősorban a tapintó-halló életmód, a gyengénlátó tanulókat a látó-halló életmód jellemzi.

A pedagógia fejlesztés szempontjából elsődlegesen a látásélesség és a látási funkciók ismerete fontos, de a pedagógusnak tájékozottnak kell lennie

- a látássérülés kórokáról, a látássérültség időpont kialakulásának időpontjáról;

- a szemészeti állapot javuló vagy romló tendenciájáról, a pedagógiai látásvizsgálat eredményéről, a gyermek intelligenciájáról, személyiség vonásairól

A nevelés- oktatás szervezeti keretének megválasztását az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert minden esetben a tanulók állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg.

A látássérült tanulók fejlesztésének alapelvei, célja és kiemelt feladatai

Az iskoláztatás során több fontos feladat van: nemzeti műveltség átadása, egyetemes kultúra közvetítése, az erkölcsi érzék elmélyítése, az esélyegyenlőség biztosítása a látássérülésből adódó hátrányok leküzdésével. Fontos az ép érzékszervek fejlesztése, valamint a meglévő látás használatának tanítása. Látás hiánya nem csak a tanulás terén okoz eltéréseket, hanem nehezítette a mindennapi élet tevékenysége is. A pedagógus feladata, hogy egyéni bánásmóddal a közösség segítségével tudja mindezt korrigálni.

A személyiség fejlesztésének speciális feladatai vannak:

- A látás kihasználását segítő speciális optikai segédeszközök használata iránti igény kialakítása.
- Az érdeklődés irányítása a látóképesség szempontjából reális pályaválasztási területek felé.
- Az akarati tulajdonságok kialakítása az önálló tanulás és a későbbi munkavégzés céljából.
- Az önfejlesztés igényének kialakítása különösen az ismeretszerzés terén és az egyéni tehetség kibontakozásában.
- Az önbizalom és az önkritika egyensúlyának megteremtése, reális énkép kialakítása.
- Az egészségvédő magatartás szokásainak fejlesztése.

Az integrált nevelés- oktatás során különösen figyelemmel kell lenni a következőkre:

- A látássérült tanuló vegyen részt egyéni fejlesztésekben, melyre állapotából fakadóan szüksége van. Ennek megvalósításához a szakértői javaslat nyújt szempontot. A látássérült tanulóknak a tanulóhoz és a mindennapi életben való boldogulásukhoz, látásteljesítményükhöz igazodó mértékben különleges technikák elsajátítása szükséges:
  - Elektronikus olvasógép, speciális optikai segédeszközök, látássérültek számítástechnikai segédeszközei, programjai, használata, szükség szerint Braille írás-olvasás elsajátítása, tájékozódás – közlekedés hosszú fehér bottal. E technikák ismeretanyaga az egyéni fejlesztési terv része.
  - A megfelelő eszközrendszer biztosítása mellett (egyéni megvilágítás, tankönyv kiválasztás, speciális füzet) a követelmények mennyiségi és minőségi teljesítése a látássérült tanulók egyéni adottságai szerint várható el. Ennek érdekében több gyakorlási lehetőség, és alkalmanként több gyakorlási időre van szükség.
- A látássérült tanulók rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztő foglalkozásai általában a következő területeket érintik:
  - Látásnevelés (látási funkciók fejlesztése, optikai és elektronikus segédeszközök használata)
  - Speciális ismeretek átadása (pl. gépírás, nagyító-, beszélő szoftverek, laptop használat)
  - Mozgáskorrekció (finommozgás, nagymozgás) (olvasási készség fejlesztése)
  - Tapintó írás-olvasás aliglátó vagy progrediáló szembetegségű tanulók esetében (Braille írás-olvasás)
  - Tájékozódásra nevelés (tájékozódás vizuális támpontok alapján, tájékozódás hosszú fehér bottal, közlekedési önállóság)
  - Szükség esetén logopédiai ellátás és gyógytestnevelés.
- A sajátos nevelési igényű tanulók nevelését-oktatását a 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve alapján szervezzük meg.
- Iskolánk a sajátos nevelési igényű tanulók neveléséhez-oktatásához igénybe veszi az illetékes pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények segítségét.

2.8.1.2 Érzékszervi - nagyothalló tanulók

A hallássérült tanuló egyéni fejlesztési lehetőségeit személyiségjegyei, intellektusa mellett döntően befolyásolja a hallássérülés bekövetkeztének, felismerésének időpontja, kóroka, mértéke, a fejlesztés megkezdésének ideje. A hallássérült gyermekek fejlesztése az általános pedagógiai tevékenységen kívül gyógypedagógiai és egészségügyi célú rehabilitációs eljárások folyamatában valósul meg. A komplex ellátás a korai fejlesztésre és óvodai nevelésre építkezve, döntően a szurdopedagógiában használatos módszerek alkalmazásával, megfelelő audiológiai ellátással, a jól beállított hallókészülékek és hatékony hangátviteli technikák használatával és/vagy a legkorszerűbb műtéti technika alkalmazásával beépített cochleáris implantátumokkal történik. A felsoroltak együttesen határozzák meg a hallássérült tanuló eredményes nevelhetőségét, oktathatóságát.

A hallássérült tanulónál – a hallás hiánya vagy csökkenése miatt – a szokásostól eltér a nyelvi kommunikáció fejlettsége (szövegértés, szókinccs, nyelvi szerkezetek értése és használata, hangzó beszéd stb.), és ennek következtében a megismerő tevékenység és egyes személyiségjegyek fejlődése. A tanuló nyelvi kommunikációs szintje az esetek jelentős részében nem korrelál életkorával, hallásállapotával – attól pozitív és negatív irányban is eltérhet.

A hallási fogyatékos (nagyothalló) tanulók iskolai fejlesztése:

Sajátos cél:

- Harmonikus személyiségfejlődés biztosítása a sajátos nevelési igényű hallássérült gyermekek számára, különös tekintettel a nyelvi, kommunikációs készségek és a szociális képességek fejlesztésére.

Sajátos feladatok:

- A gyermek nyelvi-, kommunikációs képességeinek fejlesztése speciális eljárásokkal
- Szociális képességek fejlesztése a minták gyakoribb biztosításával
- Aktuális fejlettségnek megfelelő differenciált fejlesztés
- A hallássérült gyermeket elfogadó környezet kialakítása
- Befogadó közösség felkészítése
- A többi gyermeket, életkorukat figyelembe véve tájékoztatjuk, felhívjuk a figyelmet a speciális eszköz védelmére. Személyes példával járunk elől a toleranciában, segítségnyújtásban, elfogadásban.
- Az egységes szemléletformálás érdekében az intézmény valamennyi dolgozójának tájékoztatásáról gondoskodunk. Szükség esetén külső szakemberek segítségét is igénybe vesszük.

Szociális képességek fejlesztése:

- A nyelvi funkciók, a kommunikációs készségek terén jelentkező elmaradások kihatnak a szociális képességek fejlődésére. A jó kommunikációs kapcsolat megteremti annak a lehetőségét, hogy a gyermek egészségesen, nyitottan forduljon a világ felé.
- A hallássérülésből adódó nehezített élethelyzetek, az esetleges kudarcok feldolgozását segítheti, ha a hallássérült tanuló reális énképpel, önkontrollal, empátiával, toleranciával rendelkezik, valamint ismeri a frusztráció és stressz kezelésének technikáit. Fontos a konfliktuskezelés, a meggyőzés, kapcsolatépítés, csoportszellem és az ezekhez kapcsolódó kommunikáció elsajátítása.
- Ösztönözzük a gyereket, de hagyjuk egyéni tempójában haladni. Mindezekkel a módszerekkel segítjük a hallássérült gyermek akaratú tulajdonságainak, kitartásának, önállóságának, önbizalmának, önfegyelmének a kibontakozását.

Nyelvi készségek fejlesztése:

- A hallássérült nyelvi fejlesztését valamennyi tevékenységben biztosítani kell sajátos eljárások alkalmazásával. Komplex nyelvi fejlesztésre van szükség:
  - a beszédigény felkeltése
  - a jó nyelvi minta gyakoribb alkalmazása
  - a beszédminta megismertetése

- a hallási figyelem fejlesztése
- Kiemelt fejlesztési feladatok:
- A hallássérült tanulók nevelésében a NAT-ban leírt fejlesztési feladatok az irányadók, de az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak, és fejlesztendő képességek (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) mindenkor a tanulók egyéni fejlődésének függvényei.
- Információs és kommunikációs kultúra:
- Az ismeretszerzésben fontos szerepe van a vizuális csatornának. A szerzett ismereteknek valóság-hű tartalma legyen, az ismeretanyag a fogalmi általánosításokat, az árnyaltabb kommunikációt is fejlessze.
- Környezeti nevelés:
- A legalacsonyabb életkortól megfigyelés, tevékeny részvétel útján lehet hatékonyan eljuttatni a tanulókat a környezet alakításának, óvásának felismeréséhez.
    - vizuálisan érzékelhető élmény adása
- Tanulás tanulása:
- A hallássérült gyermekek tanulási folyamatát lényegesen nehezíti különböző mértékű kommunikációs akadályozottságuk. A tanulókkal kapcsolatos speciális igényeik, lehetőségeik (emlékezet, annak struktúrája, dysphasiás jegyek stb.) feltárására építve valószínűsíthető meg az egyéni fejlesztés.
    - információs, kommunikációs technológiák megismertetése, információszerzés gazdagítása
- Testi és lelki egészség:
- A hallássérült tanulókat szükséges megismertetni – az életkoruknak, esetleges társuló fogyatékoságuknak megfelelő szinten – azokkal az okokkal, melyek hallássérülést, illetve annak következményeit okozták.
    - Fontos feladat a hallásjavító eszközök használatának, és azoknak az egészségügyi ismereteknek az elsajátíttatása, melyekkel megőrizhető, illetve aktivizálható hallásmaradványuk.
    - Életmódjuk, életvitelük alakításában hangsúlyos szerepe van komplex kommunikációs lehetőségeik fejlesztésének (hallásmaradvány kihasználása, száj-ról olvasás).
    - szükséges, hogy felismerjék a környezetben előforduló káros szokásokat, kerüljék az ártalmas, utánczó magatartási formákat (dohányzás stb.).
- Felkészülés a felnőtt élet szerepeire:
- kiemelt feladat: önállóság elérése, önálló életvitel kialakítása
  - alapvető fontosságú feladat mindazon személyiségjegyek feltárása, melyek a tanulók további sorsának döntő befolyásoló tényezői lehetnek (kézügyesség, megfigyelés stb.). Ezek fejlesztése jó esélyt adhat arra, hogy pályaválasztásuk sikeres legyen.
  - reális gondolkodás

2.8.1.3 Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók

- Az egyéni képességek fejlesztése, a gondolkodási készségek hiányának speciális módszerekkel történő kompenzálása és a meglévő készségek fejlesztése.
- A szociális adaptáció és az önállóság feltételeinek megteremtése, a társadalomba való beilleszkedés és a mindennapi élethez való alkalmazkodás megteremtése.
- Speciális módszerek segítségével megsegíteni az iskolai és a mindennapi gyakorlati életre való felkészülést.
- Külön kiemelt feladatnak tekintjük az elsajátított ismeretek alkalmazását, azok folyamatos használatát és fenntartását és a minél változatosabb probléma – megoldási módszerek megtanítását és azok alkalmazását.
- Igyekszünk a tanuló túlterheltségének elkerülése érdekében a tananyagot és a felesleges információkat szűrni, és olyan információkat tanítani, amelyet egész életén át megfelelően alkalmazhat. Fejlesztési céljaink hierarchikus rendben helyezkednek el, aszerint, hogy mennyire szükségesek a gyermek szociális alkalmazkodása és egyéni fejlettségéhez képest.

- Fontosnak tartjuk a csoportba való beilleszkedés kezelését, a taníthatóságot, az iskolán kívüli környezethez való viselkedés kialakítását.
- Külön figyelmet fordítunk a pozitív megerősítésre, az egyéni motivációs és jutalmazási rendszer kialakítására. Igyekszünk a tanítási nehézségek miatt megtalálni azokat a módszereket és médiumokat, melyek az információ átadására képes a gyermek megértési szintjének megfelelően.
- Igyekszünk azokra az erősségekre építeni, amelyek ezen tanulóknál megjelenhetnek, vagy például a megfelelő szintű vizuális információ, melyet jól értelmeznek, a rutinokhoz, szabályokhoz való alkalmazkodás. Megfigyeljük, melyek azok a szociális tartalmú tantárgyi területek, amelyeken viszonylag jó képességgel rendelkeznek és azokat erősítjük, mint például zene, földrajz, szó szerinti tanulás, ezzel tovább fejlesztve őket más tantárgyi területeken is.
- Viszont sok olyan terület van, ami nehézséget okoz a tanítás során, így például, a figyelemzavar gyakorisága, az utánzási képesség kialakulásának nehézsége, ok-okozati összefüggések felismerésének problémája, lényegkiemelés, analízis-szintézis műveleteinek problémája, a feladat céljának nem értése, a valóság téves értelmezése, tér-idő értelmezés interiozációjának gyengesége, esteleg hiánya. A szóbeli közléseket gyakran félreértik, az elvont kifejezéseket, szó szerint értelmezik. Mivel szabadidőben passzivitás jellemző rájuk, igyekszünk a szabadidő hasznos eltöltésére is lehetőséget kínálni, hogy ne jelenjenek meg a kudarcokból eredő viselkedésproblémák.
- A fejlesztés ezek figyelembevételével illetve a fejlettségi kor, a kommunikációs színvonal, a szociális alkalmazkodás folyamatos követésével történik. Egyéni és kiscsoportos formában.
- Fontosnak tartjuk a folyamatosságot, a hierarchikus felépítést a fejlesztésben, így előszeretettel alkalmazzuk az Ö.T.V.E.N. Önismeret, Társas Viselkedés és Egészségnevelés – Autizmussal élők számára című könyvet, feladatokkal, melyek nagymértékben elősegítik a társas kapcsolatok kialakulását és az életben való eligazodást és helytállást.

2.8.1.4 Pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók

A **pszichés fejlődési zavar** miatt sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése a szakértői bizottság szakértői véleményére épülő egyéni fejlesztési terv alapján, egyéni sajátosságai, szükségleteik figyelembevételével, a szülővel és a tanulóval történő megbeszélést követően történik.

Az iskolai nevelés, oktatás során kiemelt feladat:

- a tantervi előírásoknak megfelelő sikeres továbbhaladás biztosítása.
- a pozitív énkép és önértékelés kialakítása,
- a tanulás iránti motiváció és a kudarcűrő képesség növelése,
- a kortársakra és a felnőtt közösségre irányuló rendezett társaskapcsolatok kialakítása,
- a társadalmi együttélés szabályainak követése és az önállóságra nevelés

2.8.1.4.1 Diszlexia

Az olvasási képesség zavara, a specifikus tanulási zavarok leggyakoribb formája.

Alapfeladatok:

Az olvasászavar esetén osztályfokának megfelelő szövegértési készség kialakítása, annak tudatosítása, hogy az olvasás elengedhetetlen eszköz az ismeretek megszerzésében.

A fejlesztés feladatai:

- a betűbiztonság és az összeolvasási készség, a fonológiai tudatosság,
- a rövid távú emlékezet,
- az auditív, vizuális és mozgáskoordináció fejlesztése,
- az olvasási készség folyamatos fejlesztése a tanuló egész iskolai pályafutása alatt,
- a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,
- az idegen nyelv oktatásának segítése speciális auditív módszerekkel,
- a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával,
- az olvasás iránti motiváció erősítése.

2.8.1.4.2 Diszortográfia

A helyesírási képesség zavara, gyakran társul diszgráfiával, egyik megjelenési formája a specifikus tanulási zavaroknak.

Alapfeladatok:

Az anyanyelvi kompetencia kialakítása, az írott nyelv használata és helyesírási készség kialakítása korosztálynak megfelelően.

A fejlesztés feladatai:

- a fonológiai tudatosság és beszédészlelési képesség,
- a rövidtávú emlékezet fejlesztése,
- a spontán és tollbamondás utáni írás színvonalának javítása,
- a figyelem és az önértékelési képesség fejlesztése.

2.8.1.4.3 Diszgráfia

Az írás grafomotoros jellemzőinek zavara

Alapfeladatok:

A tanuló megfelelő íráskészséggel rendelkezzen, képes legyen az írott kommunikációt megfelelően alkalmazni. Nyelvhelyessége és nyelvhasználata stilisztikailag megfeleljen az érettségi követelményeknek. Tízujjas gépírás megtanítása szakember segítségével a fejlesztés kezdetén.

A fejlesztés feladatai:

- a finommotorika fejlesztése,
- a vizuomotoros koordináció fejlesztése,
- a ritmus, a nyomás, és a sebesség optimális egyensúlyának megteremtése,
- sikertudat kialakítása

2.8.1.4.4 Diszkalkulia

A specifikus számolási zavar a különböző számtani műveletek, matematikai jelek, kifejezések, szabályok megértésének, a számjegy, számkép felismerésének, egyeztetésének, grafikus ábrázolásának, a számok sorrendiségének, számneveket szimbolizáló vizuális alakzatok azonosításának nehézsége.

Alapfeladatok és a fejlesztés feladatai

- a tanuló jelenlegi tudásszintjére, már elsajátított tudására, begyakorolt jártasságaira, képességeire épülő terápiás terv készítése
- a gyakorlati életben szükséges matematikai kompetenciák erősítése, fejlesztése
- a hiányzó matematikai fogalmak, szimbólum- és jelrendszer beépítése a tanuló fogalmi rendszerébe, gondolkodási műveleteibe, a matematikai törvények és szabályok készségszintű ismerete és alkalmazása
  - matematikai alpműveletek rögzítése, automatizálása
  - halmazba rendezés
  - tájékozódás számrendszerekben
  - geometriai alapismeretek automatizálása
  - mérés, mértékegységek használata
- a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás fejlesztése,
  - számolás fejben
  - egyszerű, mindennapi, önálló élethez kapcsolódó szöveges feladatok megértésének, lényegének kiemelése
  - egyszerű képletekbe való behelyettesítés (terület, kerület számítás)
- számfogalom automatizálása minden számkörben
  - Tájékozódás az adott számkörben
  - Mennyiségi összehasonlítások
  - Pénzhasználat
- a sorozatalkotási képesség, a szeriális észlelés fejlesztése,
  - számsorozatok alkotása
- a vizuális-téri képességrendszer fejlesztése,
  - téri-és időbeli tájékozódás fejlesztése
- a matematikai relációk fejlesztése
  - számok egymáshoz való viszonyának értelmezése, számok összehasonlítása

- számhalmazok, számok számegyenesen való ábrázolása minden számkörben
- a matematikai gondolkozás fejlesztése
  - analitikus gondolkozás/szintézis
  - elvonatkoztatás
  - következtetés
- az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások alkalmazása, kompenzáló eszközök használatával
- az önértékelés fejlesztése, sikerélmény biztosítása

2.8.1.5. Hiperaktivitás, figyelemzavarok

Alapfeladatok és a fejlesztés feladatai

A közösségi szabályokhoz alkalmazkodó, szervezett viselkedés kialakítása, a szélsőséges megnyilvánulások leépítése, az önkontroll, az érzelmi egyensúly megeremtése.

- kognitív viselkedésterápiás eljárások alkalmazása
- a figyelem és egyéb kognitív képességek fejlesztése
  - érzékelési-észlelési területek fejlesztése
  - külső ingerek feldolgozása (figyelemráirányítás/figyelmen kívül hagyás)
  - figyelem fejlesztése izolált helyzetekben és tantárgyi környezetben is. (szövegértés, szövegalkotás)
  - kommunikáció fejlesztése
  - összefüggések felismerése
  - analízáló-szintetizáló képesség fejlesztése
  - általánosítás, konkretizálás fejlesztése
  - társadalmi szokások, elemi szabályok megismertetése, elsajátíttatása.
  - hangulatok, érzelmek felismertetése, kezelése
  - monotónia tűrés fejlesztése
- a mindennapi tevékenységek végzéséhez, iskolai elvárások teljesítéséhez igazított idői keretek rendszeres alkalmazása
  - iskolai szabályok rögzítése, betartásának lehetőségei
  - iskolában fellépő társas kapcsolatok fejlesztése, interaktív szituációk kezelése
- önértékelési képesség fejlesztése
  - önelemző módszerek
  - pozitív énkép kialakítása

A fejlesztési program minden tanév elején kiegészül tanulókra szabott éves fejlesztési tervvel, melyet dokumentálunk és minden pedagógus számára elérhetővé teszünk.

2.8.2 Kiemelten tehetséges tanulók foglalkoztatása

Tehetség, képesség kibontakoztatást segítő tevékenységünk

Iskolánkban a személyiségfejlesztést mindig az egyén szintjén valósítjuk meg, hiszen tudjuk, hogy mindenkinek vannak valamely területen adottságai, melyek képesség szintjére emelhetők.

- Valamennyi szaktanár kötelessége, hogy felfedezze és segítse az ő szakterületén kiemelkedő képességű tanulók versenyekre történő felkészítését, fakultáció, szakkör vagy egyéni foglalkozás keretében
- A tanulók érdeklődésének megfelelően működik:
  - szakkörök
  - emelt szintű érettségire (felvételig) készítő foglalkozások
  - tehetséggondozó foglalkozások
  - tömegsport

- A képességek sokoldalú fejlesztését szolgálják az évenként meghirdetett irodalmi, történelmi, képzőművészeti és helytörténeti pályamunkák készítésére motiváló pályázati felhívások.
- A képességek kibontakoztatását szolgálják az emelt szintű nyelvi és számítástechnikai tantervi programjaink, a nyelvi előkészítő osztály.
- Iskolánkban sávos oktatás működik 11. és 12. évfolyamon magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem és 9-től 12. évfolyamig idegen nyelvi órákon.
- Valamennyi évfolyamon a tanórai foglalkozások keretében megvalósítjuk a differenciált és kompetencia alapú oktatást.

2.8.3 Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók

A szociálisan hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségét elősegítő programok eszközei, lehetőségei

Intézményünkben három tényező lehet tanulóink szociális hátrányának a kiváltója: a szülők munkanélkülisége; gyermekét egyedül nevelő elvált vagy özvegy szülő esete; határon túlról érkező áttelepült család, vagy ideiglenes tartózkodási engedéllyel rendelkező tanulók gondja. Számuk meghaladja tanulólétszámunk felét.

A rászorultság felismerése az osztályfőnök és a szaktanárok feladata.

Súlyos esetekben az iskolavezetés kezdeményezi a gyermekvédelmi támogatás megítélését.

- advent idején jótékonysági kiállítás és vásár szervezése, melynek bevételeiből a rászorulókat támogatjuk;
- pályázati lehetőségek kihasználása pénzeszközök szerzésére;
- tankönyvsegély differenciált elosztása;
- tankönyvkölcsönzés biztosítása egész évre a könyvtárból;
- ebéd hozzájárulási támogatás kérelem alapján;
- az iskola alapítványaiból támogatás:
  - árva és félárva végzős, felvételt nyert tanulók ösztöndíjára
  - esetenkénti támogatás kérelemre;
- az osztályfőnökök, szaktanárok figyelemmel kísérik a tehetségeknek vagy a rászorulóknak kiírt pályázati lehetőségeket; (Útravaló pályázat, Sztehlo Gábor-, Schedius Lajos-ösztöndíj stb.)

Tanulási kudarcnak kitett tanulók segítése

E területen is különös figyelmet fordítunk a látássérült és

a) a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető tartós és súlyos rendellenességével küzdő,

b) a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető tanulók oktatásba való integrálódását a nevelési-tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók nevelésére, oktatására. Kifejezetten fontosnak tartjuk, hogy a nekik szükséges segítséget megfelelő szakemberek, szaktanárok segítségével adjuk meg.

Szaktanári feladatok a kudarc megelőzésében

- a tantárgy tanulásának megtanítása, a tanulási kompetencia fejlesztésével
- a minimum követelmények pontos meghatározása,
- a csoport tudásszintjének megfelelő tananyagtartalom összeállítása,
- pótdolgozat megírásának biztosítása,

- rendszeres és megfelelő számú számonkérés,
- súlyos tanulástechnikai hiányosságok esetén:
- együttműködés a nevelési tanácsadó szakembereivel
- egyéni vagy csoportos fejlesztő foglalkozások szervezése az iskola által alkalmazott szakember vezetésével, aki fejlesztési terv alapján végzi munkáját.

A gyermek- és ifjúságvédelem törvényi háttere

Iskolánk gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenységének alapelvét a Magyar Köztársaság jogrendje által előírt „A Gyermekek Jogairól Szóló Egyezmény”-ben foglaltak határozzák meg.

Az 1997. évi XXXI. tv. a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról, valamint megfogalmazzák a hátrányos megkülönböztetés, a zaklatás, megalázás, megfélemlítés a jogellenes elkülönítés fogalmát, illetve a törvények meghatározzák az iskola gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatait.

Célunk: A gyermekvédelmi „jelzőrendszer” szerepének betöltése, azaz a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, a gyerekek hátrányos helyzetének csökkentése, illetve a veszélyeztetett helyzet megszüntetésében a segítségnyújtás és a szakemberekkel való együttműködés.

A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos iskolai feladatok

- a tanulók fejlődését veszélyeztető okok feltárása
- a tanulókat érő káros hatások megelőzése és ellensúlyozása pedagógiai eszközökkel
- nyilvántartani a veszélyeztetett helyzetű, a hátrányos helyzetű, a beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézségekkel küzdő tanulókat
- tájékoztatni a szülőket, tanulókat, hogy hogyan tudják problémáikat orvosolni, milyen gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézményeket kereshetnek fel problémáikkal
- egészségvédő, mentálhigiéniai és szenvedélybetegség megelőző programokat kell szervezni
- anyagi problémáik esetén támogatást és különböző természetbeni juttatásokat kell részükre biztosítani
- figyelemmel kell kísérni pályaválasztásukat, továbbtanulásukat
- szükség esetén védő-óvóintézkedéseket kell tenni a tanulók érdekében
- a pedagógusok a megszerzett információt bizalmasan kötelesek megőrizni, a törvényi előírásoknak megfelelően felhasználni
- folyamatos kapcsolatot tartunk az alábbi intézményekkel, hatóságokkal:
  - Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Gyermekjóléti Szolgálat
  - Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szociális Irodája
  - Drogügyi Koordinátorok Megyei Hálózata
  - Családsegítő Szolgálat
  - Nevelési Tanácsadó
  - Rendőrség
  - Gyámügy
  - Jegyző
  - Szőlőskerti Általános Iskola és Átmeneti Otthon
  - Gyermekvédelmi Központ Sz.Sz.B Megyei Önkormányzat
  - 1. sz. Lakásotthon Nyírszőlős

2.9 A tanulmányok alatti vizsgák

A vizsga szabályzat hatálya az alábbi vizsgákra terjed ki

- a 10. évfolyam tanév végi vizsgái
- Osztályozó vizsga
- Javítóvizsga

	10. évfolyam év végi vizsgái	Osztályozó vizsga	Javítóvizsga
A vizsga célja:	Az előző két évben tanul- tak rendszerezése. Vizsgarutin kialakítása. Az év végi jegy kialakí- tásánál meghatározó, kerekítő szerepet játszik.	A tanuló bármikor telje- síthesse egy-egy évfo- lyam tantárgyi követel- ményeit az év végi ér- demjegy megszerzésével.	Az adott tanév, adott tantárgy(ak) elégtelen érdemjegyének javítási lehetősége.
A vizsga idő- pontja:	A 10. évfolyam befejezé- se előtt.	A tantestület által elfoga- dott két vizsga időszak keretében: március-április és au- gusztus vége.	Augusztus végén az igazgató rendelkezése szerint.
A vizsga módja:	Írásbeli és/vagy szóbeli.	<u>Írásbeli és szóbeli:</u> magyar irodalom történelem idegen nyelv éneke-zene biológia fizika természetismeret vizuális kultúra <u>Írásbeli:</u> matematika magyar nyelv kémia <u>Szóbeli:</u> földrajz hittan média <u>Gyakorlati:</u> informatika testnevelés	<u>Írásbeli és szóbeli:</u> magyar irodalom történelem idegen nyelv éneke-zene földrajz biológia fizika természetismeret vizuális kultúra <u>Írásbeli:</u> matematika magyar nyelv kémia <u>Szóbeli:</u> hittan média <u>Gyakorlati:</u> informatika testnevelés
A vizsgán való megfelelés:	Írásbeli vizsgán min. 20% , szóbeli vizsgán min. 30% elérése szük- séges	Írásbeli vizsgán min. 20% , szóbeli vizsgán min. 30% elérése szük- séges	Írásbeli vizsgán min. 20% , szóbeli vizsgán min. 30% elérése szük- séges
A vizsgára je- lentkezés módja:	az osztályfőnök szerve- zésében, egyeztetésével.	Az igazgatóhoz benyúj- tott kérelem alapján feb- ruár 15-ig és június 15- ig.	kötelezett
Értékelés:	Jeles: 80-100 % Jó: 60-79 % Közepes: 40-59 % Elégséges: 25-39 % Elégtelen: 0-24 %		

A vizsgák szervezése és lebonyolítása

Osztályozó és javító vizsgák:

Az írásbeli vizsgák az érettségi vizsgákhoz hasonló szervezésben és formában zajlanak.

A szóbeli vizsga 3 fős vizsgabizottság előtt történik

- A szóbeli bizottság elnökét / a tantestület tagjai közül/ az igazgató bízza meg.
- A vizsgabizottság két tagja lehetőleg a vizsgatárgynak megfelelő képesítéssel rendelkezzen.
- A vizsgabizottság munkájában az igazgató vagy megbízottja és az osztályfőnök – ha nem vizsgáztató tanár – tanácskozási joggal részt vehet.

A vizsga elnökének feladatköre

- Gondoskodik a szóbeli vizsga nyugodt, szabályos menetéről és annak tárgyilagosságáról.
- A vizsga befejeztével aláírja a vizsga osztályozó ívét, szükség esetén rövid feljegyzést készít a vizsgával kapcsolatban.
- A vizsgán készült kitöltött és aláírt jegyzőkönyvet továbbítja az illetékes osztályfőnöknek.

A vizsgáztató tanár feladatai

- A munkaközösségi megállapodásnak megfelelően összeállítja a szóbeli tételsort és az írásbeli vizsga feladatlapját.
- Kijavítja és értékeli az írásbeli dolgozatokat, majd a szóbeli teljesítményt is figyelembe véve javaslatot tesz a végső minősítésre.
- A vizsga befejeztével aláírja a vizsga osztályozó ívét.
- A vizsga érdemjegyeit rögzíti az elektronikus naplóba.

A vizsgabizottság harmadik tagjának feladatai

- Közreműködik a vizsga szervezésében, és konzultáció alapján segíti a kérdező tanár és az elnök munkáját.
- Vitás helyzet esetén áttekinti az írásbeli dolgozat javítását, s javaslatot tesz az esetleges módosításra.

Az osztályfőnök feladatai a vizsgák kapcsán

- A vizsgabizottság munkájában tagként vagy tanácskozási joggal vesz részt.
- A vizsga előkészítésekor és lezárásakor a megfelelő időben tájékoztatja a szülőket és a tanulókat.
- Elvégzi a vizsgákkal kapcsolatos adminisztrációt a törvényi előírások szerint (bizonyítvány, törzslap)

Év végi vizsgák

Az írásbeli vizsgákat a szaktanárok szervezik és bonyolítják

A szóbeli vizsga 2 fős vizsgabizottság előtt történik

- A vizsgabizottság két tagja lehetőleg a vizsgatárgynak megfelelő képesítéssel rendelkezzen.
- A vizsgabizottság munkájában az igazgató vagy megbízottja és az osztályfőnök – ha nem vizsgáztató tanár – tanácskozási joggal részt vehet.

A vizsgáztató tanár feladatai

- A munkaközösségi megállapodásnak megfelelően összeállítja a szóbeli tételsort és az írásbeli vizsga feladatlapját.
- Kijavítja és értékeli az írásbeli dolgozatokat, majd a szóbeli teljesítményt is figyelembe véve javaslatot tesz a végső minősítésre.
- A vizsga befejeztével aláírja a vizsga osztályozó ívét.
- A vizsga érdemjegyeit rögzíti az elektronikus naplóba.

A vizsgabizottság második tagjának feladatai

- Közreműködik a vizsga szervezésében, és konzultáció alapján segíti a kérdező tanár munkáját.
- Vítás helyzet esetén áttekinti az írásbeli dolgozat javítását, s javaslatot tesz az esetleges módosításra.

Az osztályfőnök feladatai a vizsgák kapcsán

- A vizsgabizottság munkájában tagként vagy tanácskozási joggal részt vehet.
- A vizsga előkészítésekor és lezárásakor a megfelelő időben tájékoztatja a szülőket és a tanulókat.
- Elvégzi a vizsgákkal kapcsolatos adminisztrációt a törvényi előírások szerint (bizonyítvány, törzslap)

Az év végi vizsgák rendszerének évfolyamonkénti és tantárgyankénti bontása és az év végi vizsgák alóli mentesség rendje a gimnázium vizsgaszabályzatában található.

2.10 A felvétel és az átvétel helyi szabályai

A tanév rendjéről szóló rendelet által meghatározott időben nyilvánosságra kerülnek a felvételi követelmények a felvételi tájékoztatóban.

A felvételi tájékoztatóban, a honlapunkon és a médiában tesszük közzé a nyílt nap és a pályaválasztási szülői értekezlet időpontját.

A beiskolázási politika és a beilleszkedés kapcsolata

A tanulók beilleszkedését nagymértékben megkönnyíti, ha előzetesen van lehetőségük „bekapcsolódni” iskolánk életébe, megismerni azt.

Beiskolázás előtti kapcsolatok:

- Az iskolánk iránt érdeklődő „felvételiző jelölteknek” nyílt napot szervezünk;
- Előkészítők szervezése;
- Hívogató kiadványok, tájékoztatók;
- Szülői értekezlet;
- Családok;
- Iskola honlapja, média;

Belső kód	Osztály megnevezése	Választható nyelv
0010	Általános tantervű osztály	angol, német, francia, olasz, orosz
0020	Emelt szintű angol nyelvi osztály	német, francia, olasz, orosz
0030	Emelt szintű német nyelvi osztály	angol, olasz, francia, orosz
0040	Emelt szintű francia nyelvi osztály	angol, német, olasz, orosz
0050	Emelt szintű olasz nyelvi osztály	angol, német, francia, orosz
0060	Emelt informatika média szakiránnyal	angol, német, francia, olasz, orosz
0070	Emelt szintű matematika-fizika orientáció	angol, német, francia, olasz, orosz
0080	Emelt szintű biológia-kémia orientáció	angol, német, francia, olasz, orosz
0081	Emelt szintű földrajz orientáció	angol, német, francia, olasz, orosz

Hatékony oktatás és nevelés

Az emelt szintű matematika-fizika, az emelt szintű biológia-kémia, emelt szintű földrajz, és informatika osztályok előnyei:

A természettudomány iránt érdeklődőknek a **matematika-fizika/biológia-kémia/földrajz** tantárgyakat emelt óraszámban, kísérletekkel, fizikai matematikával bővítjük. Célunk a sikeres felvételi vizsga és jó alapok biztosítása az egyetemi szakirányú tanulmányokhoz.

Az **emelt szintű média szakiránnyal bővített informatika** osztályban emelt óraszámban, magas technikai színvonalon készítünk fel a szakirányú továbbtanulásra az informatika, mozgóképkultúra és médiaismeret tantárgyak keretében. A hagyományos médiaismeretek és technikák mellett tanulók jártasságot szereznek a fotózás, az operatőri munka, a képszerkesztés és a képvágás technikáiban.

Városi szinten is a legkorszerűbb technikai informatikai eszközök használatával oktatunk.

A sajátos nevelési igényű (diszes és látássérült, hallás sérült, pervazív zavaros) tanulókat szakemberek segítségével készítjük az eredményes érettségi vizsgára.

Evangélikus, református, görög- és római katolikus hitoktatók és lelkészek a hitoktatás mellett a lélek ápolására is gondot fordítanak.

A nyelvtanulást széleskörű külföldi cserekapcsolatokkal és anyanyelvi lektorokkal segítjük

A sikeresebb elhelyezkedést és a továbbtanulást segítjük a tízujjas gépirás tanításával, az ECDL- és nyelvvizsgákra való felkészítéssel

Szabadidőben változatos szakkörök, falmászás, tánc és úszásoktatás, sítábor, vízitúra és nyári kalandtúrák, opera és színházlátogatások várják a diákokat.

A felvételi eljárás rendje:

- A hozott pontokat és a központi írásbeli vizsga eredményét vesszük figyelembe. A jelentkezők szóbeli elbeszélgetésen vesznek részt.
- A hozott pontok számításánál a 6-7. osztály év végi és a 8. osztály félévi eredményeit vesszük figyelembe a készségi tárgyak kivételével,
- 0070, 0080, 0081 kód: a választott természettudományos tárgy,
0060 kód: a magyar irodalom és az informatika tantárgyak év végi érdemjegyeit kétszeres szorzóval számítjuk be a hozott pontoknál.
- Előnyt élveznek azok a jelentkezők, akik a figyelembevett érdemjegyek alapján elérik a 4,00-es átlagot!

Pontok számítása:

hozott pontok:	45 pont
<u>szerezett pontok (központi írásbeli vizsga eredménye)</u>	<u>50 pont</u>
szóbeli elbeszélgetés	5 pont
összteljesítmény	100 pont

A vizsgára történő jelentkezés módja:

- az egységes írásbeli felvételi vizsgára való jelentkezés határideje központilag meghatározott.
- a szóbeli vizsgák esetén, annak időpontjáról a jelentkezési lap beérkezését követően levélben tájékoztatjuk a tanulókat.
- a jelentkezési laphoz lelkészi ajánlólevelet kell csatolni. Ha a tanuló nincs megkeresztelve szülői nyilatkozatot kell csatolni az egyházi iskola sajátos követelményeinek elfogadására vonatkozóan.

A szóbeli elbeszélgetés témaköreit az iskola honlapján, a felvételi eljárás tudnivalói között tesszük közzé.

A vizsgázó teljesítményének értékelése:

Írásbeli vizsga eredménye:

- az egységes írásbeli vizsgaértékelő lap alapján egyenlő súllyal vesszük figyelembe mindkét tantárgyat a pontszám kialakításánál
- az SNI-s tanulók részére a szakértői és rehabilitációs bizottság véleménye alapján diszlexia és diszgráfia esetén a szülő kérelmére biztosítjuk az időtartamra, a segédeszköz használatra és az értékelésre vonatkozó jogszabályi kedvezményeket, így a szerzett pontok számításánál ez nem okoz hátrányt
  - diszlexia és/vagy diszgráfia esetén külön szülői kérelemre az írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet a tanuló magyarból
  - diszkalkulia esetén a matematika írásbeli vizsga helyett a tanuló magyar nyelv és irodalom vagy történelem tárgyból tehet szóbeli felvételi vizsgát, ezzel válthatja ki a matematika tantárgyat.

A rangsor kialakításának alapja az összteljesítmény.

- az összteljesítménybe a különböző mentességeket és kedvezményeket is beszámítjuk
- azonos pontszám esetén a matematika írásbeli vizsga eredményét vesszük figyelembe a rangsor kialakításánál.

A felvételi eljárás eredményének közzététele

A rendes felvételi eljárás eredményeként kialakult ideiglenes rangsort az iskolában, illetve az iskola honlapján az előírtak szerint tesszük közzé.

A rangsorban a tanulók egyéni kóddal szerepelnek, melyet minden tanulónak átadunk.

Az ideiglenes rangsor megtekintése után a tanulók szülei egyeztetést kérhetnek a gimnázium igazgatójától, melynek eredményeként az adatlap módosítását kezdeményezhetik.

Felvett tanulókat segítő tevékenységeink:

- A tanulmányi munka megkezdése előtt a nagytemplom bemutatása, az istentiszteleti alkalmak gyakorlásának megismertetése.
- Tanévkezdés előtti 2-3 napos közösségépítő táborok hatékonyan segítik
  - a keresztény gondolkodás megismerését, elmélyítését;
  - egymás és a felsőbb évesek, valamint
  - a Kossuthos közösségi szellem megismerését;
  - a közösségi munkával való ismerkedést.
- A 9. osztályosok beilleszkedési folyamatát kiemelten kezeljük. Mentálhigiénikussal együttműködve képesség, intelligencia és önismeret felmérést végzünk, majd csoportterápiás foglalkozásokat szervezünk a képességek és az önismeret fejlesztésére, valamint a feszültségoldó technikák elsajátítása céljából.
- Az első tanévben az osztályfőnökök egyénre szabott, pedagógiai célzatú megbízatásokkal igyekeznek bevonnani a tanulókat a közös munkába.

A bejövő osztályok részére városismereti és iskolatörténeti vetélkedőt szervezünk.

Átvételi eljárás:

Az intézmény vezetője egyéni elbírálás alapján dönt.

3 HELYI TANTERV

3.1 Általános jellemzők

A gimnázium az oktatásért felelős miniszter által kiadott az 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendeletben meghatározott kerettantervek közül a következőket választotta:

- Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára
- Kerettanterv a gimnáziumok 5-12. évfolyama számára

A helyi tantervünk tartalmazza a-9-12 évfolyamokra vonatkozó:

- célokat és feladatokat
- fejlesztési terveket és célokat
- kulcskompetenciákat és kompetenciafejlesztést
- az egységesség és differenciálás módjait
- a tantárgyi struktúrát és óraszámokat (órahálók)
- a 10%-os szabad időkeret elosztását, beépítését, felhasználását

Alapvető feladatunk, hogy tanulóinkat biztos tudással vértessük fel, és felkészítsük őket a további ismeretek megszerzésére, a felsőfokú tanulmányokra.

A tanulók érdeklődése, a szülők igényei és a fenntartónk elvárásai alapján a kerettanterv óraszámainak kialakításakor törekedtünk a hagyományos és a XXI. századi igények kielégítésére is.

Emelt szintű formában az idegen nyelvek, a matematika, fizika, biológia, kémia, földrajz és a média szakiránnyal bővített informatika tantárgyak oktatása folyik.

Nyolcévfolyamos gimnáziumi képzésünk felmenő rendszerben kivezetésre kerül.

Az alapkészségek fejlesztését a **kompetencia alapú** tudásszerzés módszereivel végezzük, emellett nagy gondot fordítunk az egyéni képességek kibontakoztatására, a tehetséggondozásra és a felzárkóztatásra.

- Kommunikációs kompetenciák: anyanyelvi és idegen nyelvi
- Matematikai gondolkodási kompetencia
- természettudományos és technikai kompetencia
- digitális kompetencia
- Személyes és társas kapcsolati komp.
- Munkavállalói, vállalkozói kompetencia
- Kreativitás, önkifejezés, kulturális tudatosság
- A tanulás kompetenciái

Az **integrált nevelés** keretében figyelmet fordítunk a kiemelt figyelmet igénylő tanulók fejlesztésére, felzárkóztatására.

A helyi tantervben az egyes tantárgyak témaköreire, azok tartalmára és követelményére vonatkozó kerettantervi ajánlások a kiemelt figyelmet igénylő tanulók esetében is érvényesülnek az egyéni haladási ütem, és az egyes tantárgyakra vonatkozó fejlesztési programok segítségével.

A gimnáziumi tananyag számonkérésénél a tanuló a szakértői vélemény alapján mentesül bizonyos tantárgyakból és/vagy tantárgyrészekből az értékelés és minősítés alól.

A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 27§/5-7. bekezdéseinek megfelelően a látássérült, nagyothalló és a megismerő funkciók zavara miatt a nevelési-tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók részére a tanórai foglalkozásokon túl rehabilitációs és egyéni foglalkozásokat szervezünk. A tanulásszervezés eredményessége érdekében érzékszervi fogyatékoság esetén egy osztályba csak ugyanazon típusba tartozó tanulók kerülhetnek.

Az érettségi vizsgán az érintett tantárgyak helyett a vizsgázó másik tantárgyat választhat. A felmerülő vizsgák során a tanulót hosszabb felkészülési idő illeti meg, illetve írásbeli beszámolóval szóbeli beszámolóval vagy a szóbeli beszámolóval írásbeli beszámolóval válthatja fel. A tanulót megilleti a tanulmányai során alkalmazott segédeszközök használata is.

A **kompetencia mérések** eredményeinek tükrében évenként értékeljük és elemezzük a rendelkezésünkre álló adatokat. A mérési vezető irányításával összevetjük a korábbi értékekkel és meghatározzuk a tantestület további feladatait.

A **mindennapos testnevelést** iskolánkban heti öt testnevelés óra keretében végezzük. Minimum 4 óra megtartása órarendi keretek között történik, a fennmaradó 1 órát délutáni foglalkozások keretében tantárgytömbösítéssel valósítjuk meg osztálykeretben.

Ugyanez vonatkozik a könnyített testnevelésre utalt tanulókra is.

A 11. és a 12. évfolyamra járó tanulók a Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (Nkt.) 27. § (11) bekezdés alapján mentesíthetők a mindennapos testnevelés heti 2 órája alól. A mentességgel nem élő tanulók részére a heti 2 óra testnevelést délutáni, tömbösített foglalkozások keretei között biztosítjuk.

A 9. évfolyam tanulói a heti 5 testnevelés óra keretében kötelező úszásoktatásban részesülnek. Az úszásoktatást évi 36 órában biztosítjuk, melyet 1 félév alatt valósítunk meg.

A **gyógytestnevelést** heti három órában biztosítjuk tanulóinknak, akik az osztálykeretben szervezett délutánonkénti 1 órás foglalkozásokon igény szerint részt vehetnek.

A **választható tantárgyak** és foglalkozások rendszerét és az ezeket oktató tanárok várható névsorát a törvényi szabályozásnak megfelelően kezeljük, április 15-ig elkészítjük, beszerezzük a szülői szervezet és a diákönkormányzat véleményét és a fenntartó jóváhagyását követően közzétesszük és ismertetjük az érintett tanulókkal az erről szóló tájékoztatót.

A tanulók a szülő aláírásával írásban nyilatkozik minden év május 20-ig a választott tantárgyról, és az érettségi vizsgára való felkészítés szintjéről. A választott tárgyat a következő tanév végéig legfeljebb egy alkalommal, nagyon indokolt esetben módosíthatják az iskola igazgatójához benyújtott kérelemmel.

A jelentkezéskor nyilatkoznak annak tudomásulvételéről is, hogy a választott foglalkozásokon a részvétel kötelező, és hogy a tanulók munkáját érdemjeggyel minősítjük.

Azoknak a tantárgyaknak a minősítése, amelyek már nem szerepelnek a Pedagógiai Programban az adott évfolyamon tanult tantárgyak között, szintén bekerül a bizonyítványba.

A mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamba lépés tekintetében a választott tárgyakat is úgy kell tekinteni, mint a kötelező tanítási órákat.

Közép szintű érettségire való felkészítést a tanórak keretein belül valósítjuk meg, ezen kívül földrajz, informatika és vizuális kultúra tantárgyakból adunk lehetőséget szabadon választott tanórak keretében is.

Emelt szintű érettségire való felkészítést a kötelező érettségi tantárgyakon kívül biológia, kémia, fizika tantárgyakból biztosítunk.

Amennyiben a tanuló valamely tantárgyból **előrehozott érettségi vizsgát** tesz, akkor az adott tantárgyból a tantárgy tanulmányi követelményeit valamennyi évfolyamra teljesítette, így **nem köteles** tanítási órán **részt venni**.

3.2 A helyi tanterv sajátosságai

2012. szeptember 1-jétől emelt szintű fizika tagozatos és emelt szintű média szakiránnyal bővített informatika osztályt indítottunk. 2017. szeptember 1-jétől biológia, kémia és földrajz tagozattal egészült ki a képzési rendszerünk. 2020. szeptember 1-jétől az emelt szintű fizika tagozatos képzést emelt szintű matematika-fizika tagozatosra, a biológia és a kémia tagozatokat összevonva biológia-kémia emelt szintű képzésre változtattuk.

Minden évfolyamon hit- és erkölcstant tanítunk heti 2-2 órában, felekezeti bontás szerint.

A testnevelés tantárgyon belül a 10 és 11. évfolyamokon táncoktatás is folyik, melynek értékelése a testnevelés tantárgy keretein belül történik.

A művészetek tantárgy 11, 12. évfolyamon mozgókép-kultúra és médiaismeret tartalmat kap.

A 11.-és 12. évfolyamon a kötelező érettségi tantárgyak tanítása sávós rendszerben, a tanulók képességei és igényei alapján szervezett csoportokban folyik, így az átjárhatóság is biztosított a különböző képzési formák között.

A nyolcosztályos gimnáziumba járók részére lehetővé tesszük a 8. osztály befejezése után, hogy tanulmányukat a négy évfolyamos osztályokban folytassák, amennyiben ezt a beiskolázási létszám megengedi, és a természettudományi és idegen nyelvi tantárgyak tanulásában mutatkozó nehézségek ezt indokoltá teszik.

Tantárgytömbösítés

Az emelt szintű média szakiránnyal bővített informatika osztályban az informatika és média tantárgyakat tantárgytömbösített formában oktatjuk.

3.3 Tantárgyi rendszer és óraszámok

3.3.1 Kifutó rendszerű

- 1. sz. táblázat: **Általános tantervű** osztály óraterve
- 2. sz. táblázat: **Emelt szintű nyelvi** osztály óraterve
- 3. sz. táblázat: **Emelt szintű média szakiránnyal bővített informatika osztály** óraterve
- 4. sz. táblázat: **Nyolcévfolyamos** gimnáziumi osztály óraterve
- 5. sz. táblázat: **Emelt szintű természettudományos biológia, fizika, kémia, földrajz** osztály

3.3.2 2020 szeptemberétől érvénybe lépő

- 6. sz. táblázat: 2020 szeptemberétől érvénybe lépő **Általános tantervű** osztály óraterve
- 7. sz. táblázat: 2020 szeptemberétől érvénybe lépő **Emelt szintű nyelvi** osztály óraterve
- 8. sz. táblázat: 2020 szeptemberétől érvénybe lépő **Emelt szintű média szakiránnyal bővített informatika osztály** óraterve
- 9. sz. táblázat: 2020 szeptemberétől érvénybe lépő **Nyolcévfolyamos** gimnáziumi osztály óraterve
- 10. sz. táblázat: 2020 szeptemberétől érvénybe lépő **Emelt szintű természettudományos, biológia-kémia** osztály
- 10. sz. táblázat: 2020 szeptemberétől érvénybe lépő **Emelt szintű természettudományos, matematika-fizika** osztály
- 12. sz. táblázat: 2020 szeptemberétől érvénybe lépő **Emelt szintű természettudományos földrajz** osztály

1.számú táblázat

Általános tantervű osztály óraterve 2013/2014. tanévtől

Tantárgyak	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4
I.. idegen nyelv ^{ˆˆ}	4	3	3
II.. idegen nyelv ^{ˆˆ}	3	3	3
Matematika	4	4	4
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	3	3
Etika	0	1	0
Biológia-egészségtan	2	2	2
Fizika	2	2	0
Kémia	2	0	0
Földrajz	2	0	0
Ének-zene	1	0	0
Vizuális kultúra	1	0	0
Dráma és tánc/Mozgóképkultúra és médiaismeret*	0	0	0
Művészetek**	0	2	2
Informatika ^{ˆˆ}	1	0	0
Életvitel és gyakorlat	0	0	1
Testnevelés és sport ^{ˆˆ}	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1
Fakultáció	0	5	7
Rendelkezésre álló órakeret	34	35	35
Hit- és erkölcstan	2	1	2
Összesen	36	36	37

*Mozgóképkultúra és médiaismeret a 9. évfolyamon

** 11. évfolyamon ének-zene és tánc és dráma a művészeteken belül.

** 12. évfolyamon ének-zene, vizuális kultúra, tánc és dráma és mozgóképkultúra és médiaismeret a művészeteken belül.

^{ˆˆ} csoportbontás (idegen nyelvek, informatika, testnevelés)

2. számú táblázat

Emelt szintű nyelvi osztály óraterve 2013/2014. tanévtől

Tantárgyak	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4
Emelt nyelv ^ˆ	5	5	5
II. idegen nyelv ^ˆ	3	3	3
Matematika	4	4	4
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	3	3
Etika	0	1	0
Biológia-egészségtan	2	2	2
Fizika	2	2	0
Kémia	2	0	0
Földrajz	2	0	0
Ének-zene	1	0	0
Vizuális kultúra	1	0	0
Dráma és tánc/Mozgóképkultúra és médiaismeret*	0	0	0
Művészetek**	0	2	2
Informatika ^ˆ	1	0	0
Életvitel és gyakorlat	0	0	1
Testnevelés és sport ^ˆ	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1
Fakultáció	0	2	4
Rendelkezésre álló órakeret	36	35	35
Hit- és erkölcsstan	2	1	2
Összesen	38	36	37

*Mozgóképkultúra és médiaismeret a 9. évfolyamon

** 11. évfolyamon ének-zene és tánc és dráma a művészeteken belül.

** 12. évfolyamon ének-zene, rajz és vizuális kultúra, tánc és dráma és mozgóképkultúra és médiaismeret a művészeteken belül.

^ˆ csoportbontás (idegen nyelvek, informatika, testnevelés)

3. számú táblázat

Emelt szintű média szakiránnyal bővített informatika osztály óraterve 2013/2014. tanévtől

Tantárgyak	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4
I. idegen nyelv ^ˆ	4	3	3
II. idegen nyelv ^ˆ	3	3	3
Matematika	4	4	4
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	3	3
Etika	0	1	0
Biológia-egészségtan	2	2	2
Fizika	2	2	0
Kémia	2	0	0
Földrajz	2	0	0
Ének-zene	1	0	0
Vizuális kultúra	1	0	0
Dráma és tánc/Mozgóképkultúra és médiaismeret*	1	0	0
Művészetek**	0	2	2
Informatika ^ˆ	2	3	3
Életvitel és gyakorlat	0	0	1
Testnevelés és sport ^ˆ	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1
Fakultáció	0	2	4
Rendelkezésre álló órakeret	36	35	35
Hit- és erkölcstan	2	1	2
Összesen	38	36	37

*Mozgóképkultúra és médiaismeret a 9. évfolyamon

** 11-12 évfolyamon mozgóképkultúra és médiaismeret a művészeteken belül.

^ˆ csoportbontás (idegen nyelv, informatika, testnevelés)

4..számú táblázat

Nyolcévfolyamos gimnáziumi osztály óraterve 2013/2014. tanévtől

Tantárgyak	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4
I. idegen nyelv ¨	4	4	3
II. idegen nyelv ¨	3	3	3
Matematika	4	4	4
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	3	3
Hit- és erkölcsstan	0	0	0
Etika	0	1	0
Társadalmi, állampolgári és gazdasági ismeretek	0	0	0
Latin örökségünk*	0	0	0
Természetismeret	0	0	0
Biológia-egészségtan	2	2	2
Fizika	2	2	0
Kémia	2	0	0
Földrajz	2	0	0
Ének-zene	1	0	0
Vizuális kultúra	1	0	0
Dráma és tánc/Hon és népismeret*	0	0	0
Dráma és tánc/Mozgóképkultúra és médiaismeret*	0	0	0
Művészetek**	0	2	2
Informatika¨	2	0	0
Technika, életvitel és gyakorlat	0	0	1
Testnevelés és sport¨	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1
Fakultáció	0	2	5
Rendelkezésre álló órakeret	36	35	35
Hit- és erkölcsstan	2	1	2
Összesen	38	36	37

*Mozgóképkultúra és médiaismeret a 9. évfolyamon, Hon és népismeret 5. évfolyamon

** 11. évfolyamon ének-zene és tánc és dráma a művészetben belül.

** 12. évfolyamon ének-zene, vizuális kultúra, tánc és dráma és mozgóképkultúra és médiaismeret a művészetben belül.

¨ csoportbontás (idegen nyelvek, informatika, testnevelés)

5.számú táblázat

Emelt szintű természettudományos biológia, matematika-fizika, kémia, földrajz osztály óraterve 2016/2017. tanévtől

Tantárgyak	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4
I.. idegen nyelv ^ˆ	4	3	3
II.. idegen nyelv ^ˆ	3	3	3
Matematika	5/4	7/4	7/4
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	3	3
Etika	0	1	0
Biológia-egészségtan	4/2	5/2	5/2
Fizika	3/2	5/2	4/0
Kémia	4/2	4/0	4/0
Földrajz	4/2	2/0	2/0
Ének-zene	1	0	0
Vizuális kultúra	1	0	0
Dráma és tánc/Mozgóképkultúra és médiaismeret*	0	0	0
Művészetek**	0	2	2
Informatika ^ˆ	1	0	0
Életvitel és gyakorlat	0	0	1
Testnevelés és sport ^ˆ	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1
Fakultáció	0	2/3/0	2/4/5
Rendelkezésre álló órakeret	9	8	9,1
Hit- és erkölcstan	2	1	2
Összesen	38	36	37

*Mozgóképkultúra és médiaismeret a 9. évfolyamon

** 11. évfolyamon ének-zene és tánc és dráma a művészetben belül.

** 12. évfolyamon ének-zene vizuális kultúra, tánc és dráma és mozgóképkultúra és médiaismeret a művészetben belül.

^ˆ csoportbontás (idegen nyelvek, informatika, testnevelés)

Megjegyzés:

- A biológia-egészségtan, fizika, kémia, földrajz tantárgyaknál a /-előtti óraszám az adott tantárgyból az orientációs osztályba járó tanulóknak vonatkozik.
- A fakultáció sorban a 11. és 12. évfolyamon az eltérő óraszámok az orientáció miatt adódnak.

6.számú táblázat

Általános tantervű osztály óraterve 2020/2021. tanévtől

Tantárgyak	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	3	4	4	4+1
I. idegen nyelv [¨]	3+1	3+2	4	4
II. idegen nyelv [¨]	3	3	3	3
Matematika	3	3	3+1	3+1
Történelem	2	2	3	3
Állampolgári ismeretek				1
Természettudomány			2	
Biológia-egészségtan	3	2	0	0
Fizika	2	3	0	0
Kémia	1	2	0	0
Földrajz	2	1	0	0
Ének-zene	1	1	0	0
Vizuális kultúra	1	1	0	0
Mozgóképkultúra és médiaismeret	0	0	0	1
Művészetek*	0	0	1	0
Digitális kultúra	2	1	2	0
Életvitel és gyakorlat	0	0	0	0
Testnevelés és sport [¨]	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Fakultáció	0	0	4	4
Rendelkezésre álló órakeret	34	34	34	34
Összesen	32	32	33	31
Hit- és erkölcstan	2	2	2	2
Összesen	34	34	35	33
Szabadon tervezhető	1	0	1	3

* 11. évfolyamon ének-zene és dráma és színház a művészeteken belül.

¨ csoportbontás (idegen nyelvek, informatika, testnevelés)

7. számú táblázat

Emelt szintű nyelvi osztály óraterve 2020/2021. tanévtől

Tantárgyak	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	3	4	4	4+1
Emelt nyelv ^ˆ	3+2	3+2	4+1	4+1
II.. idegen nyelv ^ˆ	3	3	3	3
Matematika	3	3	3+1	3+1
Történelem	2	2	3	3
Állampolgári ismeretek				1
Etika	0	0	0	0
Természettudomány			2	
Biológia-egészségtan	3	2	0	0
Fizika	2	3	0	0
Kémia	1	2	0	0
Földrajz	2	1	0	0
Ének-zene	1	1	0	0
Vizuális kultúra	1	1	0	0
Mozgóképkultúra és médiaismeret*	0	0	0	1
Művészetek*	0	0	1	0
Digitális kultúra	2	1	2	0
Életvitel és gyakorlat	0	0	0	0
Testnevelés és sport ^ˆ	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Fakultáció	0	0	4	4
Rendelkezésre álló órakeret	34	34	34	34
Összesen	34	34	34	32
Hit- és erkölcstan	2	2	2	2
Összesen	36	36	36	34
Szabadon tervezhető	0	0	0	2

* 11. évfolyamon ének-zene és dráma és színház a művészeteken belül.

^ˆ csoportbontás (idegen nyelvek, informatika, testnevelés)

8. számú táblázat

Emelt szintű média szakiránnyal bővített informatika osztály óraterve 2020/2021. tanévtől

Tantárgyak	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	3	4	4	4+1
I.. idegen nyelv ^{..}	3	3	4	4
II.. idegen nyelv ^{..}	3	3	3	3
Matematika	3	3	3+1	3+1
Történelem	2	2	3	3
Állampolgári ismeretek				1
Etika	0	0	0	0
Természettudomány			2	
Biológia-egészségtan	3	2	0	0
Fizika	2	3	0	0
Kémia	1	2	0	0
Földrajz	2	1	0	0
Ének-zene	1	1	0	0
Vizuális kultúra	1	1	0	0
Mozgóképkultúra és médiaismeret	0	0	1	0+2
Művészetek*	0	0	1	0
Digitális kultúra	2+2	1+2	2+2	0+2
Életvitel és gyakorlat	0	0	0	0
Testnevelés és sport ^{..}	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Fakultáció	0	0	2	4
Rendelkezésre álló órakeret	34	34	34	34
Összesen	34	34	34	34
Hit- és erkölcstan	2	2	2	2
Összesen	36	36	36	36
Szabadon tervezhető órakeret	0	0	0	0

* 11. évfolyamon mozgóképkultúra és médiaismeret a művészeteken belül.

^{..} csoportbontás (idegen nyelv, informatika, testnevelés)

9..számú táblázat

Nyolcévfolyamos gimnáziumi osztály óraterve 2020/2021. tanévtől

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	3	4	4	4+1
I.. idegen nyelv "	3+1	3+2	4	4
II.. idegen nyelv "	3	3	3	3
Matematika	3	3	3+1	3+1
Történelem	2	2	3	3
Állampolgári ismeretek				1
Természettudomány	0	0	2	0
Biológia-egészségtan	3	2	0	0
Fizika	2	3	0	0
Kémia	1	2	0	0
Földrajz	2	1	0	0
Ének-zene	1	1	0	0
Vizuális kultúra	1	1	0	0
Mozgóképkultúra és média-ismeret	0	0	0	1
Művészetek*	0	0	1	0
Digitális kultúra	2	1	2	0
Testnevelés és sport"	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Fakultáció	0	0	4	4
Rendelkezésre álló órakeret	34	34	34	34
Összesen	32	32	33	31
Hit- és erkölcsstan	2	2	2	2
Összesen	34	34	35	33
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	1	3

* 11. évfolyamon ének-zene és dráma és színház a művészeteken belül.

" csoportbontás (idegen nyelvek, informatika, testnevelés)

10.számú táblázat

Emelt szintű természettudományos, biológia-kémia osztály óraterve 2020/2021. tanévtől

Tantárgyak	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	3	4	4	4+1
I.. idegen nyelv ^ˆ	3	3	4	4
II.. idegen nyelv ^ˆ	3	3	3	3
Matematika	3	3	3+1	3+1
Történelem	2	2	3	3
Állampolgári ismeretek				1
Etika	0	0	0	0
Természettudomány			0	
Biológia-egészségstan	3+1	2+1	0+3	0+3
Fizika	2	3	0	0
Kémia	2	3	3	3
Földrajz	2	1	0	0
Ének-zene	1	1	0	0
Vizuális kultúra	1	1	0	0
Mozgóképkultúra és médiaismeret	0	0	0	1
Művészetek*	0	0	1	0
Digitális kultúra	2	1	2	0
Életvitel és gyakorlat	0	0	0	0
Testnevelés és sport ^ˆ	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Fakultáció	0	0	1	1
Rendelkezésre álló órakeret	34	34	34	34
Összesen	34	33	34	34
Hit- és erkölcstan	2	2	2	2
Összesen	36	35	36	36
Szabadon tervezhető	0	1	0	0

* 11. évfolyamon ének-zene és dráma és színház a művészeteken belül.

^ˆ csoportbontás (idegen nyelvek, informatika, testnevelés)

11.számú táblázat

Emelt szintű természettudományos, matematika-fizika osztály óraterve 2020/2021. tanévtől

Tantárgyak	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	3	4	4	4+1
I.. idegen nyelv ^ˆ	3	3	4	4
II.. idegen nyelv ^ˆ	3	3	3	3
Matematika	3+1	3+1	3+3	3+3
Történelem	2	2	3	3
Állampolgári ismeretek				1
Etika	0	0	0	0
Természettudomány			0	
Biológia-egészségtan	3	2	0	0
Fizika	2+1	3+1	0+4	0+4
Kémia	1	2	0	0
Földrajz	2	1	0	0
Ének-zene	1	1	0	0
Vizuális kultúra	1	1	0	0
Dráma és tánc/Mozgóképkultúra és médiaismeret*	0	0	0	1
Művészetek**	0	0	1	0
Digitális kultúra	2	1	2	0
Életvitel és gyakorlat	0	0	0	0
Testnevelés és sport ^ˆ	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Fakultáció	0	0	1	1
Rendelkezésre álló órakeret	34	34	34	34
Összesen	34	34	34	34
Hit- és erkölcstan	2	2	2	2
Összesen	36	36	36	36
Szabadon tervezhető	0	0	0	0

* 11. évfolyamon ének-zene és dráma és színház a művészeteken belül.

^ˆ csoportbontás (idegen nyelvek, informatika, testnevelés)

12.számú táblázat

Emelt szintű természettudományos, földrajz osztály óraterve 2020/2021. tanévtől

Tantárgyak	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	3	4	4	4+1
I.. idegen nyelv ^ˆ	3	3	4	4
II.. idegen nyelv ^ˆ	3	3	3	3
Matematika	3	3	3+1	3+1
Történelem	2	2	3	3
Állampolgári ismeretek				1
Etika	0	0	0	0
Természettudomány				
Biológia-egészségtn	3	2	0	0
Fizika	2	3	0	0
Kémia	1	2	0	0
Földrajz	2+2	1+2	0+3	0+3
Ének-zene	1	1	0	0
Vizuális kultúra	1	1	0	0
Dráma és tánc/Mozgóképkultúra és médiaismeret*	0	0	0	1
Művészetek**	0	0	1	0
Digitális kultúra	2	1	2	0
Életvitel és gyakorlat	0	0	0	0
Testnevelés és sport ^ˆ	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Fakultáció	0	0	4	4
Rendelkezésre álló órakeret	34	34	34	34
Összesen	34	34	34	34
Hit- és erkölcstan	2	2	2	2
Összesen	36	36	36	36
Szabadon tervezhető	0	0	0	0

* 11. évfolyamon ének-zene és dráma és színház a művészeteken belül.

^ˆ csoportbontás (idegen nyelvek, informatika, testnevelés)

Intézményünk minden osztályában és évfolyamán csoportbontásban tanítjuk az idegen nyelvet és a testnevelést.

Emelt szintű érettségire való felkészítés keretében kiemelten kezeljük a tehetséges tanulókkal való foglalkozást a 11. és 12. évfolyamon a következő tantárgyaknál: magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, angol nyelv, német nyelv, francia nyelv, olasz nyelv, fizika, kémia, biológia.

Középszintű érettségire felkészülés valamennyi 11-12. évfolyamon oktatott tárgyak tanítási órák keretében történik. Földrajz, informatika, vizuális kultúra, mozgókép-kultúra és médiaismeret, testnevelés és sport, hittan tantárgyból 11-12. évfolyamon külön középszintű felkészítést biztosítunk.

3.3.3 A választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások tananyagai

Emelt szintű nyelvi osztály 9-12. évfolyam

Általános tantervű, az emelt szintű természettudományos és az emelt szintű média szakiránnyal bővített informatika osztály

	10.évfolyam	11.évfolyam	12.évfolyam
1.idegen nyelv	+1	-	-
2.idegen nyelv	-	-	-

Emelt szintű nyelvi osztály

	10.évfolyam	11.évfolyam	12.évfolyam
1.idegen nyelv	+2	+2	+2
2.idegen nyelv	+1	+1	+1

Nyolcévfolyamos gimnáziumi osztály

	10.évf.	11.évf.	12.évf.
1.idegen nyelv	+1	+1	-
2.idegen nyelv	+1	+2	+2

Az idegen nyelvek tanítása során a nyelvtanítás jellegéből adódóan több kulcskompetencia és a Nemzeti Alaptantervben megfogalmazott célok építhetők be.

Célunk az, hogy a tanulók idegen nyelv tudása tegye fokozatosan lehetővé, az adott szintnek megfelelően az információszerzést az adott évfolyamokon a témakörökhöz kapcsolódva.

Az idegen nyelv tanítása során olyan kulcskompetenciákat sajátíttatunk el, amelyek segítséget nyújtanak a tanulásban, a magánéletben, a későbbi szakmai pályafutás során, az élet minden területén. A pluszórák lehetőséget adnak az intenzívebb készségfejlesztésre, a felzárkózásra, a differenciált haladásra, az egyéni szükségletek figyelembe vételére.

Kiemelt cél az érettségi vizsgára, valamint a sikeres nyelvvizsgára való felkészítés. Az alábbi témakörök a tanulmányok alatt ismétlődve és fokozatosan bővülve fordulnak elő:

1. Személyes vonatkozások, család
2. Ember és társadalom
3. környezetünk
4. Iskola
5. A munka világa
6. Életmód
7. Szabadidő, művelődés, szórakozás
8. Utazás, turizmus
9. Tudomány, technika
10. Gazdaság

Az alapkészségek, mint olvasáskészség, beszéd-készség, íráskészség valamint a hallás utáni szövegértés folyamatosan, az adott életkori sajátosságokat előtérbe helyezve fordul elő, figyelembe véve, hogy a minimumszint a 12. évfolyam végére a B1 szint.

Beszéd-készség:

- szóbeli interakció: begyakorolt témák alapján beszélgetések, véleménynyilvánítás, érzelmek kifejezése, alkalmazkodás a kommunikációs helyzetekhez
- összefüggő beszéd: önkifejezés, begyakorolt szerkezetekkel a szintnek megfelelően; a folyamatoshoz közelítő, érthető beszéd, egy gondolat vagy probléma lényegének kifejezése

Olvasáskészség:

- többféle szövegfajta olvasása, lényegre törő autentikus vagy kismértékben szerkesztett szövegek megértése, az érvelés gondolatmenetének fejlesztése

Íráskészség:

- ismerős témákról a gondolatokat összehangolt mondatokban kifejezni
- néhány műfajban tényközlő szöveg írása minta alapján
- írásbeli beszámoló eseményekről, élményekről
- jegyzet készítése olvasott és hallott köznyelvi szövegből
- minták alapján, alapvető stílusjegyek figyelembe vételével rövid szövegek létrehozása szempontok alapján

Hallott szöveg értése:

- globális megértés fejlesztése-lényegkiemelés
- szelektív megértés fejlesztése-információkeresés
- ösztönzés a célnyelvi szövegek hallgatására
- sikerélményhez juttatás
- kapcsolódási pontok keresése: zene, ünnepek
- hallott szöveghez kapcsolódó feladatok megoldása
- tanulmányok végére értse meg főbb vonalaiban a köznyelvi beszédet

Matematika 10-12. évfolyam

10. évfolyam - +32 óra

Témakör	+ órák száma	Tematika
másodfokú egyenletek	+8	A Viète-formulák alkalmazása, a két négyzetgyököt tartalmazó egyenletek megoldása.
Geometria	+8	Néhány egyszerűbb bizonyítás bemutatása. A húrnégyszögek tételének és az érintőnégy-szög tételének alkalmazása
Középszintű érettségi feladattípusok	+8	Ismeretek elmélyítése, gyakorlása.
	+8	A 9. és 10. évfolyam anyagának rendszerezése, felkészülés az év végi vizsgára.

11. évfolyam - +36 óra

Témakör	+ órák száma	Tematika
kombinatorika	+12	ismétléses kombináció fogalmának megismerése és alkalmazása
trigonometria	+12	Egyszerűbb trigonometrikus egyenlőtlenségek megoldása
exponenciális és logaritmikus egyenletek	+12	egyenlőtlenségek és egyenletrendszerek megoldása

12. évfolyam - +32óra

Témakör	+ órák száma	Tematika
Középszintű érettségi	+20	típusfeladatok és feladatsorok megoldása
Emelt szintű érettségi	+12	típusfeladatok és feladatsorok megoldása

Emelt szintű fizika osztály 10-12. évfolyam

Az emelt órászám elsősorban a kötelező tananyag mélyebb elsajátításához szükséges ismeretek átadására ad lehetőséget. A matematikai ismeretek bővebb alkalmazása illetve tanulói kísérletek elvégzése a még pontosabb megértést szolgálja. Az alapórászám feladatait versenyfeladatokkal kiegészítve biztosítjuk az emelt szintű érettségire való felkészülést és versenyeken való eredményes szereplést.

10. osztály (2+2 óra)	Óraszám	Plusz órák száma	Plusz órák tematikája
Hőtani alapok	10 óra	15 óra	Több feladatmegoldó óra.
Gázok makroszkopikus vizsgálata		6 óra	Tanuló kísérletek.
Kinetikus gázmodell	6 óra		
A termodinamika főtételei	19 óra	10 óra	Több feladatmegoldó óra. Tanuló kísérletek.
Halmazállapotok, halmazállapot-változások	6 óra	4 óra	Több feladatmegoldó óra. Tanuló kísérletek.
Hőterjedés	2 óra	4 óra	
Mindennapok hőtana	3 óra		
Tematikus évi mérési gyakorlatok		8 óra	
Elektrosztatika	10 óra	10 óra	Több feladatmegoldó óra. Tanuló kísérletek. Kondenzátorok kapcsolása
Egyenáramok	16 óra	15 óra	Több feladatmegoldó óra. Tanuló kísérletek. Ohm törvénye teljes áramkörre.
144 óra	72 óra	72 óra	

11. osztály (2+3 óra)	Óraszám	Plusz órák száma	Plusz órák tematikája
Mechanikai rezgések és hullámok	13 óra	12 óra	Hangtan Több feladatmegoldó óra. Tanuló kísérletek
Elektromágneses indukció, váltóáram	13 óra	12 óra	RLC-kör Több feladatmegoldó óra. Tanuló kísérletek
Elektromágneses rezgés, elektromágneses hullám	7 óra	4 óra	Rádió, televízió, mobiltelefon Több feladatmegoldó óra.
Hullám- és sugároptika	13 óra	10 óra	Egyszerű és összetett optikai eszközök képalkotása. A szem. Több feladatmegoldó óra. Tanuló kísérletek
Atomfizika I. – héjfizika	8 óra	8 óra	Kondenzált anyagok szerkezete és fizikai tulajdonságai. Nobel- díjas fizikusok életrajzai Több feladatmegoldó óra.
Atomfizika II. – mag-	8 óra	8 óra	A Radon.

11. osztály (2+3 óra)	Óraszám	Plusz órák száma	Plusz órák tematikája
fizika			Atom erőművek biztonságos üzemeltetésének és a fúziós erőműnek ismertetése. Részecskefizika. Több feladatmegoldó óra.
Mechanikai kiegészítések		10 óra	Merev testek mechanikája. Több feladatmegoldó óra.
Csillagászat és asztrofizika	10 óra	8 óra	A kozmológia és a csillagfejlődés fázisainak részletesebb ismertetése.
Érettségi feladatok		36 óra	Mechanika, hőtani feladatok Érettségi kísérletek
180 óra	72 óra	108 óra	

12. osztály (2+3 óra)	Óraszám	Plusz órák száma	Plusz órák tematikája
Környezetfizika		10 óra	Környezetfizika
Fizika és társadalom		15 óra	Fizika és társadalom Fizikusok életének ismertetése.
Rendszerező ismétlés		135 óra	Érettségi felkészülés Kísérletek áttekintése
160 óra		160 óra	

Emelt szintű matematika-fizika osztály 9-12. évfolyam

Az emelt óraszám elsősorban a kötelező tananyag mélyebb elsajátításához szükséges ismeretek átadására ad lehetőséget. A matematikai ismeretek bővebb alkalmazása illetve tanulói kísérletek elvégzése a még pontosabb megértést szolgálja. Az alapórászám feladatait versenyfeladatokkal kiegészítve biztosítjuk az emelt szintű érettségire való felkészülést és versenyeken való eredményes szereplést. Matematika tantárgyból a követelmények kiegészülnek az emelt szintű érettségi elvárásainak megfelelően.

Fizika

9. osztály (2+1 óra)	Óraszám	Plusz órák száma	Plusz órák tematikája
I. Alapozó mérési gyakorlatok		3 óra	Tanulói kísérletek
II. Kinematika	22 óra	7 óra	Hajításos feladatok Változó forgómozgás Több feladatmegoldó óra
III. Dinamika	22 óra	10 óra	Forgómozgás dinamikája részletesebben Több feladatmegoldó óra
IV. Testek egyensúlya	4 óra	5 óra	Több feladatmegoldó óra Tanuló kísérletek
V. Munka energia	10 óra	5 óra	Több feladatmegoldó óra Tanuló kísérletek
VI. Égi és földi mechanika egysége		3 óra	
VII. Folyadékok és gázok mechanikája	14 óra	3 óra	Több feladatmegoldó óra. Tanuló kísérletek.
144 óra	72 óra	36 óra	

10. osztály (2+1 óra)	Óraszám	Plusz órák száma	Plusz órák tematikája
Hőtani alapok	10 óra	17 óra	Több feladatmegoldó óra.
Gázok makroszkopikus vizsgálata		3 óra	Tanuló kísérletek.
Kinetikus gázmodell	6 óra		
A termodinamika főtételei	19 óra	5 óra	Több feladatmegoldó óra. Tanuló kísérletek.
Halmazállapotok, halmazállapot-változások	6 óra	2 óra	Több feladatmegoldó óra. Tanuló kísérletek.
Hőterjedés	2 óra	2 óra	
Mindennapok hőtana	3 óra		
Tematikus évi mérési gyakorlatok		4 óra	
Elektrosztatika	10 óra	5 óra	Több feladatmegoldó óra. Tanuló kísérletek. Kondenzátorok kapcsolása
Egyenáramok	16 óra	8 óra	Több feladatmegoldó óra. Tanuló kísérletek. Ohm törvénye teljes áramkörre.
144 óra	72 óra	36 óra	

11. osztály (2+3 óra)	Óraszám	Plusz órák száma	Plusz órák tematikája
Mechanikai rezgések és hullámok	13 óra	12 óra	Hangtan Több feladatmegoldó óra. Tanuló kísérletek
Elektromágneses indukció, váltóáram	13 óra	12 óra	RLC-kör Több feladatmegoldó óra. Tanuló kísérletek
Elektromágneses rezgés, elektromágneses hullám	7 óra	4 óra	Rádió, televízió, mobiltelefon Több feladatmegoldó óra.
Hullám- és sugároptika	13 óra	10 óra	Egyszerű és összetett optikai eszközök képalkotása. A szem. Több feladatmegoldó óra. Tanuló kísérletek
Atomfizika I. – héjfizika	8 óra	8 óra	Kondenzált anyagok szerkezete és fizikai tulajdonságai. Nobel- díjas fizikusok életrajzai Több feladatmegoldó óra.
Atomfizika II. – magfizika	8 óra	8 óra	A Radon. Atom erőművek biztonságos üzemeltetésének és a fúziós erőműnek ismertetése. Részecskefizika. Több feladatmegoldó óra.
Mechanikai kiegészítések		10 óra	Merev testek mechanikája. Több feladatmegoldó óra.
Csillagászat és asztrofizika	10 óra	8 óra	A kozmológia és a csillagfejlődés fázisainak részletesebb ismertetése.
Érettségi feladatok		36 óra	Mechanika, hőtani feladatok Érettségi kísérletek
180 óra	72 óra	108 óra	

12. osztály (0+4 óra)	Óraszám	Plusz órák száma	Plusz órák tematikája
Környezetfizika		10 óra	Környezetfizika
Fizika és társadalom		15 óra	Fizika és társadalom Fizikusok életének ismertetése.
Rendszerező ismétlés		103 óra	Érettségi felkészülés Kísérletek áttekintése
160 óra		128 óra	

Matematika**9.évfolyam +36 óra**

Témakör	+ órák száma	Tematika
Algebra, számelmélet	+8	nevezetes szorzatok elmélyítése, gyakorlása
Függvények	+8	abszolútérték függvények összeadásának és kivonásának ábrázolása és jellemzése.
Háromszögek, négyszögek, sokszögek	+8	egyszerűbb tételek bizonyítása
Egyenletek	+8	a két abszolútértéket tartalmazó egyenlet megoldása, valamint a különböző egyenletek megoldási módszereinek elmélyítése
	+4	Gyengébb tanulók felzárkóztatása, gyakorlás

10. évfolyam - +72 óra

Témakör	+ órák száma	Tematika
másodfokú egyenletek	+16	A Viéte-formulák alkalmazása, a két négyzetgyököt tartalmazó egyenletek megoldása.
Geometria	+16	Néhány egyszerűbb bizonyítás bemutatása. A húrnégyszögek tételének és az érintőnégy-szög tételének alkalmazása
Középszintű érettségi feladattípusok	+24	Ismeretek elmélyítése, gyakorlása.
	+16	A 9. és 10. évfolyam anyagának rendszerezése, felkészülés az év végi vizsgára.

11. évfolyam - +144 óra

Témakör	+ órák száma	Tematika
kombinatorika	+30	ismétléses kombináció fogalmának megismerése és alkalmazása
trigonometria	+30	Egyszerűbb trigonometrikus egyenlőtlenségek megoldása
exponenciális és logaritmikus egyenletek	+30	egyenlőtlenségek és egyenletrendszerek megoldása
Valószínűség számítás	+30	Ismeretek elmélyítése, gyakorlása.
Koordináta geometria	+30	Ismeretek elmélyítése, gyakorlása.ü

12. évfolyam - +32óra

Témakör	+ órák száma	Tematika
Középszintű érettségi	+40	típusfeladatok és feladatsorok megoldása
Emelt szintű érettségi	+32	típusfeladatok és feladatsorok megoldása
Analízis alapjai	+32	típusfeladatok és feladatsorok megoldása
Gyűjtőjárdék, törlesztőtörészlet	+24	típusfeladatok és feladatsorok megoldása

Emelt szintű média szakiránnyal bővített informatika osztály 9-12. évfolyam**Informatika****9. évfolyam +72 óra**

Tematikai egység	Órakeret	Alap szintű ismeretek
1. Az informatikai eszközök használata	+28 óra	Az egészséges munkakörnyezet. A számítógépes perifériák Az operációs rendszer. A számítógépes hálózat. Az adatok biztonságos tárolása.
2. Alkalmazói ismeretek	+44 óra	Írott és audiovizuális dokumentumok elektronikus létrehozása. Adatkezelés, adatfeldolgozás, információmegjelenítés

10. évfolyam (72 óra)

Tematikai egység	Órakeret	Alap szintű ismeretek
3. Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel	+6 óra	A problémamegoldáshoz szükséges módszerek és eszközök kiválasztása Algoritmizálás és adatmodellezés Egyszerűbb folyamatok modellezése
4. Infokommunikáció	+8 óra	Információkeresés, információközlési rendszerek. Az információs technológián alapuló kommunikációs formák. Médiainformatika
5. Az információs társadalom	+4 óra	Az információkezelés jogi és etikai vonatkozásai Az e-szolgáltatások szerepe és használata
6. Könyvtári informatika	+4 óra	A könyvtári rendszer szolgáltatásai és a különböző információforrások önálló felhasználása tanulmányi és egyéb feladatokhoz.

11. évfolyam (108 óra)

Tematikai egység	Órakeret	Emelt szintű ismeretek
4. Infokommunikáció	+104 óra	Gyakorlat orientált médiaprojektek megvalósítása.

12. évfolyam (108 óra)

Tematikai egység	Órakeret	Emelt szintű ismeretek
2. Alkalmazói ismeretek	+4 óra	Alternatív operációs rendszerek. Hálózati eszközök konfigurálása
3. Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel	+24 óra	Különböző programozási nyelvek megismerése. Alacsony szintű programozási nyelvek bemutatása.

Tematikai egység	Órakeret	Emelt szintű ismeretek
5. Az információs társadalom	+12 óra	Információs szolgáltatások kialakítása (weboldal, keresőrendszer, fórum)
6. Könyvtári informatika	+12 óra	Összetett referenzs kérdések megoldása. Szellemi munka technikájának magas szintű ismerete. Nem hagyományos dokumentumok.

Mozgóképkultúra és médiaismeret 10-12. évfolyam

10. évfolyam 36. óra

Tematikai egység	Órakeret	Fejlesztési követelmények
Előzetes tudás felmérése	2 óra	
A média kifejezőeszközei: figyelemirányítás, hangulatteremtés és értelmezés fő eszközei	18 óra	Látványszervezés, szövegszervező eszközök, fényviszonyok, képkivágások Műfajelméleti rendszerezés, formanyelvi alapok, filmdefiníciók értelmezése, állókép és mozgóképek, fotó és film, az idő dimenziója A filmkészítés lépései 1. Ötlet, történet, 2. szinopszis, treatment 2. Forgatókönyv irodalmi forgatókönyv technikai forgatókönyv storyboard 3. Forgatás 4. Vágás, utómunka
A média kifejezőeszközei A mozgóképi elbeszélés	12 óra	szinopszis, treatment, irodalmi, technikai forgatókönyv, storyboard, snitt, beállítás, filmkép, scene, jelenet, szekvencia Képekből történet kitalálása, storyboard készítése Filmjelenetek elemzése, montázselmélet: Kulesov, Eisenstein lineáris-narratív, intellektuális, asszociációs, expresszív, szeriális, párhuzamos, belső montázs, flash-back (metrikus, ritmikus, tonális, szupertonális, intellektuális) Műfajok, műsorszámok A szerző film és a tömegfilm A műfajfilmek jellemzői. Néhány fontos műfaj Rendszerezés kultúrtörténeti összefüggésben, a magas és a tömegkultúra. Típus és archetípus. Filmtörténet.
A média társadalmi szerepe	4 óra	médiafogyasztás és befogadás befogadási elméletek, médiafogyasztási szokások médiafüggőség, infotainment, reklám

A továbbhaladás feltételei: A tanuló legyen tisztában a hatás-befogadás elméletekkel, a film és médiaműfajok sokszínűségével, tudjon tájékozódni a média és a film világában, ismerje fel a szimbólumok összefüggéseit. Tudjon értelmezni archetipikus és tipikus figurákat és helyzeteket, ismerje a szerzői és a tömegfilm sajátosságait különbségeit, legfontosabb filmtörténeti állomásait.

11. évfolyam (72 óra)

tematikai egység	óraszám	fejlesztési követelmények
A média társadalmi szerepe, használata, az új média formái és szövegépítkezési sajátosságai	20 óra	Az internetes szövegépítkezés sajátosságainak megismerése, tartalomelemzés Web design, flash animáció, blogszerkesztés, new media megjelenése, etikai környezete, jogi szabályozása, index hivatkozások, publikálás, Közzététel hálózaton, Publikálás weben, mobil eszközökön
Az elektronikus újságírás sajátosságai	6 óra	(A rádiós újságírás műfaji rendszerezése, A hang keletkezése, előállítása és érzékelése, a hang, mint akusztikus jel keletkezése, jellemzői, fizikai tulajdonságai. A hang érzékelése. Természe-

		tes és mesterséges hangforrások: beszéd, zene, zaj. Hangtechnikai alapfogalmak frekvencia, dinamika, hullámhossz, oktáv, decibel stb. Minőségi hanganyagok, jellegzetes hanghibák, hangzásbeli eltérések megmutatása, hangstúdiók felépítése, hang a filmen, színházban, televízióban, rádióban, koncerten hangosítás szabadterén, szinkronizálás, finomságok, mastering)
A média társadalmi szerepe, használata, Médiaipar, médiafogyasztás és befogadás	16 óra	Nyilvánosság, demográfia, kutatásmódszertan, a média társadalmi szerepe- befogadási stratégiák, hatáselméletek, tematizáció, napirend kijelölés A médiatizált nyilvánosság jogi/etikai környezete. A médiaintézmények. A média szabadságának határai (politikai, gazdasági és jogi kontroll, törvények, kvóták, morális határok A valóság médiareprezentációja. Az ideológia és a politika reprezentációja. A manipuláció A média mint hatalmi ág A média legfontosabb társadalmi szerepei (tájékoztatás,örkutya-szerep, közösségteremtő, a morális értékrend formálása, szórakoztatás) Közszolgálat és kereskedelmi érdek.Nézettségi index Közvélemény és nyilvánosság (elhallgatási spirál, látensközvélemény) Médiaetika, a média felelőssége Médiatörvény
A média társadalmi szerepe, használata, médiaetika és szabályozás (12 óra)	12 óra	A nyilvános megszólalás szabadságának és felelősségének tudatosítása. Állásfoglalás a Tartalomszabályozás a médiatörvényben, reklámtörvény, véleményformálás, az internet tartalomszabályozásának lehetőségei
A média kifejezőeszközei (a mozgóképi elbeszélés) A média kifejezőeszközei (A figyelemátirányítás, hangulatteremtés és értelmezés fő eszközei)	18 óra	mozgóképi szöveg újrafogalmazása megadott kritériumok alapján

A továbbhaladás feltételei: A tanuló legyen képes a mozgóképi szövegek elemzésére, a nyomtatott és elektronikus sajtó médiaszövegeinek értelmezésére. ismerje a médiareprezentáció jelenségét, legyen járatos a média törvénykezési és etikai szabályozásában.

12. évfolyam (72 óra)

Tematikai egység	órakeret	fejlesztési követelmények
Tömegkommunikációs modellek	3 óra	
Infokommunikáció és identitás	6 óra	
Befogadás elméletek	6 óra	
Dokumentarizmus	6 óra	
Médiaetika, médiaszabályozás	6 óra	
Műfaji elemek felismerése, használata	9 óra	
A média kifejezőeszközei (a mozgóképi elbeszélés)	18 óra	A tanulók az elmúlt években szerzett ismereteik alapján, a szeptemberben meghirdetett projekt-feladatok közül választanak, és azt csoportmunkában készítik. A projekt több részfeladatból tevődik össze, mely részfeladatok elméleti és gyakorlati kész-

Tematikai egység	órakeret	fejlesztési követelmények
		ségeit a korábbi években már elsajátították. <u>A projektnek tartalmaznia kell az alábbi témaköröket:</u> Képszerkesztés Kiadványszerkesztés Hangszerkesztés Videószerkesztés Honlapkészítés, blog, flash animáció New média
A médiakifejezőeszközei (A figyelemátirányítás, hangulatle- remtés és értelmezés fő eszközei)	18 óra	A tanulók az elmúlt években szerzett ismereteik alapján, a szeptemberben meghirdetett projekt- feladatok közül választanak, és azt csoportmun- kában készítik. A projekt több részfeladatból tevődik össze, mely részfeladatok elméleti és gyakorlati kész- ségeit a korábbi években már elsajátították. <u>A projektnek tartalmaznia kell az alábbi témaköröket:</u> Képszerkesztés; Kiadványszerkesztés; Hang- szerkesztés; Videószerkesztés Honlapkészítés, blog, flash animáció; New média

A továbbhaladás feltételei: A tanulók legyenek képesek a mozgóképkultúra fejlődésnek egyes mozzanatait elhelyezni a huszadik századi művelődéstörténet összefüggéseiben. Ismerjék az audiovizuális tömegkultúra, illetve a fogyasztói kultúra jellegzetességeit, a megítélésükkel kapcsolatos problémákat. A megismert művekről, műsorokról, vagy műfajokról alkotott véleményüket szóban és írásban szabatosan tudják kifejezni. Ismerjék fel a filmnyelv egyes kifejező eszközeit, és az audiovizuális szövegek értelmezésénél alkalmazzák helyesen ezekkel kapcsolatos ismereteiket. A tanuló legyen képes önállóan mozgóképi alkotásokat létrehozni.

Emelt szintű biológia-kémia osztály 9-12. évfolyam

9. Évfolyam / 72 óra/	
Tematikai egység	Emelt szintű ismeretek
I. Bevezetés a biológiába 1. A biológia tudománya	A mesterséges és a fejlődéstörténeti rendszer Molekuláris törzsfa Hipotézis és teória Modellalkotás Az EKG, EEG, CT, UH, röntgen vizsgálat, elektronmikroszkóp gyakorlati alkalmazásának lehetőségei Élő rendszerekben zajló körfolyamatok értelmezése
2. Az élet jellemzői	Kapcsolatok elemzése Ozmotikus anyagok szerepe
3. Fizikai, kémiai alapismeretek	Kromatográfia Enzimműködéshez kapcsolható kísérletek
II. Evolúció 1. Populációgenetika és evolúciós folyamatok	A matematikai modell és a megfigyelhető biológiai folyamatok összefüggése Ideális populáció Hardy-Weinberg összefüggés A születési és halálozási ráta A kihalási küszöb fogalma, kapcsolata a genetikai sodródással és a beltenyészet következtében föllépő leromlással. A beltenyésztés és a nem véletlenszerű párválasztás bioló-

	<p>giai hatásai</p> <p>Az evolúció szintjeire vonatkozó elméletek</p> <p>A relatív és az abszolút (C14/C12) kormeghatározás Az élő kövület fogalma</p> <p>A pollenanalízis és az évgyűrűelemzés módszere, az ebből levonható következtetések</p> <p>Az evolúció közvetett bizonyítékai</p> <p>A házasítás, mint genetikai beavatkozás</p>
III. Környezet- és természetvédelem	<p>Esttanulmány elemzése</p> <p>Önálló véleményalkotás, javaslattevés</p> <p>A szennyezés csökkentését ösztönző főbb gazdasági és jogi lehetőségek, hatékonyságuk</p> <p>Kísérletmagyarázat</p>
10. Évfolyam /144 óra /	
Tematikai egység	Emelt szintű ismeretek
I. Az egyed szerveződésiszintje	
1. Nem sejtes rendszerek	
2. Önálló sejtek	<p>A vírusok kialakulása, vírushelyettesítés folyamata, prion</p> <p>A baktériumok életfolyamatai és ökológiai típusai</p> <p>Fertőtlenítő eljárások</p> <p>Endoszimbionta elmélet</p> <p>Az állatcsoportok evolúciós újtásai</p> <p>Állati szövetek felismerése</p> <p>Tanult magatartásformák genetikai háttere</p>
3. Többsejtűek-állatok országa	
4. Többsejtűek növények országa	<p>A növények és állatok összehasonlítása</p> <p>A mohák kétszakaszos egyedfejlődése és ökológiai szerepe</p> <p>A szövetes növények kétszakaszos egyedfejlődése</p> <p>A kettős megtermékenyítés</p> <p>Növényi szervek módosulatai</p> <p>Víz-molekula atomjainak sorsa a növényekben</p> <p>A folyadéktranszport hajtóerői</p> <p>A szén-dioxid sorsa a növényekben</p> <p>Növénytan kísérletek</p> <p>Nappalhosszúság és virágképzés</p> <p>A virág és a termés részeinek kapcsolata</p> <p>Az auxin szerepe</p>
5. Gombák országa	Járomspórás, tömlős, bazidiumos gombák
II Egyed alatti szerveződésiszint	
1. Szervetlen és szerves alkotóelemek	<p>Az I, F, Si szerepe az élő szervezetben</p> <p>A NO₂⁻ és PO₃⁻ ionok természetes előfordulásai</p> <p>A lipidek szerkezete, típusai, szerepe</p> <p>Az α- és β glükóz szerkezete, a ribóz, dezoxiribóz, amilóz és cellulóz molekulájának felépítése</p> <p>Az aminosavak, a peptidkötés, a fehérjék szerkezetei</p> <p>A stresszfehérjék</p> <p>A nukleotidok és a nukleinsavak felépítése</p> <p>A nukleotidok (NAD⁺, NADP⁺, ATP) biológiai jelentőségét.</p>

<p>2. Az anyagcsere folyamatai</p> <p>3. Sejtalkotók (az eukarióta sejtben)</p>	<p>Griffith és Avery, Hershey és Chase kísérlete Hidrolízis, kondenzáció Fotoszintetikus színyanyagok Glikolízis, citrátkör Aminosavak lebontása Aktív és passzív transzport Lizoszóma Lebontó folyamatok helye a sejtben Sejtciklus Mitózis és meiózis folyamata K-Na pumpa A sejthalál típusai</p>
<p>11. Évfolyam / 180 óra /</p>	
<p>Tematikai egység</p>	<p>Emelt szintű ismeretek</p>
<p>I Egyed feletti szerveződésiszintek</p> <p>1. Populációk</p> <p>2. Életközösségek (élőhelytípusok)</p> <p>3. Bioszféra</p> <p>4. Ökoszisztéma</p>	<p>A populációk jellemzői, feladatmegoldás r- és k-stratégisták, Niche-elmélet, niche típusok Minimum-elv, Gauze-elv, Bergmann-szabály Az állati és emberi kommunikáció különbségei Társas kapcsolatok A populációk közötti kölcsönhatások A társulások szerkezete, változásai Az ember hatása a szukcesszióra A degradáció és okai A cseres-tölgyes, gyertyános-tölgyes, bükkös összehasonlítása Intrazonális társulásokat kialakító tényezők Az ember hatása A szikes puszta és a sziklagyeppek A Kárpát-medence jellegzetes társulásainak változása A közlekedés ökológiai hatásai Fenntartható gazdálkodás A demográfiai és gazdasági növekedés anyagi- és energetikai korlátai Abiotikus tényezők és az élőlények kapcsolata Táplálékhálózatok megszerkesztése, elemzése Nitrogénkörforgás A produkció, a biomassza és az egyedszám összefüggései Az anyag- és energiaáramlás elemzése Genetikai, faj- és ökológiai diverzitás A diverzitás védelmének fontossága Esttanulmány elemzése</p>
<p>II. Öröklődés</p> <p>1. Molekuláris genetika</p> <p>2. Mendeli genetika</p>	<p>DNS megkettőződés, fehérjeszintézis folyamata, sejtalkotók A genetikai kód tulajdonságai Kodonszótár használata Emberi fehérje előállítása baktériummal A mutáció típusai A sarlósejtes vérszegénység, albinizmus, fenilketonúria A laktóz-operon Mendel kutatási módszerének értelmezése Mendel következtetéseinek érvényességi korlátai, ennek okai</p>

	<p>Az acetmuslica, mint genetikai alany</p> <p>Genetikai számítások</p> <p>Családfaelemzés</p> <p>Nemhez kötött öröklődés</p> <p>Öröklésmentek levezetése</p> <p>A kapcsoltság és a rekombináció tényének felismerése</p> <p>A kapcsoltság, a rekombinációs gyakoriság és a genetikai térképezés módszerének összefüggése</p> <p>Mennyiségi jellegek eloszlása</p>
12. Évfolyam / 180 óra /	
Tematikai egység	Emelt szintű ismeretek
I. Az emberi szervezet	
1. Szabályozás	<p>Kémiai és elektromos, helyi és tovaterjedő potenciál</p> <p>A drogok és egyes mérgek hatása a szinapszisa</p> <p>Biológiai ritmusok</p> <p>A gliasejtek és a velőshüvely, a szklerózis multiplex</p> <p>Az alvás-ébrenlét ciklusa, biológiai funkciói</p> <p>A jobb és bal agyfélteke eltérő funkciói</p> <p>A csapok, pálcikák és dúcsejtek szerepe</p> <p>A kép- és színlátás, a fényerősség-érzékelés optikai és élet-tani alapjai</p> <p>A látórendszer és az egyensúlyérzés kapcsolata</p> <p>A Corti-szerv</p> <p>A helyzetérzékelés</p> <p>Automatizált mozgások szabályozása</p> <p>A szimpatikus és a paraszimpatikus idegrendszer</p> <p>A keringés és a testhőmérséklet szabályozása</p> <p>Az emberi viselkedés evolúciós (genetikai), ökológiai, kul-turális alapjai</p> <p>Emberi viselkedéssel kapcsolatos leírások, kísérletek elem-zése</p> <p>Pszichoszomatikus betegségek</p> <p>Az Alzheimer-kór és a Parkinson-kór tünetei</p> <p>Az adrenalin, inzulin, glükokortikoidok, mineralokortikoi-dok, vazopresszin, parathormon, kalcitonin, D-vitamin-hormon szerepe</p> <p>Hormonhatás elemzés</p> <p>Természetes és adaptív immunválasz</p> <p>Az immunrendszer működése</p> <p>Vérszérum, autoimmun betegségek</p> <p>Szervátültetés</p>
2. Izomrendszer	<p>Az izom működése, a Ca^{2+} szerepe, a kreatin-foszfát és a mioglobin szerepe</p> <p>Az izomláz kialakulása</p>
3. Táplálkozás	<p>Tápanyagok emésztése és lebontása, az építőegységek be-épülése, felhasználása</p> <p>Emésztőenzimek</p> <p>E-, K-, B₁-, B₆-vitaminok</p> <p>Alapanyagcsere fogalma, értéke</p> <p>Májbetegségek és a sárgaság</p>
4. Légzés	<p>Grafikonelemzés</p> <p>Donders-modell</p> <p>A gázcsere és a diffúzió</p> <p>A gége működése, a hangerősségét, magasságát, és a hang-szint befolyásoló tényezők</p>

<p>5. Anyagszállítás</p>	<p>Légzésszabályozás Légmell, keszombetegség A dohányzás hatása a légúti szervekre A vér kémiai összetételének változása A hemoglobin felépítése A véralvadás folyamata és a vérzékenység A nyirok mozgása A szövetnedv áramlása Grafikonelemzés, számítási példák megoldása A vénás áramlás</p>
<p>6. Kiválasztás</p>	<p>A szív ingerületképző rendszere A bőr, a máj, a tüdő, a végbél és a vese szerepét a kiválasztásban. Szűrletképzés, visszaszívás, kiválasztás (exkréció). A nefron működése A kiválasztás hormonális szabályozása Dialízis, veseátültetés szerepe Az anyai és magzati keringés kapcsolata</p>
<p>7. Szaporodás és egyedfejlődés</p>	<p>A meddőség</p>

Emelt szintű földrajz osztály 9-12.évfolyam

Az emelt óraszám elsősorban a kötelező tananyag mélyebb elsajátításához szükséges ismeretek átadására nyújt lehetőséget. Az ismeretek elsajátítása nemcsak a tantermi keretek között történne, hanem kiegészülne a terepgyakorlatokon, illetve üzemlátogatásokon megszerzett ismeretekkel is. A tankönyvjegyzékben szereplő tankönyvek, munkafüzetek, földrajzi atlasz mellett, felhasználnánk a földrajzi témájú könyvek, folyóiratok ismeretanyagát is (Magyar Utazók Lexikonja, Geo, National Geographic, Földgömb folyóiratok). Jelentős szerepet töltene be az internetes ismeretszerzés (tudasbazis.sulinet.hu, a földrajzi témájú internetes oldalak, mint a GoogMaps, Wikimapia, az aktuális hírekhez az origo.hu és a hvg.hu oldalak tudomány rovatai).

9. évfolyam 72 óra + 72 óra	
Tematikai egység	Plusz órák tematikája és óraszama
<p>1. Térképi ismeretek (5 óra)</p>	<p>A térképi ismeretek gyakorlati alkalmazása (+ 5 óra)</p>
<p>2. Kozmikus környezetünk (11 óra)</p>	<p>Több feladatmegoldó óra (helyi idő, zónaidő) Tanulói kísérletek (+ 11 óra)</p>
<p>3. A kőzetburok földrajza (14 óra)</p>	<p>Folyamatábrák készítése Kőzettani ismeretek bővítése, kőzettani gyakorlatok Nagyszerkezeti egységek Tematikus térképeken történő tájékozódás (+ 14 óra)</p>
<p>4. A levegőburok földrajza (12 óra)</p>	<p>Ábraelemzések Magyarázó ábrák készítése Tanulói kísérletek, mérések Számításos feladatok gyakorlása Szöveges és képes időjárás előrejelzés készítése, diagramok készítése, elemzése Műholdfelvételek elemzése Légszennyezettség mérések (+ 12 óra)</p>
<p>5. A vízburok földrajza (12 óra)</p>	<p>Tanuló kísérletek végzése Folyamatábrák, szemelvények elemzése</p>

	Vízgazdálkodási feladatok, mérések (+ 12 óra)
6. A földrajzi övezetesség (12 óra)	A Föld zonalitásának bemutatása diagramok, tematikus térképek segítségével Övezetek komplex összehasonlítása (+ 12 óra)
7. Társadalmi folyamatok a 21. század elején (6 óra)	Statisztikai adatok elemzése Településtípusok alaprajzainak értelmezése, készítése (+ 6 óra)
10. évfolyam 72 óra + 72 óra	
1. A világ gazdaság jellemző folyamatai (12 óra)	Statisztikai adatok értelmezése Számításos feladatok gyakorlása (árfolyam, kamatváltozás) Tematikus térképek elemzése (+ 12 óra)
2. Európa regionális földrajza (16 óra)	Aktuális gazdasági, politikai folyamatok elemzése Az egyes országokra jellemző termékek, kulturális értékek Forráselemzés Gondolattérképek készítése (+ 16 óra)
3. Magyarország földrajza (15 óra)	Folyamatábrák, táblázatok értelmezése, elemzése Tematikus térképek elemzése Számításos feladatok gyakorlása Statisztikai adatok elemzése, értelmezése (+ 15 óra)
4. Az Európán kívüli kontinensek, tájak, országok társadalmi-gazdasági jellemzői (16 óra)	Forráselemzés Statisztikai adatok, diagramok elemzése Kulturális értékek feltárása A történelmi múlt és a jelen gazdasági elemzése (+ 16 óra)
5. Globális kihívások – a fenntarthatóság kérdőjelei (13 óra)	Logikai kapcsolatok feltárása a népességszám növekedés és a társadalmi-gazdasági kapcsolatok között Számításos feladatok gyakorlása Forráselemzés (+ 13 óra)
11. évfolyam +72 óra	
1. Térképi ismeretek, csillagászat (+ 12 óra)	A tanult ismeretek kiegészítése az emelt szintű érettségi követelményeivel Források elemzése, értelmezése Számításos feladatok gyakorlása Topográfiai ismeretek elmélyítése
2. Természetföldrajz (+ 24 óra)	A tanult ismeretek kiegészítése az emelt szintű érettségi követelményeivel Források elemzése, értelmezése Számításos feladatok gyakorlása Topográfiai ismeretek elmélyítése
3. Társadalomföldrajz (+ 16 óra)	A tanult ismeretek kiegészítése az emelt szintű érettségi követelményeivel Források elemzése, értelmezése Számításos feladatok gyakorlása Topográfiai ismeretek elmélyítése
4. Regionális földrajz (+ 20 óra)	A tanult ismeretek kiegészítése az emelt szintű érettségi követelményeivel Források elemzése, értelmezése Számításos feladatok gyakorlása Topográfiai ismeretek elmélyítése

12. évfolyam +62 óra	
1. A földrajz és a társadalom (+ 8 óra)	Földrajz tudósok életének, munkásságának megismerése
2. Rendszerező ismétlés (+ 54 óra)	Érettségire történő felkészülés

Emelt szintű kémia osztály 9-12. évfolyam

9. évfolyam (heti 4 óra: 2 alap+2 orientációs)

Az orientációs órákon emelt szintű elméleti ismeretekkel és számításokkal történik kiegészítés.

Kémia 9. (Mozaik), Mozaweb

Villányi Attila: Ötösöm lesz kémiából (Példatár)

Tematikus egység	Órakeret
1. A kémia és az atomok világa	6+6
2. Kémiai kötések és kölcsönhatások halmazokban	8+8
3. Anyagi rendszerek	10+10
4. Kémiai reakciók és reakciótipusok	17+17
5. Elektrokémia	8+8
6. A hidrogén, a nemesgázok, a halogének és vegyületeik	7+7
7. Az oxigéncsoport és elemeinek vegyületei	10+10
8. A nitrogéncsoport és elemeinek vegyületei	6+6
Összesen	144

10. évfolyam (heti 4 óra: 2 alap+2 orientációs)

Az orientációs órákon emelt szintű elméleti ismeretekkel és számításokkal történik kiegészítés.

Kémia 10. (Mozaik), Mozaweb

Villányi Attila: Ötösöm lesz kémiából (Példatár)

Tematikus egység	Órakeret
1. A szénsoport és elemeinek vegyületei	6+6
2. A fémek és vegyületeik	10+10
3. A szénhidrogének és halogénezett származékaik	21+21
4. Az oxigéntartalmú szerves vegyületek	24+24
5. A nitrogéntartalmú szerves vegyületek	11+11
Összesen	144

11. évfolyam (heti 4 orientációs óra)

Az általános és szerves kémiai ismeretek rendszerezése történik.

Kémia 11-12. Közép-és emelt szintű érettségire készülőknél (Mozaik), Mozaweb

Kémia 11-12. Közép-és emelt szintű érettségire készülőknél – Feladatgyűjtemény (Mozaik)

Tematikus egység	Órakeret
1. Általános kémiai ismeretek ismétlése, rendszerezése és feladatok gyakorlása	40
2. Általános kémiai számítások	25
3. Az emelt szintű érettségi általános kémiai kísérletei	7
4. Szerves kémiai ismeretek ismétlése, rendszerezése és feladatok gyakorlása	40
5. Szerves kémiai számítások	25
6. Az emelt szintű érettségi szerves kémiai kísérletei	7
Összesen	144

12. évfolyam (heti 4 orientációs óra)**A szerves kémiai ismeretek rendszerezése történik.****Kémia 11-12. Közép-és emelt szintű érettségire készülőknek (Mozaik), Mozaweb****Kémia 11-12. Közép-és emelt szintű érettségire készülőknek – Feladatgyűjtemény (Mozaik)**

Tematikus egység	Órakeret
1. Szerves kémiai ismeretek ismétlése, rendszerezése és feladatok gyakorlása	50
2. Szerves kémiai számítások	30
3. Az emelt szintű érettségi szerves kémiai kísérletei	10
4. Emelt szintű kémia érettségi feladatsorainak megoldása	38
Összesen	128

Történelem 9. évfolyam**9.évfolyam****Általános cél:**

A kompetencia alapú oktatás célja tudatossá kell tenni a gyerekekben azt, hogy a tanulás során mit csinál, mi történik a tudatában, és hogyan lehet ezt befolyásolni. Nagyon jól lehet növelni a hatékonyságot, ha a gyerekekben tudatosítjuk tanulási folyamatuk egyéni sajátosságait. Ugyanakkor a tananyag mind tartalmát, mind részletezettségét tekintve olyan, hogy a középszinten tanulók egy jelentős része nem tudja megtanulni. A kompetenciafejlesztés csak úgy képzelhető el, ha olyan a tananyag és olyan differenciálásra van lehetőség, amely nemcsak az elit számára teremti meg a fejlődés lehetőségét, hanem sokkal szélesebb körben, a szociálisan hátrányosabb helyzetű tanulók körében is. Korábban több lehetőség volt a differenciálásra, de a tananyag növekedése beszűkítette ezt a lehetőségeket. Ennek érdekében az iskola kilencedik évfolyamán a bejövő diákok számára meg kell ismertetni azokat a módszereket, melyek segítségével a fenti célt elérhetjük. Az általános iskolából érkező tanulók eltérő képességekkel érkeznek, ezért lehetőséget biztosítani kell számukra, hogy a megfelelő történelmi szemlélet kialakításában három területen (írásos források és ábrák értelmezése, térképismeret, valamint önálló ismeretszerzés) erősítsük meg tudásukat.

Testnevelés 9-12. évfolyam**A mindennapos testnevelés heti 1 órás délutáni foglalkozásainak szervezése:**

Az alábbi alternatív és szabadidős mozgásrendszereket gyakorolják a tanulók 9. 5-évfolyamtól 18 órában

9.évfolyam: korcsolyázás, túrázás**10.évfolyam:** falmászás, kerékpár**11.évfolyam:** tollaslabda, túrázás**12.évfolyam:** floorball, kerékpár**Falmászás:**

- a biztosítástechnika tökéletes elsajátítása,
- kötél technikai alapismeretek,
- technikai felszerelések használata,
- a vertikális mozgás alapjainak megismerése és gyakorlása,
- hegy-és sziklamászás ágazatai (vetítés),
- a sportmászás alapismeretei (lépés- és fogástechnika)
- tanácsadás felszerelésekkel és edzéssel kapcsolatban

Korcsolyázás:

- korcsolyázás története
- korcsolyasportok ismertetése
- alapállás, korcsolyázás előre felé és hátra felé
- koszorúzás előre és hátra
- gyorsindulás előre és hátra
- fékezés és megállás
- fordulás előre korcsolyázásból hátrafelé korcsolyázásba - fordulás hátrafelé korcsolyázásból előre korcsolyázásba
- a jeges sportok alapvető balesetvédelmi szabályai

Floorball:

- floorball sportág története, kialakulása, jellemzése, mai tendenciái
- a sportág szabályai.
- a floorball pálya és a játékhoz szükséges felszerelések
- az ütő fajtái, fogása és használata.
- labdavezetések
- labdavezetés kapura különböző variációkkal
- átadások állóhelyből, mozgásból
- egyszerű floorball játék

Tollaslabda:

- ütőfogás, játékok, alaphelyzet, adogatás oktatása
- bemelegítés és játék során alkalmazható játékok, megütés oktatása, adogatás gyakorlása
- játékok bővítése, megütés gyakorlása különböző játékhelyzetekben, lábmunkát fejlesztő gyakorlatok ismertetése
- az ejtés oktatása, megütés gyakorlása, a két ütés kombinálása, lábmunka gyakorlásának újabb gyakorlati
- a magas labda technikájának oktatása, a már megtanult ütések gyakorlása különböző feladatokon keresztül
- a magas labda megütésének kombinálása az eddig megtanult ütésekkel páros és csoportos feladatok során
- a leütés oktatása, eddigi ütőfajtákkal való kombinálása komplex feladatok során
- az egyéni játék szabályainak oktatása, játékvezetés gyakorlása, az egyéni játék taktikai elemeinek ismertetése és alkalmazása
- a páros játék szabályainak oktatása, játékvezetés gyakorlása

Kerékpár:

- kerékpár-ellenőrzés indulás előtt
- Sisak beállítása
- Felszállás és leszállás
- Pedálok beállítása
- Egyszerű elindulás és megállás
- Egyenes vonalú haladás
- Hirtelen megállás
- Egyenes vonalú haladás alacsony fokozaton
- Váltóhasználat
- Kanyarodás
- Hátrafordulás egyenes vonalú haladás közben
- Egykezes irányítás
- Akadályok
- KRESZ

Outdoor / túrázás:

- Természetjáró ismeretek, turista történelem
- Szabályok betartása és betartatása
- Vízitúrák, Élővilág, Ökológia
- Kerékpáros túrák
- Sítúrák
- Természetjáró túrák
- Táborozások
- Teljesítménytúrák
- Elsősegély nyújtási ismeretek
- Sportegészségtan
- Felszerelés ismeret

3.4 Ének-zene Evangélikus egyházi ének tartalom bővítése

Az evangélikus egyházzene zenei nevelésbe történő beépítésének általános és legfőbb célja az érzelmi, értelmi és jellemnevelés, a hitben erősödés, az igényes zene megismertetése és megszerettetése. Az evangélikus egyházi énekek tanításával erősítjük a felekezeti öntudatot, a más felekezetű tanulóifjúságot pedig segítjük az evangélikus tanítás megismerésében.

A tananyag beemelése biztosítja, hogy együtt tudjon énekelni egy iskola közössége saját ünnepein, a hétközi áhítatokon, illetve iskoláink diáksága az országos rendezvényeken.

A zenehallgatási anyag frissítésének hasonló a célja: annak ismerete, hogy milyen zenei értékek jöttek létre a lutheranizmus ötszáz éves történetében, megerősítheti az evangélikus identitást. Ugyanakkor az evangélikus egyházzene gazdag összefüggérendszerrel kapcsolódik az egyetemes zenekultúrához.

A tartalom bővítéshez szükséges óraszámot minden évfolyamon a kerettanterv tíz százalékos szabad órákerete biztosítja. Ebbe a keretbe illesztendő be a gyülekezeti énekek és a himnológiai, liturgikai ismeretek tanítása. A zenehallgatásra szánt eddigi időkeret lehetővé teszi az evangélikus egyházzene való koncentrációját.

A tartalom bővítéshez szükséges órakeret:

A tartalom bővítéshez szükséges óraszámot minden évfolyamon az ének kerettanterv tíz százalékos szabad órakerete biztosítja.

- 9-12. évfolyamon 8 óra (ez gyarapítható a zenei tagozaton és a művészeti modul terhére a 11—12. évfolyamban).

A tartalom bővítés anyagában található ismétlődések az evangélikus iskolarendszer sajátosságával magyarázhatók, mivel iskoláinkban különböző bemeneti pontokon kerülhetnek be a tanulók.

A gyülekezeti éneklés megerősítése kettős alapon nyugszik: az évfolyamokra elosztott úgynevezett havi énekek és az iskola egészében (áhítatok, hittanórák) használt heti énekek rendszerén. Az évenként ismétlődő heti énekek és az osztálykeretben tanult korálok összessége alapozza meg az iskolából kikerülő diákok gazdag énekkincsét. E cél eléréséhez szükséges az iskolai áhítatok énekrendjének a tanult énekekkel történő összehangolása. Az Iskolai énekeskönyvben szereplő énekek listája megtalálható a mellékletben; itt javaslatot találunk a heti énekek kiválasztására, de a 155 ének kellő szabadságot ad a kötelező anyag bővítéséhez.

A tananyagban csak annyi himnológiai ismeret szerepel, amennyi a gyülekezeti énekek tanításakor előke-
rül. A liturgikai ismeretek beemelése szükséges ahhoz, hogy az evangélikus intézmények diákjai otthonosan érezzék magukat az evangélikus istentiszteleteken, belső igényük alakuljon ki a gyülekezeti alkalmak látogatására. A himnológiai és a liturgikai témakörök nem elsősorban a lexikális ismeretek gyarapítására szolgálnak, hanem a gyakorlatban alkalmazandók. Az énekanyag gyakorlása és a liturgikai ismeretek tanítása tantárgvi integrációt feltételez az evangélikus hittan tantárggyal.

Az evangélikus egyházzene koncentrációját zenehallgatási anyag az eddigi törzsanyagba építve, annak frissítésével valósítandó meg.

Tárgyi feltételek az ének-zene tanításához szükséges feltételeken felül:

Evangélikus énekeskönyv (EÉ), Budapest, 1982 óta
Evangélikus istentisztelet — Gyülekezeti liturgikus könyv (GyLK), Luther Kiadó, Budapest, 2007
 vagy
Iskolai énekeskönyv (IÉ), Luther Kiadó, Budapest, 2015

Tanári segédkönyvek:

Énekkincstár Evangélikus énekeink kézikönyve, szerkesztette Ecsedi Zsuzsa, Luther Kiadó, Budapest, 2017
Hafenschel Károly: Liturgika, Luther Kiadó, LFZE Egyházzene Tanszéke, 2010
Evangélikus korálkönyv, Luther Kiadó, Budapest, 2013
Karénekeskönyv I., szerkesztette Csorba István, Budapest, 1976 és később
Karénekeskönyv II., szerkesztette Rezessy László, Budapest, 1989
Karénekeskönyv III., szerkesztette Csorba István, Luther Kiadó, Budapest, 2011
Protestáns műzenei antológiák - I., Korálfeldolgozások a lutheri reformáció első évszázadából, Közreadja: Bence Gábor, Ecsedi Zsuzsanna, Soós András, LFZE Egyházzenei Kutatócsoport, MET, Budapest, 2016
Protestáns műzenei antológiák - II., Korálfeldolgozások és motetták a lutheri reformáció második évszázadából, Közreadja: Bódiss Tamás, LFZE Egyházzenei Kutatócsoport, MET, Budapest, 2017
Protestáns műzenei antológiák - III., Kora barokk egyházi koncertek és kantáták, Közreadja: Bódiss Tamás és Dinyés Soma, LFZE Egyházzenei Kutatócsoport, MET, Budapest, 2017
Joób Árpád: Jelenti magát Jézus, Luther Kiadó, Budapest, 2009
Imádkozzunk együtt minden nap — Taizéi énekek, Cselekvő Remény Alapítvány, Abaliget, 2007
Új ének, MEVISZ, Budapest, 1998/2012/12

9-12. évfolyam

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Zenei reprodukció éneklés	Óra keret 8 óra
Előzetes tudás	Az 5—8. évfolyamban tanult gyülekezeti énekek ismerete, de legalább a következő énekek: 254 Erős vár a mi Istenünk, 365 Paradicsomnak te szép élő fája, 213 Krisztus feltámadt, 76 Mint a szép híves patakra. A korábban tanult fogalmak közül a következők ismerete és helyes használata: gyülekezeti ének — korál, reformáció, a mai hivatalos evangélikus énekeskönyvek, orgona, orgonakiséret, korálkönyv.	

A tematikai egység nevelésifejlesztési céljai	<p>A koráléneklési készség folyamatos fejlesztése, a szép és kifejező éneklés formálása. Az evangélikus énekkincs használatának bővítése, Az adott ének karakterének, mondanivalójának megfelelő éneklés képességének kialakítása. A korálok metrumára, ritmikájára és dallamára vonatkozó megfigyelések megfogalmazása. Az evangélikus énekekkel kapcsolatos legfontosabb fogalmak, nevek, jelenségek megismertetése. A használt gyülekezeti énekek, egyházzenei ismeretek zenetörténeti összefüggésekbe történő beillesztése,</p>																								
Ismeretek/fejlesztési követelmények																									
<p>Az énektanítás módszerei: Hallás utáni énektanítás Énektanulás kottakép alapján A korábbi évfolyamokon tanult énekek ismétlése</p> <p>Énekes anyag:</p> <table style="width: 100%; border: none;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center; width: 50%;">9. évfolyam</th> <th style="text-align: center; width: 50%;">10. évfolyam</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>48 Nagy hálát adjunk az Atyaistennek</td> <td>47 Mely igen jó az Úristent dicsérni</td> </tr> <tr> <td>276 Mondjatok dicséretet</td> <td>44 Ó felséges Ur, mi kegyes Istenünk</td> </tr> <tr> <td>337 Istentől el nem állok</td> <td>291 Adj békét a mi időnkben</td> </tr> <tr> <td>GyLK 805 Mint fogadjalak téged</td> <td>503 Ó, Jézus kincsem, vigaszom</td> </tr> <tr> <td>161 Ím, jászlad mellett térdelek</td> <td>163 Fel útra, ti hívek</td> </tr> <tr> <td>185 Égi csillag tiszta fénye</td> <td>371 Felséges Jézus</td> </tr> <tr> <td>379 Győzhetetlen én kőszálom</td> <td>431 Szent, örök Isten, nincsen hova lennem</td> </tr> <tr> <td>1 88 Krisztus, ártatlan bárány</td> <td>208 A keresztfához megyek</td> </tr> <tr> <td>217 Felvirradt áldott, szép napunk</td> <td>388 Győzelmet vettél, ó, Feltámadott</td> </tr> <tr> <td>232 Jer, kéljük Isten áldott Szentlelkét</td> <td>GyLK 817 Szent vagy örökké, Atya Úristen</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: center;">401 Jézus a jó Pásztor, vele megyünk</td> </tr> </tbody> </table>		9. évfolyam	10. évfolyam	48 Nagy hálát adjunk az Atyaistennek	47 Mely igen jó az Úristent dicsérni	276 Mondjatok dicséretet	44 Ó felséges Ur, mi kegyes Istenünk	337 Istentől el nem állok	291 Adj békét a mi időnkben	GyLK 805 Mint fogadjalak téged	503 Ó, Jézus kincsem, vigaszom	161 Ím, jászlad mellett térdelek	163 Fel útra, ti hívek	185 Égi csillag tiszta fénye	371 Felséges Jézus	379 Győzhetetlen én kőszálom	431 Szent, örök Isten, nincsen hova lennem	1 88 Krisztus, ártatlan bárány	208 A keresztfához megyek	217 Felvirradt áldott, szép napunk	388 Győzelmet vettél, ó, Feltámadott	232 Jer, kéljük Isten áldott Szentlelkét	GyLK 817 Szent vagy örökké, Atya Úristen		401 Jézus a jó Pásztor, vele megyünk
9. évfolyam	10. évfolyam																								
48 Nagy hálát adjunk az Atyaistennek	47 Mely igen jó az Úristent dicsérni																								
276 Mondjatok dicséretet	44 Ó felséges Ur, mi kegyes Istenünk																								
337 Istentől el nem állok	291 Adj békét a mi időnkben																								
GyLK 805 Mint fogadjalak téged	503 Ó, Jézus kincsem, vigaszom																								
161 Ím, jászlad mellett térdelek	163 Fel útra, ti hívek																								
185 Égi csillag tiszta fénye	371 Felséges Jézus																								
379 Győzhetetlen én kőszálom	431 Szent, örök Isten, nincsen hova lennem																								
1 88 Krisztus, ártatlan bárány	208 A keresztfához megyek																								
217 Felvirradt áldott, szép napunk	388 Győzelmet vettél, ó, Feltámadott																								
232 Jer, kéljük Isten áldott Szentlelkét	GyLK 817 Szent vagy örökké, Atya Úristen																								
	401 Jézus a jó Pásztor, vele megyünk																								
Fogalmak	<p>antifóna canticum doxológia egyházi koncert evangéliumi motetta genfi zsoltár graduál gregorián korál hymusz kanció kantáta korálfeldolgozás leis-ének mesterdal motetta oratórium parafrázis passió responzórium szekvencia (liturgikus műfaj) zsoltárrecitáció</p>																								

Énekeink jellemző versformái	ambrozián himnusz Bar-forma Luther-strófa szapphói strófa Balassi-strófa kis Balassi-strófa
Énekköltők, dalszerzők	Ambrosius Nagy (Szent) Gergely Nikolaus Decius Michael Weisse Louis Bourgeois Theodore de Béze Clement Marot Huszár Gál Sztárai Mihály Balassi Bálint Szenci Molnár Albert Jiřík Tranovský Paul Gerhardt Johann Crüger Sulyok Imre Trajtlér Gábor Szokola Sándor
A legfontosabb evangélikus énekeskönyvek	Zsigmond-kori töredék (1437-40) Chorgesangbuch, Johann Walter (1524) Huszár Gál énekeskönyvei (1 560, 1574) Eperjesi graduál (1635) Tranoscius énekeskönyv (1636) Új zengedező mennyei kar (1743)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Liturgikai ismeretek	Órakeret 7 óra
Előzetes tudás	Az egyházi ünnepek ismerete: advent, karácsony, böjtelő, böjt, húsvét, pünkösd, Szentháromság ünnepe, reformáció ünnepe, az egyházi esztendő véget	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló legyen járatos az evangélikus istentisztelet rendjében, ismerje és alkalmazza az egyházi esztendőről tanultakat; otthonosan mozogjon mind az iskolai, mind a gyülekezeti templomi alkalmakon. A tanulónak erősödjön meg a belső készítetése a rendszeres istentiszteleti életre.	
Ismeretek, fogalmak		
<p>Az egyházi esztendő: advent, karácsony, újév, vízkereszt, böjtelő, böjt, virágvasárnap, nagyhét, húsvét) mennybemenetel, pünkösd, Szentháromság ünnepe, reformáció ünnepe, az egyházi esztendő vége a liturgikus színek használata</p> <p>Az istentiszteleti liturgia hangsúlyai: Közösség .. Communio Igehirdetés — Praedicatio Hitvallás — Credo Imádság .. Oratio Imádat — Adoratio</p> <p>Istentisztelet-típusok: Főistentisztelet (mise)</p>		

Mindennapi istentisztelet, zsoltározó közös imádság (zsolozsma); prima, vespera, kompletórium tanévnnyitó istentisztelet, tanévzáró istentisztelet

Liturgikus tételek: Magnificat, Nunc dimittis, Veni Sancte, Te Deum

Kyrie, Gloria és Laudamus te, Credo, Sanctus és Benedictus, Agnus Dei — az istentisztelet állandó tétélei (ordinarium)

Introitus, Graduale, Allelu•a, Offertorium, Communio — az istentisztelet néhány változó tétéle (proprium)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Zenehallgatás Evangélikus kapcsolódású zenehallgatási anyag	
Előzetes tudás	Felismerik a tanult zenei formákat, hangszercsoportokat, Figyelemmel tudják kísérni a zenei folyamatokat.	
A tematikai egység nevelési fejlesztési céljai	A feldolgozott korálok megismertetésével a diákok érzelmi kapcsolódását erősítjük a gyülekezeti énekekhez. Bemutatjuk a jellegzetesen evangélikus zenei műfajokat, szerzőket, alkotásokat.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	
Himnusz – korál – korálfeldolgozás:	
a) Veni redemptor gentium adventi-karácsonyi himnusz	
b) Nun komm, der Heiden Heiland (Jöjj, népek Megváltója) – Luther éneke	
c) Andreas Raselius / Michael Praeiorius / Johann Crüger: Nun komm, der Heiden Heiland	
Johann Walter	Nun bitten wir den Heiligen Geisí (Jer, kérjük Isten áldott Szenlelkét)
Caspar Othmayr	Nun bitten wir den Heiligen Geist (bicinium)
Heinrich Schütz	Die sieben Worte... Krisztus szava a kereszten — részletek
Dietrich Buxtehude	Jesu, meine Freude (Jézus, boldogságom), BuxWV 60 — kantáia Wie schön leuchtet der Morgenstern (Szép, fényes Hajnalcsillagom), BuxWV 223 korálfantázia
Johann Sebastian Bach	Wer nur den lieben Gott läßt walten (Ki dolgát mind az Urra hagyja), BWV 642 orgonakorál (Orgelbüchlein) Ein feste Burg ist unser Gott (Erős vár a mi Istenünk), BWV 80 — kan(áta, részletek h-moll mise — Sanctus János-passió Nr. 39 Kórus: Ruhl wohl, ihr heiligen Gebeine Nr. 40 Korál: Ach Herr, laß dein lieb Engelein Magnificat, BWV 243a — nyitótétel és az első karácsonyi betoldás: Vom Himmel hoch (Mennyből jövök most hozzátok)
Felix Mendelssohn Bartholdy	Reformáció szimfónia — 1. és 4. tétel Paulus - oratórium Pál apostolról: A damaszkuszi úton Nr. 14 Recitativo és kórus: Und als er auf dem Wege war [Nr. 15 Kórus: Mache dich auf, werde Licht! Nr. 16 Korál: Wachet auf, ruft uns die Stimme (Harsány szó) d-moll orgonaszónáta részlet (Mi Atyánk, ki vagy mennyekben)
Johannes Brahms	Német requiem — 6. tétel: Denn wir haben hie keine bleibende Stadt Herzliebster Jesu, was hast du verbrochen, Op. 122, Nr. 3 (Ó Jézus, vajon mit vétettél) — orgonakorál
Liszt Ferenc	Szent Erzsébet legendája Int s heilige' Land: Schönster Herr Jesu (Felséges Jézus) Via Crucis Nr. 6. Szent Veronika Nr. 12. Jézus meghal a kereszten
Kodály Zoltán	A 150. és a 14. genfl zsoltár
<i>Az alábbiakból egy zenemű választható:</i>	
Sulyok Imre	<i>Ne hagyj elesnem, felséges Isten —partita, részletek</i>
Szokolay Sándor	<i>Cantate Domino</i>
Kecskés Balázs	<i>Tarts meg, Urunk, szent igédben (2017)</i>
Tillai Aurél	<i>Reformáció kantáia — részletek (2017)</i>
Fogalmak	műfajok: bicinium, korálfeldolgozás-típusok, partita, korálkantáta, oratórium, passió, mise, requiem

3.5 Könyvtár-pedagógia az iskolai könyvtárban

Az iskolai könyvtár az iskola szerves részeként működik, így legfőbb célja a 14-18 éves diákok fejlesztése, tanítása.

Az iskolai könyvtárnak és szolgáltatásainak alapvető feladata, hogy segítse a személyiség fejlődését, sokoldalú, differenciált képzését, az önképzés eszközzrendszerének elsajátításával.

Gyűjteményével és szolgáltatásaival az iskola információs forrásközpontjaként működjön, kiszolgálja és részt vegyen az iskola nevelő-oktató tevékenységében akár más könyvtárak szolgáltatásai, dokumentumai elérésének biztosításával is. Ehhez kapcsolódó rész célja, hogy a könyvtárhasználati ismeretek eszközjellegűvé válásához szükséges tapasztalati és gyakorlási lehetőséget biztosítsa minden tanuló számára.

Az iskolai könyvtár céljai közé tartozik az is, hogy mintaként szolgáljon egyéb könyvtárak használatához, reprezentálja mindazt, amivel a tanulók más könyvtárakban szembekerülhetnek.

A célok megvalósítása attól függ, hogy azok mennyiben egyeznek az iskola és a társadalom szükségleteivel. A könyvtár törekvése az igények kiszolgálása, sőt szolgáltatásaival elébe menjen a várható igényeknek, illetve formálja azokat.

Az életkori szakaszokhoz kötött célkitűzések iránymutatók, lehetőségek és a tanulók előzetes ismeretei, tapasztalatai szerint lehet a fejlesztési célokat kitűzni.

A könyvtárhasználati órák moduljai a következő rendszerben épülnek be az iskolai oktatás rendszerébe:

Tantárgyak/évf.	9. évf.	10.évf.	11-12.évf.
informatika	2	1	-
magyar nyelv	2	2	
egyéb szaktárgyak	szaktanárok igényei szerint	szaktanárok igényei szerint	szaktanárok igényei szerint
osztályfőnöki			osztályfőnökök támogatására igény szerint

Az órák csoportbontással és gyakorlatorientált óravezetéssel oldhatók meg sikeresen. A 9. évfolyamon cél a könyvtárhasználati tudás eszközjellegűvé válásának elérése.

Ezután a könyvtárhasználatban egy újabb minőségi változást várhatunk el, melyet a könyvtári rendszer és a könyvtártípusok ismeretének és a könyvtári információszerezési rendszer értésének célkitűzésével jellemezhetünk. Ennek következtében a tanuló a korábban még nem használt információs intézményekben is támpontokat talál az eligazodáshoz. Erre épül a szaktárgyakban való tájékozódás rész célja, melyhez már szükséges a helyi iskolai és közművelődési könyvtáron kívül más könyvtárak meglátogatása is. Fontos a számítógépes adatbázisok használatára való felkészítés is.

Ebben a korban a tanulóknak már ismerniük kell a hivatkozás bibliográfiai, jogi és etikai követelményeit.

A könyvtár-pedagógiai munka hatékonysága is növelhető azáltal, hogy tudatosítjuk a tanulóknak a könyvtár és a könyvtárban végzett munka céljait, jellemzőit.

Az iskolai könyvtár-pedagógiai céljait nagymértékben befolyásolja az adott helyi pedagógiai program. A könyvtár-pedagógiai módszerek és az iskolai könyvtár gazdagítja, színesíti, élményszerűbbé, sokoldalúbbá teszi az iskolai tanítási-tanulási folyamatot és kiszélesíti az iskola hatását az egyén társadalmi mobilitására.

Az iskola célja a könyvtár-pedagógia meghatározott, tartalmainak elsajátítása is. Ezek közül ezen a szinten kiemelt komplex területek a tanulási technikák, az információkeresés és- feldolgozás, a problémamegoldás és a kutatómunka. A könyvtár és dokumentumai, feltáró rendszerei segítik az egyes tudományterületek összefüggéseinek bemutatását. A könyvtár rendszeres használata integráló, szintetizáló szerepet tölt be. Az iskolai könyvtár, mely építészeti és szervezeti részét intézményének, könyvtárban, természetesebben tudja megvalósítani célkitűzéseit. Könyvtárunk az iskola épületében központi helyen, a díszterem közelében lett elhelyezve.

Nemcsak a könyvtárosoknak, hanem az egész tantestületnek és a családnak is kiemelkedő szerepe van a hiteles mintanyújtásban. A könyvtár szolgáltatásaival támogatni kívánja a pedagógusok oktatási és nevelési munkáját egyaránt és szoros, kölcsönös kapcsolatot kíván kialakítani a tanulók érdekében.

A tananyagban túlmutató más megközelítéseket is bemutató, különböző léptékekkel haladó információforrások és könyvtári segédletek használatával hozzásegíthetjük a tanulókat a permanens önképzés képességének és szokásának kialakításához. Ha a tanulás során együttműködő, segítő hatások érvényesülnek, a tanulóknál az együttműködés képessége fejlődik ki, így ennek a nevelési formának a dominanciáját részesítjük előnyben. A segítő nevelés során nemcsak a tanár-diák viszonyban valósul meg, hanem a tanuló-tanuló kapcsolatban is elvárt viselkedési forma az együttműködés.

A könyv- és könyvtárhasználati foglalkozásokon, azok gyakorlati jellege miatt nagy szerepet kell kapnia az önálló munkának. Az önálló munka során pedig a tanulónak értékelnie kell saját munkáját, ahhoz, hogy eldönthesse, hol tart a megoldásban, milyen lépések, tevékenységek következnek a megoldás érdekében. Így a kutatási lépések megtanítása önértékelésre neveléssel kapcsolódik össze. A könyvtárban végzett munka során pedig alkalma van a könyvtárosnak a könyvtári magatartás formálására, a rend és a kulturált környezet szerepére, fontosságára felhívni a figyelmet és azt megtapasztaltatni a tanulókkal. Az iskolai könyvtárban iskolai szintű tanulásszervezés (a tanuláshoz szükséges térbeli, időbeli, tárgyi, személyi feltételek biztosítása) folyik, melynek összetevői:

A tanulási környezet megteremtése: A könyvtárosi feladatok pedagógiai szempontú végzése, új információhordozók beszerzése, előállítása az iskola igényei szerint. A tanulóknak, tanároknak megfelelő nyitva tartás, egyéni és csoportos tanulóhelyek biztosítása. Esélyegyenlőség biztosítása.

A könyvtár elhelyezése a tanítási-tanulási folyamatban: Az iskolai könyvtár által nyújtott források, információhordozók és szolgáltatások beépítése a helyi pedagógiai programba, a tantervekbe, tanmenetekbe és a tanítási-tanulási gyakorlatba, a könyvtár-pedagógiai program kidolgozása. A könyvtárra épülő fejlesztő tevékenységek összehangolása és eredményeinek mérése tanulócsoportonként. Az élet-hosszig tartó tanulás megalapozása.

Könyv- és könyvtárhasználat tanítása: A fentebb kifejtett oktatási tartalmak tervszerű közvetítése, gyakoroltatása, felkészítés az önálló tanulásra.

Az önálló ismeretszerzés segítése: személyes segítségadás, motiválás, érdeklődés orientálása, programok felkínálása. Segítségnyújtás a közhasznú (környezetvédelem, fogyasztóvédelem, hivatalos ügyek stb.) információszerzés technikáinak megtanulásához.

A könyvtár-pedagógiai célkitűzések nem köthetők egy tantárgyhoz, hiszen eszközjellegükönél fogva iskolai megvalósításuk tantárgyközi feladat. Kiemelt tantárgyak azonban a magyar nyelv és az informatika.

Az egyes tantárgyakba integrálás lehetséges területei:

- kézikönyvek szükség szerinti használata a tanórai munkában,
- forrásalapú tanulás, dokumentumhasználat a tanítási órán,
- az adott műveltségterület alapvető nyomtatott és elektronikus dokumentumainak megismertetése, használata,
- a szellemi munka technikáinak tudatos, módszeres alkalmaztatása (pl.: felkészülés kiselőadásra),
- gyakorolják a könyvtári eszköztárra épített önálló ismeretszerzést (tanórai vagy tanórán kívüli szaktárgyi feladatok megoldása közben),
- gyakorolják az irodalomkutatást,
- a tanórán megszerzett tudás kiegészítése (ajánlott olvasmányok).

Összegezve könyvtárunk működtetésének célja, hogy a tudásra alapozott társadalmunkban való eligazodáshoz szükséges információkat szolgáltatassa és a szükséges gondolkodási képességeket megalapozza.

3.6 A tankönyvek, segédletek, taneszközök kiválasztásának elvei

A tankönyvek, segédletek, taneszközök kiválasztása mindenkor a szaktanárok feladata. A kiválasztásban az egy munkaközösségben tanító tanárok egyeztetnek, szem előtt tartva az alábbi szempontokat:

- helyi tanterv célkitűzéseinek és követelményeinek való megfelelést
- az iskolán belüli átjárhatóságot (egységes tankönyvhasználat egy-egy évfolyamon)
- azonos tartalom megléte mellett mindig az anyagilag kedvezőbb tankönyv kiválasztását,
- a könyvtári tankönyvállomány bővítésével biztosítani kell az ingyenes tankönyv használatára jogosultak tankönyvellátását.
- az OM által kiadott hivatalos tankönyvlistát
- a hivatalos taneszközjegyzéket

- Térítésmentes tankönyvellátás bevezetése 2013/2014. tanévtől felmenő rendszerben 1-8. évfolyamig

Iskolánk jelenlegi eszközparkja jónak mondható, mivel a szertárakban a régi eszközök mellett szerencsére modernebb, szép kivitelű berendezés és tárgy is helyet kap.

- A szemléltetőeszközök iránti igény, azok ellátottsága, és kihasználtsága tantárgyanként változó. A legnagyobb eszközigenye a tantárgy jellege miatt a természettudományok oktatásának van, ezért ott a legnagyobb a gyarapodás mértéke is. Ezen tantárgyaknál (fizika, kémia, biológia, informatika) a tanári magyarázatot segítő és alátámasztó eszközökön kívül a tanulói kísérletekhez szükséges eszközöket is folyamatosan beszerezzük.
- A legpénzigenyesebb az informatika tantárgy oktatása. Jelenleg két gépteremben folyik az oktatás, ahol a Internetes elérési lehetőség is biztosított.
- Az oktatótermeken kívül számítógépek az igazgatási szárnyon, a nevelői szobában és a könyvtárban is használhatók.
- A humán tantárgyak eszközigenye kisebb: a történelem, földrajz oktatását falitérképek, dia- és írásvetítők, közetgyűjtemény és földgömbök segítik, amelyek bővítésre, egy része pedig felújításra vagy cserére szorul.
- Az idegen nyelvi oktatást úgy próbáljuk meg gyakorlat közelebbé tenni, hogy minden szaktanárnak saját használatra kiadott kazettás magnója, illetve több teremben digitális tábla van.
- A művészeti tantárgyak oktatásában is biztosított a projektor, valamint a zenehallgatás minőségét biztosító CD lejátszós magnó.
- Minden épületben több teremben áll rendelkezésre digitális tábla, melyek a digitális tananyagok feldolgozásával teszik színesebbé, élményszerűbbé a diákok számára a tanítási órákat.
- 6-9. évfolyamon valamennyi tanulónak a 2011. évi CXCV. törvény 46.§ (5), valamint a 1265/2017. (V.29.) kormány határozat alapján ingyenes tankönyv jár. A tankönyvrendelet (17/2014. EMMI rendelet) 32. § (5) bekezdése alapján az állam által biztosított ingyenes tankönyveket – a munkafüzetek kivételével – az igazgató az iskola könyvtári állományába veszi, a továbbiakban az iskolai könyvtári állományban elkülönítetten kezeli, és a tanuló részére a tanév feladataihoz rendelkezésre bocsátja az iskola házirendjében meghatározottak szerint.

3.7 A 2017-től bevezetésre került középszintű érettségi vizsga szóbeli témakörei tantárgyanként

3.7.1 Idegen nyelvek

A középszintű érettségi vizsga szóbeli témakörei megegyeznek a minisztérium által kiadott idegen nyelvi témaköri ajánlással:

1. Személyes vonatkozások, család
2. Ember és társadalom
3. Környezetünk
4. Az iskola
5. A munka világa
6. Életmód
7. Szabadidő, művelődés, szórakozás
8. Utazás, turizmus
9. Tudomány és technika
10. Gazdaság

Angol nyelv

1. Personal particulars, family
2. Man and Society
3. Our Environment
4. The School
5. The World of Jobs
6. Way of live
7. Free Time, Culture, Entertainment
8. Travelling, Tourism
9. Science and technology
10. Economy

Német nyelv

1. Persönliches, Familie
2. Gesellschaft und Mensch
3. Umwelt
4. Schule
5. Arbeit
6. Lebensweise
7. Erholung, Freizeit
8. Reise, Tourismus
9. Wissenschaft und Technik
10. Wirtschaft

Olasz nyelv

1. La famiglia, dati personali
2. La gente e società
3. L'ambiente
4. La scuola
5. Il lavoro
6. Modo di vita
7. Vacanze, Educazione, Divertimento

8. Viaggio e turismo
9. Scienza e tecnica
10. L'economia

Francia nyelv

1. Les données personnelles, la famille
2. L'homme et la société
3. L'environnement
4. L'école
5. Le travail
6. La mode de vie
7. Les loisirs, la culture, le divertissement
8. Le voyage, le tourisme
9. La technique, la science
10. L'économie

Orosz nyelv

1. Личные данные, семья
2. Человек и общество
3. Мир, окружающий нас
4. Школа
5. Мир труда
6. Образ жизни
7. Свободное время, развлечение
8. Путешествие, туризм
9. Наука и техника
10. Экономика

3.7.2 Magyar nyelv

(Tételek száma témakörönként 2-4, összesen 20 tétel)

- 1. Kommunikáció**
- 2. A magyar nyelv története**
- 3. Ember és nyelvhasználat**
- 4. A nyelvi szintek**
- 5. A szöveg**
- 6. A retorika alapjai**
- 7. Stílus és jelentés**

3.7.3 Magyar irodalom

1. **Művek a magyar irodalomból I. Kötelező szerzők:** Ady Endre, Arany János, Babits Mihály, József Attila, Kosztolányi Dezső, Petőfi Sándor
2. **Művek a magyar irodalomból II. Választható szerzők:** Balassi Bálint, Berzsenyi Dániel, Csokonai Vitéz Mihály, Illyés Gyula, Jókai Mór, Karinthy Frigyes, Kassák Lajos, Kertész Imre, Kölcsey Ferenc, Krúdy Gyula, Márai Sándor, Mikszáth Kálmán, Móricz Zsigmond, Nagy László, Nemes Nagy Ágnes, Németh László, Ottlik Géza, Örkény István, Pilinszky János, Radnóti Miklós, Szabó Lőrinc, Szilágyi Domokos, Vörösmarty Mihály, Weöres Sándor, Zrínyi Miklós (Választandó 6 tétel)

3. **Művek a magyar irodalomból III. Kortárs szerzők** (Választandó 1 tétel - a mindenkori vizsga előtti utolsó harminc évben keletkezett írt, bemutatott, megjelent alkotás)
4. **Művek a világirodalomból:** az antikvitás, a Biblia, a romantika, a realizmus, a századfordulós modernség a szimbolizmustól az avantgárdig, a 20. század (Választandó 3 tétel)
5. **Színház és dráma** : Szophoklész, Shakespeare, Molière, Katona József: Bánk bán, Madách Imre: Az ember tragédiája, Ibsen, Csehov, Örkény István, egy 20. századi magyar dráma (Választandó 2 tétel)
6. **Az irodalom határterületei** (1 tétel)
7. **Regionális kultúra, interkulturális jelenségek és a határon túli irodalom** (1 tétel)

3.7.4 Történelem

1. Gazdaság, gazdaságpolitika, anyagi kultúra, pénzügyi és gazdasági ismeretek
2. Népeség, település, életmód
3. Egyén, közösség, társadalom, munkaügyi ismeretek
4. Politikai berendezkedések a modern korban
5. Politikai intézmények, eszmék, ideológiák
6. Nemzeti konfliktusok és együttműködés
7. Helytörténet (Nyíregyháza, gyülekezet, templom, iskola)

A témakörökön belül a tételek meghatározása korszakokonként történik és egyes problémákat korszakokon átívelve kell meghatározni.

3.7.5 Földrajz

1. Térképi ismeretek
  - 1.1. A térkép
  - 1.2. Tájékozódás a térképen és a térképpel
  - 1.3. Távérzékelés és térinformatika
2. Kozmikus környezetünk
  - 2.1. A csillagászati ismeretek fejlődése. A Világegyetem
  - 2.2. A Nap és kísérei
  - 2.3. A Föld és mozgásai
  - 2.4. Az űrkutatás szerepe a Naprendszer megismerésében
3. A geoszférák földrajza
  - 3.1. A kőzetburok
  - 3.2. A levegőburok
  - 3.3. A vízburok földrajza
  - 3.4. A geoszférák kölcsönhatásai
4. A földrajzi övezetesség
  - 4.1. A szoláris és a valódi éghajlati övezetek
  - 4.2. A vízszintes földrajzi övezetesség
  - 4.3. Az egyes övezetek egyedi jellemzői
  - 4.4. A függőleges földrajzi övezetesség
5. Társadalmi folyamatok a 21. század elején
  - 5.1. A népesség földrajzi jellemzői
  - 5.2. Településtípusok, urbanizáció
6. A világgazdaság jellemző folyamatai
  - 6.1. A nemzetgazdaságok és a világgazdaság
  - 6.2. Integrációs folyamatok
  - 6.3. A globalizáció
  - 6.4. A monetáris világ
7. Magyarország –helyünk a Kárpát-medencében és Európában
  - 7.1. A Kárpát-medence természet- és társadalomföld-rajzi sajátosságai
  - 7.2. Magyarország természeti adottságai

- 7.3. Magyarország társadalmi jellemzői
- 7.4. A hazai gazdasági fejlődés jellemzői
- 7.5. Hazánk nagytájainak eltérő természeti és társadalmi-gazdasági képe
- 7.6. A magyarországi régiók földrajzi jellemzői
- 7.7. Természeti, kulturális és történelmi értékek védelme
- 7.8. Magyarország környezeti állapota
- 7.9. Az országhatárokon átívelő kapcsolatok
- 8. Európa földrajza. A társadalmi-gazdasági fejlődés regionális különbségei Európában
- 8.1. Európa általános természet-földrajzi képe
- 8.2. Európa általános társadalom földrajzi képe
- 8.3. Az Európai Unió
- 8.4. A területi fejlettség különbségei Európában
- 8.5. Kelet-Európa
- 9. Az Európán kívüli kontinensek, tájak, országok társadalmi-gazdasági jellemzői
- 9.1. A kontinensek általános természet- és társadalomföldrajzi képe
- 9.2. Ázsia földrajza
- 9.3. Ausztrália és Óceánia földrajza
- 9.4. A sarkvidék földrajza
- 9.5. Afrika földrajza
- 9.6. Amerika földrajza
- 10. Globális kihívások – a fenntarthatóság kérdőjelei
- 10.1. A globálissá váló környezetszennyezés és következményei
- 10.2. A demográfiai és urbanizációs válság
- 10.3. Élelmészeti válság
- 10.4. A mind nagyobb méretű fogyasztás és a gazdasági növekedés következményei
- 10.5. A környezet- és a természetvédelem feladatai

3.7.6 Kémia

- 1. Általános kémia
  - 1.1. Atomszerkezet
  - 1.2. Kémiai kötések
  - 1.3. Molekulák, összetett ionok
  - 1.4. Anyagi halmazok
  - 1.5. Kémiai átalakulások
- 2. Szervetlen kémia
  - 2.1. Hidrogén
  - 2.2. Nemesgázok
  - 2.3. Halogénelemek és vegyületeik
  - 2.4. Az oxigéncsoport elemei és vegyületeik
  - 2.5. A nitrogéncsoport elemei és vegyületeik
  - 2.6. A szénsoport elemei és vegyületeik
  - 2.7. Fémek
- 3. Szerves kémia
  - 3.1. A szerves vegyületek általános jellemzői
  - 3.2. Szénhidrogének
  - 3.3. Halogéntartalmú szénhidrogének
  - 3.4. Oxigéntartalmú szerves vegyületek
  - 3.5. Nitrogéntartalmú szerves vegyületek
  - 3.6. Szénhidrátok
  - 3.7. Fehérjék
  - 3.8. Nukleinsavak
  - 3.9. Műanyagok
  - 3.10. Energiagazdálkodás
- 4. Kémiai számítások

- 4.1. Az anyagmennyiség
- 4.2. Gázok
- 4.3. Oldatok, elegyek, keverékek
- 4.4. Számítások a képlettel és a kémiai egyenlettel kapcsolatban
- 4.5. Termokémia
- 4.6. Kémiai egyensúly
- 4.7. Kémhatás
- 4.8. Elektrokémia

3.7.7 Biológia

1. Bevezetés a biológiába
  - A biológia tudománya
  - Az élet jellemzői
  - Fizikai, kémiai alapismeretek
2. Egyed alatti szerveződési szint
  - Szervetlen és szerves alkotóelemek
  - Az anyagcsere folyamatai
  - Sejtalkotók (az eukarióta sejtben)
3. Az egyed szerveződési szintje
  - Nem sejtes rendszerek
  - Önálló sejtek
  - Többsejtűség
  - Szövetek, szervek, szervrendszerek, testtájak
4. Az emberi szervezet
  - Homeosztázis
  - Kültakaró
  - A mozgás
  - A táplálkozás
  - A légzés
  - Az anyagszállítás
  - A kiválasztás
  - A szabályozás
  - Szaporodás és egyedfejlődés
5. Egyed feletti szerveződési szintek
  - Populáció
  - Életközösségek (élőhelytípusok)
  - Bioszféra
  - Ökoszisztéma
  - Környezet- és természetvédelem
6. Öröklődés, változékonyság, evolúció
  - Molekuláris genetika
  - Mendeli genetika
  - Populációgenetikai és evolúciós folyamatok
  - A bioszféra evolúciója

3.7.8 Fizika

- 1) Mechanika
  - Newton törvényei
  - Pontszerű és merev test egyensúlya
  - Mozgásfajták
  - Munka, energia
  - A speciális relativitáselmélet elemei
  - Folyadékok és gázok mechanikája
- 2) Termikus kölcsönhatások
  - Állapotjelzők, termodinamikai egyensúly

- Hőtágulás
- Állapotegyenletek (összefüggés a gázok állapotjelzői között)
- Az ideális gáz kinetikus modellje
- Energiamegmaradás hőtani folyamatokban
- Kalorimetria
- Halmazállapot-változások
- A termodinamika II. főtétele
- 3) Elektromos és mágneses kölcsönhatás
  - Elektromos mező
  - Egyenáram
  - Az időben állandó mágneses mező
  - Az időben változó mágneses mező
  - Elektromágneses hullámok
  - A fény mint elektromágneses hullám
- 4) Atomfizika, magfizika, nukleáris kölcsönhatás
  - Az anyag szerkezete
  - Az atom szerkezete
  - Az atommagban lejátszódó jelenségek
  - Sugárvédelem
  - Elemi részek
- 5) Gravitáció, csillagászat
  - A gravitációs mező
  - Csillagászat
- 6) Fizika- és kultúrtörténeti ismeretek
  - A fizikatörténet fontosabb személyiségei
  - Felfedezések, találmányok, elméletek

3.7.9 Matematika

- Halmazok
  - Matematikai logika
  - Kombinatorika
  - Gráfok
- Alapműveletek
  - A természetes számok halmaza, számelméleti ismeretek
  - Racionális és irracionális számok
  - Valós számok
  - Hatvány, gyök, logaritmus
  - Betűkifejezések
  - Arányosság
  - Egyenletek, egyenletrendszerek, egyenlőtlenségek
  - Középértékek, egyenlőtlenségek
- A függvény
  - Egyváltozós valós függvények
  - Sorozatok
- Elemi geometria
  - Geometriai transzformációk
  - Síkbeli és térbeli alakzatok
  - Vektorok síkban és térben
  - Trigonometria
  - Koordinátageometria
  - Kerület, terület
  - Felszín, térfogat
- Leíró statisztika
  - A valószínűségszámítás elemei

3.7.10 Informatika

1. A kommunikáció
  - A kommunikáció információelméleti modellje. Az információmennyiség
  - Jel, adat, információ és ismeret összefüggése. Az információ (többféle) fogalma
  - Tanulás az interneten, e-learning. Az e-kereskedelem, e-gazdaság fejlődése
2. Információ és társadalom
  - A számítástechnika fejlődése a XX. század közepéig
  - A számítógépek fejlődése az elmúlt 60 évben. Az internet története
  - Az információs társadalom jellemzői. A magyar információs társadalom
  - Az IKT hétköznapi veszélyei – kontra ergonomikus környezet és helyes magatartás
  - A szofverhasználat jogi vonatkozásai és a szerzői jog fogalma
3. Jelátalakítás és kódolás
  - Analóg és digitális jelek csoportosítása. Az adat és az adatmennyiség egysége
  - Számrendszerek és számábrázolások. Bináris, hexadecimális számrendszerek
  - Karakterek bináris kódolása. A kód
  - Analóg és digitális képek – digitalizálás
  - Hangok digitalizálása
4. A számítógép felépítése
  - A Neumann-elv. A személyi számítógép részei
  - Memóriák és háttértárak
  - Monitorok és nyomtatók
  - Perifériák jellemzése: szkennel, digitális fényképezőgép, billentyűzet, hangkártya, VGA kártya, hálózati kártya, modem, egér
  - Hálózatok fajtái, topológiájuk, az internet fizikai felépítése
5. Az operációs rendszer és főbb feladatai
  - Az operációs rendszerek fő feladatai, típusai. Egy grafikus operációs rendszer felhasználói felülete, fontosabb felhasználói beállítása
  - Egy operációs rendszer könyvtárszerkezete (tárolórendszere). Könyvtárak és állományok kezelése
  - Állományok tömörítése és kicsomagolása. A tömörítés fontosabb típusai
  - A Vírusok és más károkozók jellemzése, kategorizálása, védekezés ellenük
6. Kommunikáció az interneten
  - Az internet fontosabb kommunikációs szolgáltatásai. Fájlok átvitele, FTP
  - Internet böngészőprogram kezelése, beállítási
  - Adatkeresés az interneten – tematikus és kulcsszavas keresés
  - Elektronikus levelezés. Mit tudnak a levelezőprogramok?
  - Távoli online adatbázisok használata az interneten
7. Könyvtárhasználat
  - A könyvtárak fejlődése (története). A könyvtárak típusai. Egy korszerű könyvtár terei, részei
  - A dokumentumok csoportosítása és főbb jellemzőik. Alkalmazásuk az ismeretszerzésben
  - Könyvtári katalógusok használata (betűrendes katalógus, tárgyi katalógus, elektronikus katalógus, egyéb katalógusok)
  - Az elektronikus (digitális) könyvtár fogalma és szolgáltatásai. Egy elektronikus könyvtár bemutatása

3.7.11 Testnevelés

A/ Elméleti ismeretek

- 1) A magyar sportsikerek
- 2) A harmonikus testi fejlődés
- 3) Az egészséges életmód
- 4) Testi képességek
- 5) Gimnasztika
- 6) Atlétika
- 7) Torna
- 8) Ritmikus gimnasztika
- 9) Küzdősportok, önvédelem

- 10) Úszás
- 11) Testnevelési- és sportjátékok
- 12) Természetben űzhető sportok

B/ Gyakorlati ismeretek

- 1) Gimnasztika
- 2) Atlétika (Futások, Ugrások, Dobások)
- 3) Torna (talajtorna, szekrényugrás, felemáskorlát, gerenda, ritmikus gimnasztika, gyűrű, nyújtó, korlát)
- 4) Küzdősportok, önvédelem
- 5) Úszás
- 6) Testnevelési- és sportjátékok (kézilabda, kosárlabda, labdarúgás, röplabda)

3.7.12 Ének-zene

1. A népdalelemzés szempontjai
2. A régi és új stílusú népdalok jellemzése
3. Az ókori kelet nagy kultúráinak zenei öröksége
4. A középkor egyházi és világi zenéje
5. A reneszánsz művészetek általános jellemzése, a reneszánsz zene műfajai és kiemelkedő zeneszerzői
6. A barokk művészet általános jellemzése, a barokk korban kialakult énekes és hangszeres műfajok
7. J. S. Bach munkássága
8. A bécsi klasszikus zene formai sajátosságai, műfajai
9. A három bécsi mester munkásságának rövid ismertetése
10. A zenei romantika általános jellemzői
11. Liszt Ferenc és a programzene
12. Az impresszionizmus és a zene kapcsolata. Debussy munkássága
13. Kodály és Bartók jelentősége a magyar zene történetében
14. Zenei irányzatok a XX. században

Memoriter: zenetörténeti és napzenei szemelvények

A tanult zenetörténeti művek felismerése rövid részletekről

Többszólamú éneklés: egyszerűbb zenetörténeti szemelvények, Kodály biciniumok, ...

3.7.13 Hit- és erkölcsstan

Protestáns:

1. Biblia
  - Ószövetség
  - Alapvető ószövetségi bevezetéstudományi ismeretek
  - Újszövetség
  - Alapvető újszövetségi bevezetéstudományi ismeretek
  - Kortörténeti ismeretek
2. Egyháztörténet
  - Krisztus egyházának története
  - A saját felekezet története
3. Dogmatika
  - Az egyház tanítása
4. Az egyházi esztendő
  - Ünnepek, ünnepi időszakok
5. A keresztény/keresztyén erkölcsi élet – etika
  - A kereszténység/keresztyénség erkölcsi tanítása
6. Világvallások
  - A nagy világvallások alapvető gondolatai
7. Kompetenciák
  - Szövegértelmezés
  - Esetelemzés

Katolikus:

I. Biblia

Ószövetség

1. Az Ószövetségi üdvtörténet a kezdetektől a próféták aranykoráig
2. Ószövetségi üdvtörténet a próféták aranykorától a hellenista korig

Alapvető ószövetségi bevezetéstudományi ismeretek

Kompetenciák: Szövegértelmezés, Esetelemzés

Újszövetség

3. Krisztus misztériuma az evangéliumok alapján
4. Az apostolok kora az Újszövetség fényében

Alapvető újszövetségi bevezetéstudományi ismeretek

Kompetenciák: Szövegértelmezés, Esetelemzés

II. Egyháztörténelem

5. Az egyház ókora és középkora
6. Az egyház újkora és legújabb kora

Kompetenciák: Szövegértelmezés, Esetelemzés

III. Dogmatika

7. Ünnepeink liturgiája és dogmatikája (Krisztus megváltó tevékenysége, Mariológia)

(A görög szertartású tanulók saját liturgikus hagyományuk alapján mutatják be a dogmatikai tanítást.)

8. Az Eukarisztia és a szentségek

(A görög szertartású tanulók saját liturgikus hagyományuk alapján mutatják be a dogmatikai tanítást.)

Kompetenciák: Esetelemzés

IV. A keresztény erkölcsi élet

9. Az ember erkölcsi lény

10. Az erkölcsi halál és az erkölcsi feltámadás

Kompetenciák: Esetelemzés

V. Vallás – világvallások

11. A vallás és a Krisztus-esemény bizonyossága

12. Az egyház és a kinyilatkoztatás

Kompetenciák: Esetelemzés

3.8 Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái, a házi feladat kérdése, szabályozása, valamint a magatartás és szorgalom értékelése

3.8.1 Beszámoltatás, számonkérés

- Szóbeli feleltetés, beszámoló, gyűjtőmunka, kutatás
- Írásbeli dolgozat
- Az egyes évfolyamokon a tanult tantárgyakból félévenként legalább két témazáró dolgozatot kell íratni.
11-12. évfolyamon a kötelező érettségi tantárgyakból az előzőek duplája ajánlatos.
- A dolgozat idejét időben közölni kell a tanulókkal, de legalább egy héttel korábban.
- Egy napon legfeljebb két témazáró dolgozat íratható, előzetes időpont egyeztetés alapján.
- Témazáró dolgozatnak számít az egyes témakörök vagy leckék lezárását követő írásbeli dolgozat. Ez általában egy-egy nagyobb ismerethalmazra támaszkodó számonkérés, amit minden esetben összefoglalás illetve dolgozatot előkészítő óra előz meg.
Nem számít ilyen dolgozatnak az előző órai, illetve 1-2 órányi tananyag, valamint az adott témakörön belüli egy tananyag számonkérése.
Ez utóbbiak írásban és szóban is minden előzetes bejelentés nélkül számon kérhetők.
- A témazáró osztályzata kiemelve kerül bejegyzésre az elektronikus naplóba, és a félévi és év végi osztályzatok megállapításánál hangsúlyozott szerepük van.
- Ha a mulasztás eléri, vagy meghaladja az adott tantárgy óraszámának 30%-át, akkor osztályozó vizsgát kell tenni a tanulónak az egész éves anyagból.
- 12. évfolyamon minden évben több tantárgyból élni kívánunk a „próba érettségi” lehetőségével, az érettségi vizsgához hasonló lehetőségekkel és feltételek között kívánjuk megírtni, melynek értékelése hangsúlyozottabb dolgozatjegynek számít.
- A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai beszámoltatása, az ismeretek számonkérése, értékelése differenciáltan, képességeiknek megfelelően, valamint az igazgató által határozatban rögzített mentesítések érvényesítése, illetve a szakértői véleményben leírtak alapján történik.

3.8.2 A magasabb évfolyamba lépés feltételei

A helyi tantervek képzési formánként, tantárgyanként, évfolyamonként tartalmazzák a továbbhaladás feltételeit.

A sajátos nevelési igényű tanulók a magasabb évfolyamba lépéshez a szakértői véleményben szereplő mentesítéseket kaphatnak.

3.8.3 Házi feladatok szabályozása

- A házi feladat (szóbeli, írásbeli) szükségszerű részét képezi a tanulási folyamatnak, annak értékelése része a tanulmányi munka minősítésének, hiszen a tanórán elsajátított tananyag rögzítését, elmélyítését szolgálja.
- A házi feladat mennyiségét és nehézségi fokát a szaktanár a tanuló életkori sajátosságainak, képességeinek és a tantervi követelmények figyelembevételével határozza meg.
- Házi feladatot a szaktanár óráról órára folyamatosan kijelöl.
- Külön házi feladatot hétvégekre és szünetekre nem adunk, csak szorgalmi feladatokat, amelyek alkalmasak lehetnek a hiányosságok pótlására, vagy az ismeretek megerősítésére. Nem számít külön házi feladatnak a hévége, illetve a szünet előtti utolsó órán feladott „soros” házi feladat.

3.8.4 A magatartás és szorgalom értékelése

A tanuló magatartásának és szorgalmának értékelését és minősítését az osztályfőnök az osztályban tanító pedagógusok véleményének kikérésével végzi. Kollégista tanulók esetében az osztályfőnök egyeztet a kollégiumi nevelőtanárokkal is. A magatartás és szorgalom jegy megállapításánál a jutalmazási alapelvet is figyelembe vesszük.

Magatartás

A magatartás minősítésének fokozatai:	példás (5)
	jó (4)
	változó (3)
	rossz (2)

5 (példás)

Iskolai és iskolán kívüli, templomi, csendes napi valamint más spirituális alkalmakon való viselkedése példamutató. Az iskola keresztyén szellemiségét és hagyományait méltó módon képviseli. Magatartása megfelel a HÁZIREND követelményeinek. Képességeinek és körülményeinek figyelembevételével tanulmányi munkája jó. Kezdeményező, segítőkész. A felnőttekhez, tanáraihoz és társaihoz követésre méltóan tisztelettudó és udvarias. Önkéntesen többletfeladatot is vállal. Igazolatlan óra és elégtelen félévi, illetve év végi osztályzat esetén nem lehet példás a magatartás jegy.

4 (jó)

Ha a rábízott feladatokat a követelményeknek megfelelően elvégzi, s ezzel segíti, támogatja az órai munkát.

Az iskolai, iskolán kívüli és egyházi alkalmakon viselkedése megfelel a HÁZIREND követelményeinek. Magatartása tisztelettudó, udvarias.

3 (változó)

Változó a magatartás több osztályfőnöki figyelmeztetés és intés esetében, amennyiben nincs(enek) mellette dicséret(ek). A rábízott feladatoknak csak ösztönzésre, akkor is csak részben tesz eleget. Iskolai és iskolán kívüli, egyházi eseményeken magatartása elfogadható, esetenként vét a HÁZIREND szabályai ellen.

Nem lehet rá biztosan számítani.

2 (rossz)

Tantestületi, igazgatói figyelmeztetés és megrovás esetében.

A HÁZIRENDT többször megsérti. Iskolai, iskolán kívüli, spirituális alkalmakon viselkedése erősen kifogásolható.

Többszörös figyelmeztetés ellenére is zavarja a közösséget, hátráltatja munkáját.

A rábízott feladatoknak részlegesen sem tesz eleget.

Szorgalom

A szorgalom minősítésének fokozatai:	példás (5)
	jó (4)
	változó (3)
	hanyag (2)

5 (példás)

A tanuló tanulmányi munkáját képességeihez és körülményeihez mérten példamutatóan elvégzi. Talentumaival jó lelkiismerettel sáfárkodik. Érdeklődésének megfelelően eredményesen képzi magát. Céltudatosan, ésszerűen szervezi munkáját. Tevékenységét a tudás megszerzésének igénye hatja át. Munkavégzése pontos, megbízható.

Órai aktivitásával nagy segítséget nyújt a szaktanárnak.

4 (jó)

Tanulmányi munkáját képességeihez és körülményeihez mérten jól végzi. Érdeklődésének megfelelően esetenként meg lehet bízni feladattal. Lelkiismeretesen készül, de az önkéntes vállalás nem jellemző rá.

3 (változó)

Tanulmányi munkája elmarad képességei és lehetősége mögött.

Nem tanul rendszeresen. Időnként figyel, dolgozik, de ez figyelmetlenséggel, pontatlansággal párosul. Önállóan. Külön fel kell hívni a figyelmét a teendőkre. Valamely tárgyból elégtelen félévi, illetve év végi osztályzatot szerző tanuló változónál (3) jobb szorgalmi minősítést nem kaphat.

2 (hanyag)

Ha lustaság, nemtörődőmség miatt bukik a tanuló csak hanyag (2) lehet a szorgalma.

Képességeihez és körülményeihez mérten nagyon keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében.

Kötelességeit elmulasztja, munkájában megbízhatatlan a figyelmeztetések ellenére is.

Tanulmányi munkáját érdektelenség, közömbösség jellemzi.

3.8.5 Jutalmazások

Az arra érdemes tanuló a tanév során erkölcsi elismerésben és anyagi jutalomban részesülhet.

A tanuló a tanév során különféle teljesítményeiért dicséretekkel is jutalmazható.

Tanórai és tanórán kívüli munkájáért elismerhető: szaktanári, osztályfőnöki és igazgatói dicsérettel.

Versenyeken való részvételért és eredményekért adható dicséret: szaktanári, osztályfőnöki, igazgatói dicséret.

A tanév végén adható dicséret: tantárgyi dicséret, tantestületi dicséret, oklevelek, könyv- és pénzjutalmak.

A gimnáziumi tanulmányok végén adható elismerések: PRO ALMA MATRE és Kossuth-emlékplakett, Moravszky-díj és ezüst Kossuth Emlékérem, Belohorszky-díj, Zsolnai-díj, Székely Miklós díj, Makay-alapítvány ösztöndíja, valamint kiemelkedő tanulmányi és közösségi munkáért, jó tanulmányi és közösségi munkáért, kiemelkedő tanulmányi munkáért és jó tanulmányi munkáért járó jutalmak, továbbá kiemelkedő versenyeredményekért járó jutalmak.

Bán István Díj

A tanulók jutalmazásának elvei

a) Egyének és csoportok is jutalmazhatók

b) Egyéni jutalomban részesüljön, aki legalább két dologban kiemelkedő:

- valamely művészeti ágban nyújtott teljesítmény
- tanulmányi/sportversenyen nyújtott teljesítmény
- példamutató a magatartása,
- tanulmányi eredménye kitűnő,
- közösségi munkában a tanév során legalább három alkalommal aktív szerepet vállalt.

c) Csoportjutalomban részesüljön az a művészeti csoport, amely:

- az iskolai ünnepélyeken a színvonalas produkciókat / min. 2 / nyújtott,
- művészeti találkozók, művészeti/sport versenyeken kiemelkedően teljesített
- tanulmányi versenyeken kiemelkedő teljesítményt nyújtott

3.9 A tanulók fizikai állapotának mérése, egészségnevelési elvek és módszerek

Iskolánkban a NETFIT módszer alapján január és május között végzünk fizikai állapotmérést. A mérések elemzését és a szükséges intézkedéseket a jogszabályban előírtaknak megfelelően a szaktanárok végzik.

3.9.1 A sport és az egészség

Ha a jóllét, a jó közérzet fogalma jelenti az egészséget, szinte kézenfekvő, hogy asszociálunk a sportra, testmozgásra. Iskolánkban a testnevelési órák mellett számtalan lehetőséget teremtünk az egészségük, jó közérzetük érdekében mozogni vágyóknak. Ezek az alkalmak a testi képességek erősítését, a szellem felfrissülését és a lélek harmóniáját teremtik meg. A sport, az egészségért végzett testmozgás a ráfordított időt és pénzt tekintve a társadalom legjobb befektetése.

Motorikus próbák

Az általános fizikai teherbíró-képesség mérésére. (a próbák mérése és értékelése a tanár irányítása mellett, a tanulókkal közösen történik).

A NETFIT® fittségmérési rendszer négy különböző fittségi profilt különböztet meg, amely profilokhoz különböző fittségi tesztek tartoznak.

Testösszetétel és tápláltsági profil:

Testtömeg mérése – testtömeg-index (BMI)

Testmagasság mérése

Testzsírszázalék-mérése – testzsírszázalék

Aerob fittségi (állóképességi) profil:

Állóképességi ingafutás teszt (20 méter vagy 15 méter) – aerob kapacitás

Vázizomzat fittségi profil:

Ütmezett hasizom teszt – hasizomzat ereje és erő-állóképessége

Törzsemelés teszt – törzsfeszítő izmok ereje és nyújthatósága

Ütmezett fekvőtámasz teszt – felsőtest izomereje

Kézi szorítóerő mérése – kéz maximális szorító ereje

Helyből távolugrás teszt – alsó végtag robbanékony ereje

Hajlékonysági profil:

Hajlékonysági teszt – térdhajlítói izmok nyújthatósága, csípőízületi mozgásterjedelem

3.9.2 Testnevelési, egészségfejlesztési lehetőségek iskolánkban

- Testnevelési órák
- Gyógytestnevelési órák
- Tömegsport és sportköri foglalkozások
  - Kosárlabda
  - Röplabda
  - Kondicionálás
  - Foci
  - Aerobic
  - Tánc
  - Úszás
- Évfolyam és iskolai bajnokságok
- Diákolimpiai versenyek
- Nyolcosztályos gimnáziumok sporttalálkozója
- Iskolák közötti tornák

- Hagyományos sportnapok (kosárlabda, teremfoci)
- Kirándulások
- Sítúrák
- Kerékpártúrák
- Vízitúra

3.9.3 Évfolyamonkénti tematika: 9-12. osztály /évi 10-10 óra/

Az egyes évfolyamok vonatkozásában egységes tartalomkörök megfogalmazására került sor, melyek az adott életkori csoport biológiai, társadalmi domináns problematikáját és fejlődési feladatát hivatott megjeleníteni. Az egészségfejlesztési program sikeres teljesítése hozzásegíthet egy egészséges és kiegyensúlyozott életvezetéshez, a jóllét megtalálásához.

Az átfogó prevenciós programokat pedagógusok és szakemberek közös együttműködésével valósítjuk meg.

A tananyag feldolgozása során az ún. részvételen alapuló oktatási technikák minél szélesebb körű alkalmazását ajánljuk, hiszen ezek révén alakulhat ki a saját élmény, fejlődhetnek az életvezetés, a testi-lelki jóllét szempontjából fontos készségek és jártasságok (kommunikációs készségek, kooperációs technikák, projektmunka, csoportmunka stb.)

A tematika feldolgozását osztályfőnöki órákon, szakkörökön, és egyéb egyéni ötlet alapján valósítjuk meg. Az osztályfőnöki órákon az iskola egészségügyi dolgozók bevonása az egészségnevelési munkába.

A feldolgozás során a következő foglalkozási formákat ajánljuk:

- előadás
- kortárs előadása
- filmvetítés
- kirándulás
- sportnap, kocogás
- vetélkedő
- szülők bevonása
- iskolaorvos, iskolavédőnő bevonása
- pszichológus bevonása
- bűnügyi szakember előadása
- egyéb egyéni ötlet

9. évfolyam

Egészséges életmód és a serdülés

- Felfogások az egészségről
- Felfogások az életmódról
- „Vigyázat serdülők!”
- Ki számít kortársnak? I.
- Ki számít kortársnak? II.
- Kapcsolatok és a megjelenés
- Mi számít drognak? – legális és illegális
- Mi számít drognak? Alternatívák: testmozgás, kapcsolatok
- Kockázatok és veszélyek – a biztonság megőrzése
- Változások és az egyensúly – összefoglalás
- Alapvető elsősegélynyújtás

10. évfolyam

„Nyomás alatt” – helyem a világban – én és mások

- Elvárások: társadalom, család, kortárs csoport, média
- A család hatása az életmódra
- Kortársak hatása az életmódra I.
- Kortársak hatása az életmódra II.
- Mit üzen a média I.
- Mit üzen a média II.

- Társadalmi elvárások
- Társadalmi elvárások – devianciák
- Kölcsönhatások
- Meg akarok felelni?

11. évfolyam

Hogyan tovább? Melyik úton?

- A társadalmi együttélés szabályai. Hogyan jönnek létre a szabályok? Gyakorlat
- A társadalmi normaalkotás folyamata (norma, szabály, szokás)
- Eltérés a szokásostól: táplálkozás
- Eltérés a szokásostól: párkapcsolati minták
- Eltérés a szokásostól: a szexualitás mindennapjai
- Eltérés a normáktól: alkohol és drog I.
- Eltérés a normáktól: alkohol és drog II.
- Következmények: deviáns karrier
- Önismeret, kommunikáció, pályaválasztás
- „Maradj a napos oldalon!”
- Elsősegélynyújtás, balesetvédelem

12. évfolyam

Felelősség a közösségért

- A felnőtté válás folyamata a döntések tükrében, pályaválasztás
- Döntések, döntések!
- Döntések életmódban: kapcsolatok
- Döntések életmódban: táplálkozás, mozgás, személyes higiéné
- A döntések hatása: rövid távon–hosszú távon
- Hogyan képzelem el a családom?
- Hogyan képzelem a munkám?
- Közösségért érzett felelősség: a környezet
- Egészséges életmódok és az életminőség
- A daganatos megbetegedésekről és szűrési lehetőségekről tájékoztatás
- Helyem a világban

3.10 A környezeti nevelés

3.10.1 A környezeti nevelés alapelvei

A környezeti nevelés célja a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése. Távolabbról nézve a környezeti nevelés a természet – s benne az emberi társadalom – harmóniájának megőrzését, fenntartását célozza. Célja a természet, az épített és társadalmi környezet, az embert tisztelő szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása.

3.10.2 A környezeti nevelés céljai

Meg kell alapoznunk tanítványaink környezeti erkölcsét, társadalmi-természeti felelősségét, formálnunk kell alakuló érték tudatát, együttműködési képességeit, a személyes és a közös felelősségtudat alapjait. E nevelési célok hatékony személyiségformálást, az önszabályozás és egyben a társas együttműködés és konfliktuskezelés készségeinek erősítését igénylik.

A fenntarthatóság pedagógiája a környezetért felelős, aktív kiscsoportok és tágabb közösségek kialakítására törekszik, előtérbe emelve azokat a tanulásszervezési módszereket, amelyekben felerősödhet a társas részvétel, felértékelődhet a felelős együttműködés.

Ennek megvalósítása rendszerszemléletű megközelítést, új tanítási-tanulási stratégiát igényel, amely messzemenően figyelembe veszi az egyéni (személyes) különbségeket, esélyt teremt minden gyermek számára a környezeti kultúra és az ezzel összefüggő kompetenciák elsajátítását.

E pedagógiai törekvés sajátos tartalmakat és módszereket igényel a testi vagy szociális hátrányokkal küzdő gyerekeknél, hiszen életük során halmozódhatnak környezeti konfliktusaik.

A környezeti nevelés – a fenntarthatóság pedagógiai gyakorlata – kiterjed az emberi együttélés, illetve az ember-természet kapcsolat bemutatására és formálására, egyben elősegíti a környezeti- és egészség-tudatosság erősödését. A pedagógiai gyakorlatban kiterjed a testi-lelki egészségnevelésre, a társas készségek (mindenekelőtt a konfliktuskezelés, döntés, együttműködés) fejlesztésére és a mentálhigiénés nevelésre is.

A környezeti nevelés iskolai gyakorlatában harmonikusan ötvöződik a környezettudományi és a társadalomtudományi ismeretek köre, hiszen csak az ember biológiai és társas-társadalmi természetének sajátosságaira építve történhet az értékrend, az erkölcs és az életviteli szokások formálása.

A környezeti nevelés legfontosabb értéktartalmai a fenntartható fejlődéssel, a jövő nemzedékek életminőségéhez fűződő jogaival, a bioszféra iránti felelősségünkkel kapcsolatosak, ezért hangsúlyosan erkölcsi-etikai irányultságúak, attitűdöket és szokásokat formálóak.

A környezeti nevelés során felértékelődik a tantárgyak közötti integráció, a különböző tantárgyak ismeretkészletét összekapcsoló, harmonizáló pedagógiai törekvés. Ezzel párhuzamosan erősödik egy szintetizáló, összefoglaló tantárgy iránti igény is.

A hagyományos tanítási órákon kívüli iskolai nevelési helyzetekben a környezeti nevelésnek számos lehetősége van.

1. A *napközis* foglalkozások környezeti nevelési tartalma kifejezett, hiszen a tanulók életviteli kultúrájának, szokásaik alakításának közvetlen nevelési lehetőségei tárulnak fel. A napközi programjaiban helyet kell hogy kapjanak a környezetfeltáró, megőrző programok, ezzel kapcsolatos játékok és cselekvések.

2. Az iskolai tehetséggondozás.

3. Versenyekre és vetélkedőkre való egyéni és csoportos felkészülés.

4. Fontos, hogy az iskolai élet mindennapjaiban, a tanítási órákon kívül is érvényesüljön a nevelőintézmény egészének ökológiai kultúrája (pl. hulladék újrahasznosítás, energiatakarékosság, biokertészet stb.) és társas harmóniájának rendje (pl. demokratikus fórumok, együttműködés helyi közösségekkel stb.). A családokat rendszeresen tájékoztatni szükséges az iskola környezeti nevelési célkitűzéseiről és a szülőket mind jobban be kell vonni a helyi környezeti akciókba.

3.10.3 A környezeti nevelés az iskolai oktatásban, nevelésben

Magyar nyelv és irodalom

9-12. évfolyam:

- környezeti téma feldolgozása különböző információhordozók felhasználásával
- természet és a mítosz kapcsolata
- természeti képek a magyar népköltészetben

Idegen nyelv

9-12. évfolyam

- természeti környezetünk: környezetszennyezés és környezetvédelem

Matematika

9-12. évfolyam:

- számítások környezetszépítéssel, - védelemmel kapcsolatban

Informatika

9-12. évfolyam:

- ember- és környezetkímélő munkakörnyezet kialakítása, megóvása
- káros hatások ellensúlyozásának ismertetése
- az informatikaoktatás során keletkező szerves hulladékok szelektív gyűjtése
- tudatosodjék a tanulóknál, hogy természetes emberi törekvés az egészség és környezet megkímélése

Történelem

9-12. évfolyam:

- az emberré válás folyamata
- természet közeli életmód
- gazdasági és társadalmi változások

Társadalomismeret - Állampolgári ismeretek

9-12. évfolyam:

- az egészséges környezethez és a biztonságos környezetre való jog
- a népességszám és a várható életkor alakulásának kérdései Magyarországon
- környezetszennyezés, erőforrások korlátozottsága, szegénység
- érdekellentétek az erőforrások felhasználásában
- környezeti piac

Fizika

9-11. évfolyam:

- a mesterséges égitestek szerepe az információk közvetítésében, az időjárás jelzésében
- a víz különleges hőtágulási viselkedésének hatása a vízi élővilágra és a kőzetekre
- a globális felmelegedés (üvegházhatás) és következményei – a sarki jég elolvadása
- a levegő és a víz szennyezettségének hatása a fény terjedésére

Biológia

10-12. évfolyam:

- a környezetszennyezés (víz, levegő, talaj) hatása az állatok életmódjára, viselkedésére (pl. elvándorlás, kihalás, az egyedszám csökkenése, a táplálék megváltozása, életképtelen egyedek létrejötte stb.)
- a növények szerepe a bioszférában – oxigéntermelés, a szén-dioxid megkötése
- a sejtek anyagcseréjére ható környezetszennyező anyagok, a sejtek reverzibilis és irreverzibilis károsodása
- az ivóvízben található kémiai anyagok hatása az emberi szervezetre
- a környezetszennyező anyagok és a radioaktív sugárzás hatása az ivarsejtképződésre és a meglévő ivarsejtekre

Kémia

9-12. évfolyam:

- a szennyező kémiai anyagok „megjelenése”
- a sugárzó veszélyes hulladékok kezelése
- a természetben létező kémiai egyensúlyi folyamatok és azok felborulásának következményei

Földünk és környezetünk

9-10. évfolyam

- a település változása az elmúlt évtizedekben – térképi ábrázolás
- a műholdfelvételek a környezetvédelem szolgálatában (pl. vízszennyezés, vegetációváltozás, globális felmelegedés)
- a légköri szennyező anyagok és következményei: ózonpajzs, üvegházhatás–felmelegedés, savas eső
- a folyószabályozás hatása az élővilágra – árvízvédelem
- a sarki jég olvadásának következményei
- a vízierőművek építésének ökológiai és társadalmi hatásai
- az ár-apály erőmű mint a megújuló energiaforrás egyik példája

Ének-zene

9-12. évfolyam:

- kulturális sokféleség megőrzése

Rajz és vizuális kultúra

9-10. évfolyam:

- művészi természetábrázolás
- a festészet kifejezőeszközei, hatásrendszere
- érzelem, lelkiállapot, hangulat megjelenítése síkon és térben a kifejezőeszközök egyéni használatával

3.10.4 Az osztályfőnöki munka és a környezeti nevelés, fogyasztóvédelem és a kulturált közlekedésre nevelés

A fiatalok osztályközösségi létének keretét általában az osztályfőnök teremti meg. Ő a különböző szintű személyes kapcsolatok segítője, fejlesztője is. Munkálkodása nyomán válnak konkrét közösségi tevékenységgé a szaktanárok tanórán túlnövő elképzelései, a különböző iskolai programkínálatok. A tanulók számos attitűdjének alakításán túl a szülők hozzáállását is befolyásolhatja igényessége, értékrendje. A környezeti nevelés szempontjából nem meghatározó az osztályfőnök szaktárgyi hovatartozása, általános tájékozottsága, problémafelismerő és – feldolgozó képessége segítheti abban, hogy ezt a sokszínű témakört a környezethez való viszony alakítására, egyben pedagógiai céljaira használni, alkalmazni tudja.

A környezet megóvására, szépítésére, otthonossá tételére, igényes gondos alakítására való nevelésen túl a mindennapi problémák felismerése, életmódminták elemzése, a megoldások keresése is kiváló lehetőséget nyújt az együttes tevékenységek során a közösségépítésre, a személyes kapcsolatok kialakítására, elmélyítésére.

A globális kérdések alkalmasak leginkább arra, hogy beláttassuk, hogyan függ össze a fejlődés és a környezet, a fogyasztóvédelem és a kulturált közlekedés bonyolult világunkkal

A közös tanulmányi kirándulások, vetélkedők, különböző akciókban való közös részvétel is kiegészítheti és összefűzheti az egyes szaktárgyakat.

Az osztályfőnöki órák témájának kínálata akkor hatékony, ha az legalább egy, de inkább négy évre tervezett sokszínű szocializációs program. Tervezése az osztályban tanító valamennyi pedagógus együttgondolkodását kívánja meg.

Iskolánknak biztosítania kell, hogy a tanulók elsajátíthassák a fogyasztóvédelemmel összefüggő ismereteket, felkészüljenek azok gyakorlati alkalmazására. Kiemelt fejlesztési feladat a **fogyasztói kultúra** és a **tudatos kritikus fogyasztói magatartás** kialakítása és fejlesztése a tanulóknál. Szükséges a jogukat érvényesíteni tudó, a közéletben részt vevő és közreműködő fiatalok képzése, a **szociális és társadalmi kompetenciák** fejlesztése.

A tudatos fogyasztóvá válás és az ennek megfelelő magatartás kialakítása **hosszú, sokoldalú** folyamat. Mivel ismereteket kell elsajátítani, készségeket, hozzáállást, értékrendet kell formálni a fenntartható fogyasztás érdekében, ezért a **gyermekkorban elkezdett** fejlesztés döntő hatása. Amíg a kisiskolás korban leginkább jellemző fogyasztói magatartások a kiválasztás, az áruismeret, a döntés, a kockázatvállalás, a bizalmi elv érvényesülése, addig a kamaszokban már megjelenik a jogérzék, kellő fejlesztés esetén a jogismeret, a szolgáltatásismeret, a fogyasztói értékrend és a vállalkozásismeret is. Fontos a szülők, a **családok bevonása** is a nevelési folyamatba.

Iskolai programunkban a pszichológiai mozzatokra és a helyes értékrend alakítására kell a hangsúlyt fektetni: a kívánság és a szükséglet fogalmának tisztázása és elkülönítése, az egyéni és társadalmi jogok tiszteletben tartása, a természeti értékek védelme. Fontos továbbá a fogyasztás során: a tájékozódás képessége, a döntési helyzet felismerése és a döntésre való felkészülés.

Meg kell ismertetni a tanulókkal a **piac**, a **marketing** és a **reklám** szerepét, alkalmassá téve őket e területen való eligazodásra. Hangsúlyozni kell a **minőség** és a **biztonság** szerepét a fogyasztás során, valamint a **gazdaságosság**ot és a **takarékosság**ot.

Fontos, hogy a középiskola befejezésekor a diákok értsék, valamint a saját életükre alkalmazni tudják az alábbi fogalmakat:

- Tudatos, kritikus fogyasztói magatartás
- Ökológiai fogyasztóvédelem
- Környezettudatos fogyasztás
- Fenntartható fogyasztás
- Preventív, vagyis megelőző fogyasztóvédelem

Évfolyamokra lebontott témakörök:

9-10. évfolyam

- **Életvezetés, életmód:** céltudatos, irányított életvitel, valódi célok feltárása; motivációk megismerése - igény, szükséglet, vágy tudatosítása, téves vágyak, félelmek és ideák elengedése, példaképek tudatosítása, másoknak való megfelelés; remény és hit; céltudatosság; mérlegelés, útválasztás, felnőtté válás és felelősségvállalás; életút és életfeladat megtalálása
- **Testi, lelki problémák** (a feszültségmentes életért, hatékony gyógyítás, személyiségfejlesztés, stressz csökkentés, párkapcsolati problémák, súlycsökkentés, látásjavítás, fájdalomcsillapítás, gyereknevelés, családi problémák, masszázs, jóga; fizikai testünk betegségei és a negatív gondolatok, kommunikációs problémák, gyermekkori lelki sérülések, depresszió, elnyomott agresszió, lelkiismeret furdalás, álmatlanság, alvásképtelenség, gyógyszerek szedése)
- **Eltérő fogyasztási struktúrák** (helyi, országos- és EU-s szabályozások tanulmányozása, felmérések készítése az emberek vásárlási szokásairól; áruismeret, a gyártás és a termékminőség összefüggései, élelmiszerbiztonság, élelmiszeradatok (E-számok), vegyszermaradványok, háztartási vegyszerek, kozmetikumok célszerű és tudatos használatuk, elektronikus kereskedelem (e-kereskedelem), internetes fogyasztói veszélyforrások, telefónia; egyéni és csoportos döntéshozatal)
- **Kulturált közlekedés** (közlekedési törvények tudatos ismerete, kerékpáros és segédmotoros közlekedés, a KRESZ legújabb módosításai; a kulturált közlekedés tudatosítása nem elsősorban pénz, hanem akarat kérdése; külföldi/média példák - adatgyűjtés, adatfeldolgozás, információörögzítés csoportmunkában; problémamegoldó gyakorlat ötletbörzével, értékeléssel)

11-12. évfolyam

- **A média szerepe, tájékoztatás, hirdetés, reklám** (médiafigyelés, médiaelemzés, reklámkritika, tartalmi összefoglalók készítése, monitorozás, RTV figyelés, Internet-figyelés, automatikus online keresőrendszerek megadott kulcsszavak, blog- és komment-figyelés, Breaking News - a legkorszerűbb informatikai háttér felhasználásával elemzések készítése a média-megjelenések adataiból, nemzetközi sajtófigyelés, reklámyelv, feliratok; a reklám kommunikációs csapdái)
- **EU fogyasztói jogok**, fogyasztástörténet és fogyasztóvédelem; viták, szituációs játékok (eladói és vásárlói érdekek összehangolása, jellemző piaci magatartások felismerése és elsajátítása, fogyasztói kosár készítése; érveléstechnikai gyakorlatok, hatékony érdekérvényesítés), intézmények, civil szervezetek, bankok, kereskedelmi egységek látogatása

- **Egészséges táplálkozás**, génmódosított élelmiszerek (GMO), amíg egy élelmiszer a boltba kerül, táplálkozás kiegészítők és divatjaik, túlsúly, bulímia / anorexia, drogok és alkoholfogyasztás, a dohányzás veszélyei
- **A kresz és az autóvezetés** (közlekedés lakott településeken, fő- és mellék utakon, autópályán; új- és használt autó vásárlás, autóhitel, autóvásárlási- és fenntartási költségek, karbantartás, büntetések, biztosítási vagy üzemanyag-fogyasztási számítások)

3.10.5 A környezeti nevelés a tanórán kívül

A tanórán kívüli nevelésnek arra kell összpontosítania, ami a tanórákon nem történhet meg, így a globális ismeretekre, a globális szemlélet formálására is.

A tanórán kívüli környezeti nevelés célja a tanulók környezeti tudatának fejlesztésén keresztül a környezetért, a jövő generációkért felelős magatartást tanúsító személyiség formálódásának segítése. A tanórán kívüli környezeti nevelés lehetőleg mindenkire vonatkozzon, ne csak a közvetlen résztvevőkre hasson, hanem a tanulókon keresztül az iskola egészére (tanárookra, iskolában dolgozókra, a többi tanulóra) a tanulók családjaira, sőt a helyi közösségekre is.

Megvalósítására többféle lehetőség kínálkozik.

- A rendszerszemléletre való nevelés
- Öknyomozó környezetvédelem
- A környezeti nevelés kiterjeszhető a családra is
- A természet, az élet, a biológiai sokféleség jelentőségének megértése

Tanórán kívüli környezeti nevelés színterei, lehetőségei

- környezetvédelmi szakkörök
- nyári tábor
- kiállítások
- iskolai átfogó környezetvédelmi programok, projektek, akciók
- „Föld napja”
- „Madarak és fák napja”
- iskolai zöld újság, zöld rádió
- tanulmányi kirándulás
- különválogató (szelektív) hulladékgyűjtés
- vetélkedők, tanulmányi versenyek
- kapcsolattartás külső segítő partnerekkel
- művészeti csoportok, ünnepek

3.10.6 Taneszközök

Az iskola rendelkezik azokkal az alapvető oktatási eszközökkel, szakkönyvekkel, amelyek a környezeti nevelési munkához szükségesek. Folyamatosan pótolni kell az elhasználódott vegyszereket, eszközöket, valamint lépést tartva a fejlődéssel, új eszközöket kell beszerezni.

Folyamatosan frissíteni kell a környezeti nevelési szak- és CD-könyvtárat. Biztosítani kell, hogy a környezeti nevelési tanórák és programok számára megfelelő audiovizuális illetve multimédiás eszközök álljanak a tanárok és a tanulók rendelkezésére.

3.10.7 Kommunikáció

A környezeti nevelésben – jellegénél, összetettségénél fogva – nélkülözhetetlenek a kommunikáció legkülönbözőbb módjai. Ugyanakkor legalább ilyen fontos, hogy diákjaink a nagyszámú írott, hallott és látott média-irodalomban kritikusan, a híreket okosan mérlegelve tudják feldolgozni. Fontos számunkra, hogy képesek legyenek a szakirodalomban eligazodni, az értékes információkat meg tudják az értéktelen-től különböztetni. Tanulóinkat meg kell tanítani a fellépésre, a szereplésre, az előadások módszertanára. Végzett munkájukról számot kell adniuk írásban és szóban egyaránt – ezen képesség napjainkban nélkülözhetetlen.

Iskolán belüli kommunikáció formái

- kiselőadások tartása megfelelő szemléltetőeszközökkel
- házi dolgozat készítése
- poszterek készítése és bemutatása
- iskolarádió felhasználása híradásra
- faliújságon közölt információk készítése
- szórólapok készítése

Iskolán kívüli kommunikáció formái

- környezetvédelmi cikkek feldolgozása különböző napilapokból
- környezeti problémákról megjelent tudományos cikkek feldolgozása
- környezetvédelemről szóló rádió- és televíziós hírek feldolgozása, értékelése
- a környezet állapotfelmérésének értékelése, kapcsolatfelvétel az illetékesekkel

4 MELLÉKLETEK

- 1) számú melléklet: Digitális Fejlesztési Terv
- 2) számú melléklet: Fenntartható gazdálkodás módszer
- 3) számú melléklet: Közösségfejleszthető programok, közös játékok, vetélkedők, versenyek tartalmi fejlesztése, módszer
- 4) számú melléklet: Az informális tanulás tartalmainak, szolgáltatásainak bővítését célzó feladatok, tevékenységek, módszer
- 5) számú melléklet: Projektnap megfilmesítésének szakmai megvalósítási terve

5 HATÁLYBALÉPÉS, NYILVÁNOSSÁ TÉTEL, NYILVÁNOSSÁG

1. A Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium jelen Pedagógiai Programja az Nkt. 26.§. (5) szerint a következő tanévtől lép hatályba, és egyidejűleg hatályon kívül helyeződik az intézmény előző Pedagógiai Programja.
2. A nevelőtestület bármikor kezdeményezheti e program módosítását, ha az erre vonatkozó igényt a nevelőtestület legalább egyharmada vagy az igazgató, vagy az igazgatótanács írásban bejelenti, és a módosító javaslatot a testület megtárgyalta és legalább 50%+1 fő szótöbbséggel megszavazta.
3. A Pedagógiai Programot kétfévente felül kell vizsgálni, illetve abban az esetben, ha a jogszabályváltozások ezt szükségessé teszik. A Pedagógiai Programot a tantestület megbízott tagjai készítik el, az igazgatótanács, a diákönkormányzat és a szülői szervezet véleményezi. A pedagógiai programot a nevelőtestület fogadja el és az intézményvezető, valamint a fenntartó hagyja jóvá.
4. A Pedagógiai Program példányait az igazgatói, az igazgató helyettesi, a tanári és az iskolatitkári irodában, valamint a könyvtárban tároljuk, illetve feltesszük az iskola honlapjára és megküldjük a fenntartónak. A dokumentum nyilvános.

Nyíregyháza, 2020. május 27.

